

Niezależny magazyn dla każdego

ECHO
WEEKLY

Cena
\$ 1.00

ECHO TYGODNIA

Nr 135 Toronto 9 - 15 maja 1985

1 MAJA W POLSCE

WYBUCH PROTESTU

Niezależne demonstracje pierwszomajowe w Polsce były największym i najgwałtowniejszym wybuchem protestu w kraju od czasu zdelegalizowania Solidarności w 1981

Taką opinię wyraził Michael T. Kaufman, warszawski korespondent dziennika *The New York Times* i naoczny świadek niezależnego pochodu w Warszawie w dniu 1 maja

Mimo wielkiej mobilizacji ZOMO, MO i bezpieki w całym kraju, mimo złej pogody - na zmianę padał deszcz, śnieg, deszcz ze śniegiem - na ulice Warszawy i Gdanska wyszły tysiące, a z wielu innych miast też dochodzą coraz to nowe wiadomości o protestach. W pochodzie warszawskim uczestniczyło co najmniej 20 tys. ludzi. W Gdansk 2 tys. starło się z salami porządku. Starcie było gwałtowne, dziesiątki osób zostało rannych, wg informacji nowojorskiego dziennika *Aresztowania objęły setki osób*

Solidarność wezwwała do pokojowych manifestacji w imię uwolnienia więźniów politycznych i przeciwko podwyżkom cen. O tych wezwaniach przedstawiciele władzy odzywali się z ironią

Bardzo stanowczo wprowadzono w większości miast tryb przyspieszony przed kolejami i koncentrację sił milicji i ZOMO

Rzecznik rządu Urban potwierdził, że manifestacje odbyły się w wielu ośrodkach. Powiedział: "Ani bojkot, ani rozbijanie pochodów, ani kontrmanifestacje nie udały się nigdzie". A więc były

W Warszawie demonstrowało 20 tysięcy

Warszawa Zgodnie z wezwaniem zawartymi w ulotkach, krążących w stolicy, warszawiacy stawili się licznie na porannej mszy w kościele św. Stanisława Kostki na Żoliborzu

Odprowadzona została msza z udziałem ok. 15 tys. osób. Odmawiano modlitwy za przywrócenie Solidarności i uwolnienie więźniów politycznych. Modlono się również za robotników Zyrardowa

Jedną z tamtejszych fabryk poncosenicznych podjęło we wtorek 30 kwietnia strajk, domagając się podwyżki płac o 2 tys. zł

Po mszy proboszcz żoliborskiego kościoła wezwał wiernych do spokojnego rozjeżdżania się. Kilku innych księży też ostrzegało wiernych, by po nabożeństwie nie kolportowali ulotek, nie śpiewali piosenek i nie skandowali haseł

Wszystkie ulice w kierunku śródmieścia były zablokowane. Wokół kościoła od rana były rozstawione setki zomowców, kilkanaście ciężarówek milicyjnych i kilka armatek wodnych

Ale ludzie spontanicznie uformowali się w pochod. Na czele stanęła grupa działaczy opozycji, wzięli się pod rękę. Debатовano, czy iść w lewo czy w prawo

Chłopak na rowerze podjął się roli zwiadowcy, wkrótce wrócił z raportem. O pięć ulic dalej doliczył się 9 armatek wodnych i 108 ciężarówek z milicją

W górę unosił się balon. Wołano: *Tu jest Polska! Maj to nasze święto! Pozdrowienia dla podziemia!* A także - *Prasa kłamie! I znowu - Nie ma wolności bez Solidarności!*

Pochód wyruszył spod kościoła św. Stanisława. Wołano znowu: *Chcemy Bujaka zamiast Kiszczaka! Chcemy Lecha nie Wojciecha! Nie chcemy rakiet! Były też okrzyki żądające powrotu Giermka do pracy i do Polskiej Akademii Nauk.*

Wiwatowano z okien i balkonów

Na trasie niezależnego pochodu ludzie wiwatowali z okien i balkonów. Stojąca na chodniku kobieta uśmiechała się do maszerujących. Wołali, by poszła z nimi - wtedy uniosła w górę kule na znak, że chciałaby się przyłączyć, lecz nie może

Do pochodu dołączali się nowi ludzie. Było dużo transparentów Solidarności. Pochód na ul. Słowackiego był bardzo duży, liczył już ok. 20 tys. ludzi, i w czasie przejścia przez ul. Słowackiego, nawet pracownicy straży pożarnej machali do maszerujących. Ludzie z mieszkań powiewali sztandarami

Pochód następnie doszedł do ul. Potockiej, gdzie dalszą drogę w kierunku huty zagroził kordon milicyjny. Milicjanci utworzyli kordon w poprzek ulicy, lecz maszerujący przełamali się i poszli dalej

Jaworski i Kuroń na czele

Na czele, pod wielkim, biało-czerwonym transparentem z napisem *Solidarność*, szedł Seweryn Jaworski, wiceprzewodniczący Regionu Mazowsze. Był też Jacek Kuroń

Manifestanci wznosili okrzyki na cześć Lecha Wałęsy i Zbigniewa Bujaka. Skandowano: *Solidarność żyje! Uwolnić więźniów politycznych! Chcemy Lecha nie Wojciecha!*

W pewnym momencie, odtworzone zostało przez głośnik, z taśmy magnetofonowej, przesłanie Zbigniewa Bujaka, przewodniczącego mazowieckiej Solidarności i członka TKK Bujak wzywał w nim do obrony ideałów Solidarności, praw więźniów politycznych oraz do protestowania przeciw podwyżkom cen

ciąg dalszy str. 4

Starcie w Szczecinie 1 maja. Komentarz Wałęsy: Jestem zaniepokojony furją ludzi podczas manifestacji. Droga od rzucania kamieni do innych sposobów jest krótka

KOMUNIKAT EPISKOPATU

Z okazji święta Matki Bożej Królowej Polski i Patronki Ojczyzny, także i w tym roku zgromadzili się biskupi w narodowym sanktuarium maryjnym na Jasnej Górze i odbyli tutaj 206 konferencję plenarną

Obrady rozpoczęły się w dniu 2 maja, pod przewodnictwem kardynała Józefa Glempa, Prymasa Polski, trwały do 4 maja. W dniu 3 maja wszyscy biskupi wzięli udział w uroczystościach ku czci Matki Najświętszej

Oto fragmenty komunikatu, ogłoszonego po konferencji

Zbliża się czwarta rocznica dramatycznych wydarzeń na placu św. Piotra w Rzymie 13 maja 1981 roku, zbrodnicze strzały ugodziły Ojca Świętego Jana Pawła II i wywołały ból w całym świecie

Do dziś pozostały nie wyjaśnione źródła inspiracji tego zbrodniczego zamachu. Z pewnością jednak działała nienawiść do obecnie głównego głosiciela wiary. Pontyfikat obecnego Papieża cechuje od pierw-

szych chwil głęboka troska o godność i prawa osoby ludzkiej, obrona jednostek i grup społecznych, etnicznych, narodowych, przed uposledzeniem i nędzą, przed wszelką dyskryminacją, przed różnymi formami politycznego poddaństwa

Dbając o czystość wiary i zasad moralności, a także nauki społecznej Kościoła, Ojciec Święty z całą stanowczością i konsekwencją przeciwstawia się przenikaniu w nauczanie i praktykę życia społeczności katolickiej (obcych doktryn ideologicznych)

Te obce doktryny zniekształcają Ewangelię. Człowiek, jak uczy Papież, może zbudować świat bez Boga, ale ten świat w końcu obróci się przeciwko człowiekowi

Przed czterema laty doszło do zamachu na życie Ojca Świętego. Teraz zaś przejawia się niechęć, wrogość, a nawet nienawiść do Papieża, w atakach na Jego Osobę. Mimo ogromnego uznania, jakie w całym świecie budzi obecny pontyfikat. Nie

Dokonczenie str. 6

POLAND na naramienniku. A przecież w ramach korpusu kanadyjskiego polska pierwsza dywizja pancerna walczyła o oswobodzenie

Francji, Belgii i Holandii ramie przy ramieniu. Trudno zrozumieć dlaczego po upływie paru dziesiątek lat Kanadyjczycy zapomnieli o braterstwie broni, o wspólnie przelewaną krew z Polakami oswobodzając Europę Zachodnią. Nie sposób również zrozumieć dlaczego Kongres Polonii Kanadyjskiej nie upomniał się o podkreślenie naszego udziału w tych uroczystościach, naszego krwawego udziału w zwycięskim pochodzie przez Europę

Dokonczenie str. 6

Na marginesie 40 ROCZNICY OSWOBODZENIA HOLANDII

Kto z Polaków oglądał w dniu 6 bm film w telewizji BBC z uroczystości w 40-lecie oswobodzenia Holandii był bolesnie zaskoczony brakiem jakiegokolwiek wzmianki o polskiej pierwszej dywizji pancerniej i jej udziale w walkach w Holandii. Tłumnie były reprezentowane jednostki kanadyjskie, ale brak było jakiegokolwiek wzmianki, czy choćby jednego munduru z nazwą

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF i GRAZYNA FARMUS

Dyrektor Biura Reklamy **KRZYSZTOF DROŹDŹ**

Współpraca

Zofia Boncza,

Magdalena i Marek Czyżycy,

Zbigniew Farmus,

Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,

Ewa i Michał Rejkowscy,

Janusz Pietrus i inni.

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

TELEFON 531-5523

UWAGA dyzury przy telefonie połączają, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5

2 kolumny x 1 cal \$ 10

1 kolumna x 2 cale - \$ 10

1/2 strony - \$ 175

1 strona \$ 350

Stale ogłoszenia w kłuku handlowym

3 miesiące - \$ 42

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy

i jej poszukiwaniu - bezpłatnie

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata. półroczna \$ 25, roczna \$ 50

● **Spotkanie przywódców 7 państw uprzemysłowionych miało miejsce w Bonn** W dwudniowym spotkaniu ekonomicznym na szczycie, USA były reprezentowane przez prezydenta R Reagana, Kanada przez premiera B Mulroneya, Wielka Brytania przez premier M Thatcher, Francja przez prezydenta F Mitterandę, Włochy przez premiera B Craxi, Japonia przez premiera J Nakasone i Niemcy Zachodnie przez kanclerza H Kohla. Publicznie przywódcy zobowiązali się do podjęcia radykalnych kroków antyinflacyjnych oraz zmniejszenia wydatków rządowych, ale jak zauważył kanclerz Kohl podczas spotkania "miały miejsce bardzo kontrowersyjne dyskusje". Największe rozbieżności pojawiły się w kwestii silnej pozycji dolara amerykańskiego, w sprawie polityki protekcyjnej oraz w sprawie zasad międzynarodowej wymiany. Przywódcy poparli generalnie amerykańską politykę rozbrownioną i wezwali ZSRR do "konstruktynych rozmów w Genewie". W komunikacie końcowym podkreślono, że 7 państw będzie kontynuowało politykę współpracy w celu rozwiązania swych problemów wewnętrznych, zwiększenia wzrostu gospodarczego na świecie i osiągnięcia zrównoważonego wzrostu międzynarodowego handlu.

● **Prezydent Reagan złożył wieniec na cmentarzu żołnierzy hitlerowskich w Bitburg** przyznając, że "był to dzień sprzecznych uczuć" i wyrażając ubolewanie, że otworzył "pewne stare rany" ponieważ powinien być to czas leczenia. Przed 10-minutowym pobytem na cmentarzu w Bitburg prezydent Reagan złożył wieniec w obozie koncentracyjnym Bergen-Belsen, gdzie w emocjonalnym przemówieniu potępił ludobójstwo i nazizm oraz podkreślił konieczność walki o świat nie dopuszczający holocaustu. Podczas swej oficjalnej wizyty w Niemczech Zachodnich prezydent Reagan złożył także wieniec na grobie kanclerza K Adenauera dwukrotniego więźnia Hitlera. Wizyta Reagana na cmentarzu w Bitburg wywołała szeroką falę reakcji w USA, w Niemczech Zachodnich i na świecie. W niektórych krajach doszło do masowych protestów. Prezydent Reagan spotkał się także z poparciem w samym Bitburg został owacyjnie powitany na trasie przejazdu na cmentarz, w pobliżu którego zgromadziło się ponad 1000 osób protestujących przeciwko wizy-

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

cie. W dzień po odjeździe Reagana praca zachodniemiecka uznała jego wizytę za największy sukces od momentu gdy prezydent J Kennedy przybył pod Mur Berliński - 24 lata temu.

● **Benigno Aquino został zastrzelony przez żołnierza strażnika w tył głowy z bliskiej odległości** - zeznała na procesie osob oskarżonych o udział i współnictwo w morderstwie 32-letnia Rebecca Quijano. Była ona pasażerem samolotu, którym przyleciał z USA do Filipin Aquino i widziała morderstwo z okna samolotu. Jednym z oskarżonych w procesie jest generał F Ver - szef filipińskich sił zbrojnych.

● **Papież Jan Paweł II zwrócił się do 30 000 wiernych zgromadzonych w niedzielę na Placu Świętego Piotra w Watykanie o modlitwy w intencji powodzenia zbliżającej się 11-dniowej pielgrzymki papieskiej do krajów Beneluksu** Niedawno terrorystyczne organizacje lewicowe w Holandii nawoływały do wykorzystania okazji i za nagrodą zamordowania Papieża. Dobrze poinformowane źródło watykańskie ujawniło, że w dniach 19 - 21 sierpnia br. Papież będzie pielgrzymował do Maroko.

● **Prezydent Reagan wprowadził embargo handlowe w stosunku do Nikaragui** Przebywający w Europie Wschodniej prezydent Nikaragui D Ortega powiedział, że za embargiem pójdzie najprawdopodobniej amerykańska interwencja zbrojna. Prezydent Reagan wprowadził embargo w kilka dni po tym jak Izba Reprezentantów odrzuciła jego projekt przyznania partyzantom nikaraguańskim pomocy żywnościowej, medycznej i innej nie-militarnej na sumę 14 milionów dolarów. Prezydent Ortega w poszukiwaniu pomocy dla Nikaragui odwiedził 9 państw wschodnioeuropejskich rozpoczynając od ZSRR. Embargo zostało poparte przez Honduras i Salwador, a skrytykowane przez Meksyk, Kolumbię, Wenezuelę, Ekwador, Boliwię, Argentynę, Urugwaj i Kuba.

● **Pakistan rozwija własną broń nuklearną** - powiedział premier Indii R Gandhi dodając, że broń nuklearną w rękach Pakistanu całkowicie zmieni równowagę militarną w rejonie. Gandhi oskarżył także pewne główne siły o całkowity brak wysiłków w celu

niedopuszczenia Pakistanu do arsenału nuklearnego. Pakistan zaprzecza, że rozwija broń nuklearną.

● **Prezydent Reagan przebywał z dwudniową wizytą w Hiszpanii** Z premierem Hiszpanii F Gonzalezem strony omawiały problem członkostwa Hiszpanii w NATO oraz kwestię zmniejszenia liczby 12 600 żołnierzy amerykańskich stacjonujących w czterech bazach wojskowych USA w tym kraju. W Madrycie protestowało przeciwko wizycie Reagana tysiące pacyfistów oraz członków lewicowych organizacji.

● **Siostra prezydenta Iranu zbiegła do Iraku** Siostra prezydenta Iranu A Khameneia zbiegła wraz z 5 dziećmi do Iraku w którym otrzymała w roku ubiegłym azyl polityczny jej mąż. Oświadczyła ona w Bagdadzie, że chciała wyjechać legalnie, ale brat odmówił jej przyznania paszportu. Odmowa spotkała ją także ze strony syna Khomeinego Ahmada. Od września 1980 Irak i Iran znajdują się w stanie wojny.

● **Wahadłowicz "Challenger" wylądował szczęśliwie w USA powracając z kolejnej płodnej misji w kosmosie** Załoga wahadłowca składała się z 7 astronautów. Po raz pierwszy wahadłowiec zabrał w kosmos 2 małpy i 24 szczury co spowodowało pewien harmider i niewygodę wśród załogi. Największym problemem kosmicznego ZOO był fetor i pewnego dnia latające po kabine kropki małego moczku i kału, które przez nieopatrność wydostały się z klatek na zewnątrz. W ciągu 7 dni lotu wahadłowiec przeleciał 2,8 miliona mil.

● **Cały majątek Indiry Gandhi dla wnuków** Zamordowana premier Indii Indira Gandhi przekazała w testamencie cały swój majątek wartości 175 tysięcy dolarów swym dwóm wnukom i wnuczce. Gandhi ustanowiła wykonawcami swej ostatniej woli syna Rajiva i synową Sonię, ale nie zapisała im niczego podobnie jak swej drugiej synowej Menace. Testament ogłoszony publicznie w Indii nosił datę 4 maja 1981 roku, sporządzony więc został na 3 i pół roku przed jej tragiczną śmiercią. W testamencie Gandhi napisała, że jej niedys bardzo zamożna rodzina utraciła wiele majątku. Gandhi podkreśliła, że należy pamiętać iż rodzina jej poświęciła się dobru publicznemu.

Ile zostało czasu?

Protest pierwszomajowy w kraju był największym i najsilniejszym wybuchem od czasu zdelegalizowania Solidarności w 1981 - to opinia korespondenta NYT, obiektywnego i ostrożnego w wyrażaniu sądów. Można z nią dyskutować, ale z pewnością - po roku względnej ciszy - interpretowanej przez władze jako normalizacja - protesty 1 i 3 maja sygnalizują potężną falę frustracji, gniewu, desperacji, wśród zwyczajnych ludzi pracy.

W Gdansk doszło do ostrych starc. Wałęsa powiedział: Jestem zaniepokojony zdecydowaniem, a nawet furją ludzi. Droga od rzucania kamieniami do innych sposobów jest krótka. Sytuacja staje się coraz bardziej niebezpieczna.

*

A we Wrocławiu na oficjalnym pochod trzeba było mieć przepustkę. Za moich czasów, kto nie poszedł, dostawał czarną kreskę na liście personalnego i nie posyłał go za karę na wczasy. Jak długo może funkcjonować społeczeństwo rządzone przez ludzi na wariackich papierach?

Jacek Adolf

Victory in Europe Day

40 rocznica zakończenia w Europie II wojny światowej obchodzona jest w Europie Zachodniej na dwóch poziomach: formalnym, urzędowym i nieformalnym, spontanicznym. Zresztą w Europie Zachodniej, dla której zwycięstwo nad faszyzmem oznaczało prawdziwe wyzwolenie obydwa te poziomy często splatają się nierozdzielnie co najlepiej oddają uroczystości VE Day w Holandii. Holandia wyzwolona głównie przez I armię kanadyj-

ską oraz oddziały polskie i brytyjskie zgotowała przybyłym na uroczystości wyzwolenia veteranom przyjęcie zarówno urzędowe jak i to zwykłe, ludzkie, uliczne: naprawde królewskie, w po-miedzialek (6 maja) mogliśmy zobaczyć w dzienniku telewizyjnym jak około 2000 weteranów kanadyjskich, polskich i brytyjskich maszerowało ulicami wyzwolonego przez nich Apeldoorn w potoku nieustającej wdzięczności, radości i łez.

VE Day oznaczał dla Europy Zachodniej rzeczywiste wyzwolenie i autentyczną wolność.

Czym innym był VE Day w Europie Wschodniej. Tam też było zwycięstwo nad faszyzmem, ale tam nie było wyzwolenia ani powrotu do wolności. Totalitaryzm i ludobójczy faszyzm został zastąpiony totalitaryzmem i ludobójczym komunizmem. W przypadku Polski było to szczególnie ewidentne gdy ZSRR - współ-

nik Niemiec hitlerowskich we wrześniu 1939 rozszerzył i przedłużył jedynie swą okupację aczkolwiek do dziś z uporem nazywa ją wyzwoleniem.

Prawdziwa perspektywa VE Day w Europie jest perspektywą wyzwolenia i wolności Europy Zachodniej oraz perspektywą okupacji i niewoli Europy Wschodniej. Dla tej pierwszej VE Day był wiktoria, dla tej drugiej klęska.

Dlatego w Europie Wschodniej obchodzi się 40 rocznicę jedynie z urzędu.

Łatwo sobie wyobrazić co by się działo na ulicach Warszawy czy Lublina, gdyby przemarszerowali nimi weterani armii sowieckich "wyzwalających" w 1944 i 45 roku Polskę.

SWIATOWIT

SŁABA PRZEWAGA

✓ W Ontario nadal u władzy pozostali konserwatyści. Wybory jednak trudno nazwać ich sukcesem. W parlamencie prowincjonalnym mają 52 posłów, liberalowie zdobyli 48 miejsc, NDP 25 posłów. Wybory oddali najwięcej głosów na liberałów - 38 procent, torysi zdobyli ich 37, a NDP 24 procent. Wynik ten wskazuje na największą w prowincji od 1937 roku popularność partii, która niedawno poniosła sromotną klęskę w wyborach federalnych. Torysi stracili 20 okręgów wyborczych, w tym wiele tradycyjnie konserwatywnych. 8 dotychczasowych ministrów straciło pracę: John Williams, Keith Norton, Gordon Walker, Rene Piche, David Rotenberg, Morley Kells, Russ Ramsay i Alan Robinson.

Na terenie Toronto torysi utrzymali 18 posłów, wśród nich wybrany został w okręgu High Park-Swansea Jurij Shymko, z którym wywiad można było przeczytać w numerze 133. Shymko uzyskał 9995 głosów, o 401 więcej niż kandydatka NDP Elaine Ziemba. W "polskiej" dzielnicy Parkdale z ogromną przewagą pozostał na swym miejscu Tony Ruprecht (12 067 głosów).

Dlatego, można zapytać wygraną konserwatystów przyjęła postać pyrrusowego zwycięstwa.

Na pytanie to próbują różnie odpowiadać komentatorzy. Obok znanych argumentów możecie tu znaleźć także i nasze domysły.

- Frank Miller w przeciwnieństwie do Williama Davisa nie jest człowiekiem obdarzonym charyzmą, nie budzi spontanicznie sympatii, zachowuje daleko idącą rezerwę i trudno się z nim identyfikować. Znacznie lepszą opinią cieszy się tu Peterson.

- Popelniono w kampanii wyborczej konserwatystów błędy - kładąc nacisk na kosztowną acz nudną reklamę.

- Miller zapłacił cenę za to, że nie wziął udziału w debacie telewizyjnej.

- Platforma wyborcza włączająca finansowanie szkół katolickich zniechęciła znaczną liczbę sympatyków konserwatystów.

- Podobieństwo platform uczyniło z wyborów w Ontario wybór nie tyle programu co osoby i tu znowu czynnik psychologiczny miał ogromne znaczenie.

- Okres, w którym przebiegała kampania wyborcza nakładał się

na czas, w którym nowy konserwatywny rząd pozbawił społeczeństwo przedwyborczych złudzeń. Rozczarowania co do konserwatywnej filozofii politycznej mimo wyraźnej poprawy sytuacji gospodarczej za ich rządów mogło wpłynąć na decyzję wyborców.

- Pomoc socjalna, którą oferował Miller kobietom i niezamożnym rodzicom - zaadresowana była do warstwy społecznej, która w sympatiach swych i tak zwrócona była do NDP. Był to jednak zarazem chwyt, który zraził konserwatywnych wyborców.

- W wyniku kampanii wyborczej do rządu federalnego utrwaliło się przekonanie, że zbyt długie rządy grożą "zasiedzeniem stołków". Kilkadziesiąt lat u władzy w prowincji to nie dosyć?

Argumentów jest tak wiele, że aż dziw, że różne sondże nie przewidywały takich kłopotów konserwatystów. A kłopoty będą - bo rząd mniejszościowy wymaga nieustannej czujności.

Zmiany stylu rządzenia i większej dbałości o wyborców.

Nie wygląda na to by jako wyborcy mielibyśmy na tym dużo stracić.

GRAFA

nie wyroku. Jego adwokat będzie jednak apelował w wyższej instancji. Brigham w ostatnim słowie twierdził, że kierowały nim kosmiczne siły, zapowiadał pojawienie się Madonny z Fatimy w Montrealu i zaprzeczał, jakoby był sprawcą zamachu.

Przewod sądowy wykazał, że Brigham napisał list, w którym zapowiedział wybuch i ogłosił koniec papieństwa.

Sędziowie przysięgli obradowali nad decyzją blisko 17 godzin.

ROZWOD PO LUDZKU

✓ Tanszy i szybszy rozwód proponuje minister sprawiedliwości John Crosbie do dyskusji i uznania parlamentu 1 maja wprowadził pod jego obrady poprawkę do prawa rozwodowego, w myśl której m.in. para żyjąca w separacji przez okres roku dozwodzi rozerwania więzi małżeńskich i może na tej podstawie rozwód uzyskać.

Obecnie istnieje 15 powodów uzyskania rozwodu przy orzekaniu winy jednej ze stron. Należą do nich również zdrada, okrucieństwo, bestialstwo i sodomia. Uzyskanie rozwodu bez orzekania o winie możliwe jest donio po 3 latach separacji. Powaznym mankamentem obecnego prawa jest bezkarnosc osob uchylających się od placenia alimentow. Minister sprawiedliwosci w swojej propozycji wprowadza dla nich utrudnienia.

Rozwód jest zabiegiem drogim. Kosztuje od 700 do 100 dolarów. Propozycja ministra sprawiedliwosci idzie w kierunku obnizenia tych kosztow.

Crosbie w wywiadzie dla dziennikarzy podkreslil, ze nie chodzi mu o ulatwienie rozwodow, ale o to, by rozwiacz lepiej problemy ludzi, ktorzy malzenstwo sie rozpadlo.

W nowym prawie rozwodowym, o ile zostanie przez parlament zatwierdzone utrzymanie zostanie orzekanie o winie w zwiazku z okrucienstwem czy zdrada - jako dowodami rozkladu pozycia malzenskiego.

Rozwód w nowej koncepcji może nie wymagać udziału w procesie sądowym małżonków, jeśli prawnicy uzgodnią wcześniej zasady opieki nad dziećmi, wysokość alimentów i pomocy dzieciom. Sędzia może podjąć decyzję po przeczytaniu umowy obu stron w tych sprawach.

Separowana para, zamieszkując do 90 dni w wymaganym roku razem, nie straci w myśl nowej propozycji prawa do rozwodu. Idea ta dopuszcza podejmowania prób współżycia i odbudowy związku bez ryzyka utraty szans na rozwód.

W nowym prawie sąd będzie

starał się zapewnić dzieciom warunki do kontaktu z obojgiem rodziców, uczynić płatności na ich rzecz lepiej dostosowane do ich potrzeb i warunków rodziców. Dopuszcza się możliwość ubiegania się o obniżkę lub podwyżkę alimentów.

NIE PŁACĄ ALIMENTOW

✓ Według relacji Johna Crosbiego, 15 procent osób uchyla się od placenia zasądzonych alimentów. W rezultacie miliard dolarów zasiłków zwykle dla kobiet i dzieci płaconych jest z kieszeni podatnika. Większość uchylających się może płacić te sumy bez trudności. Sytuację tę określił Crosbie jako skandaliczną i zaproponował następujące kroki dla jej uzdrowienia.

- Rząd federalny powinien mieć dostęp do osobistych danych osoby, która uchyla się od placenia alimentów. Dane te, znajdujące się w posiadaniu centralnych banków informacyjnych dotyczą zatrudnienia i stanu zdrowia, ale zawierają także aktualny adres pracy i zamieszkania. Prawo dopuszcza ma do takiej możliwości, jeśli udzieli na to zgody rząd prowincjonalny, których banki informacyjne będą w pierwszym rzędzie używane do odnalezienia uchylającej się od płatności osoby.

- Rząd powinien zajmować się alimenty sumy zawarte w płacach przez niego czekach jak zwrot podatków, bezrobocie, renty, dodatki wyrównawcze dla rolników.

Zbliżone do Crosbiego propozycje wysunął w tej sprawie były minister sprawiedliwości w rządzie liberalnym Mac Guigan.

RACJE FASZYSTOWSKIE CZY HUMANITARNE

✓ W Vancouverze dokonano sterylizacji na 10-letniej niedorozwiniętej dziewczynce. Rodzice dziecka ubiegali się o prawo do tego zabiegu w sądzie. Operacji dokonano zanim kanadyjski związek walczący o prawa osób cierpiących na niedorozwój i zaburzenia psychiczne zgłosił apelację do Sądu Najwyższego. Przedstawiciele organizacji określili decyzję w tej sprawie jako faszystowską, prawa dziecka zignorowane i wyrazili obawę, że precedens ten może otworzyć bramy dla podobnych przypadków w Kanadzie.

Sąd apelacyjny pierwszej instancji uznał, że prawa rodziców do sterylizacji córki są uzasadnione. Dziecko przy przedwczesnym dojrzewaniu związanym z chorobą miało rozwój umysłowy porównywalny z tym jakie posiada 2-latek.

JUZ NIE DAM?

✓ Frank Miller następnego dnia po wyborach powiedział, że nie jest już pewien czy szkoły katolickie otrzymają fundusz prowincjonalny na kształcenie od 10 klasy. Termin ostateczny decyzji wyznaczył jeszcze poprzedni premier Ontario - Davis w tej sprawie na wrzesień.

Miller tłumaczył, że w świetle wyników wyborów nie może gwarantować, że ustawa taka przejdzie przez prowincjonalny parlament. Podczas wyborczej kampanii Miller, podobnie jak jego konkurenci głosił, że będzie się starał o fundusze prowincjonalne dla średnich szkół katolickich. I był to podstawowy problem, który zdaniem Millera kosztował go utratę wyborczych głosów wśród popierających konserwatystów.

Tłumaczenie wydaje się jakby wykrętne. Zarówno David Peterson przywódca liberałów jak i Bob Rae - NDP są za wprowadzeniem ustawy korzystnej dla szkolnictwa katolickiego. Nie z ich strony obawiać się może Miller bojkotu ustawy. Albo jest jej sam przeciwny albo spodziewa się oporu posłów własnej partii oraz części opinii publicznej, która obawia się, że uszczupli to fundusze szkolnictwa publicznego.

NIE CHCĄ ZAGRAŻAC?

✓ David Peterson, przywódca partii liberalnej w Ontario, która zdobyła w wyborach prowincjonalnych 48 miejsc poselskich oświadczył, że w jego planach nie leży alians z NDP w celu obalenia konserwatywnego rządu. Możliwość taka istnieje ze względu na przewagę jaką uzyskaliby nad Torysami posłowie NDP i liberałowie gdyby głosowali razem. Uprawdopodobnia to podobieństwo platformy wyborczej Petersona i Boba Rae. Deklarację Petersona nie wykluczają możliwości, że przypadkowo lub w

sposób zamierzony posłowie z opozycji zgłoszą tak samo i w ten sposób zakończą trwającą od lat władzę konserwatystów w Ontario.

W APELDOORN PO 40 LATACH

✓ Grupa kanadyjskich weteranów udała się do Holandii, gdzie w miejscowości Apeldoorn obchodzono 40 rocznicę wyzwolenia kraju spod okupacji niemieckiej przez armię kanadyjską.

Kanadyjczycy w Apeldoorn wzięli udział w rocznicowej paradzie, składaniu wienieców na cmentarzu poległych żołnierzy i bankiecie. Na ulicach powitał ich wielotysięczny tłum.

DYSKUSJA NAD REFORMĄ SENATU ZNAJDUJE POPARCIE WŁADZ PROWINCJONALNYCH

✓ 8 premierów prowincji popiera już Briana Mulroneya w jego projekcie ograniczenia władzy Senatu. Poparcie te uzyskał, jak twierdzą dobrze poinformowani, decydując się na zwołanie w tej sprawie wspólnej z nimi konferencji w 1987 roku. Premierzy popierają rezolucję, która będzie dyskutowana w parlamencie w najbliższym czasie. Skraca ona czas przeznaczony na przedyskutowanie i zatwierdzenie przez Senat decyzji finansowych. Rezolucję sprowokowała tegoroczna decyzja senacka o utrzymaniu uchwały parlamentarnej, która pozwalała rządowi na pozyczenie 19,3 miliarda dolarów. Stało się tak dlatego, że Senat w swej przewadze złożony obecnie z polityków partii liberalnej, może zgodnie z konstytucyjnym prawem założyć veto wobec decyzji parlamentu. Ograniczenie władzy wyższej izby byłoby więc dla Torysów bardzo korzystne. Premierzy prowincji zażądali konferencji w odległym terminie, by dać do zrozumienia opinię publiczną, że mają

na względzie więcej, niż wygodę obecnego rządu.

Dwóch premierów odmówiło poparcia rezolucji. I to z różnych powodów.

Manitoba domaga się rozwiązania Senatu nieobieralnego ciała politycznego. Quebec nie poprze władz federalnych również gdyż nie podpisał Konstytucji z 1982 roku.

W ŚLADY PANI THATCHER

✓ Premier Brian Mulroney reprezentował Kanadę w spotkaniu na szczycie, które odbyło się w Bonn w Niemczech Zachodnich. Przedmiotem spotkania państw Zachodniej Europy, Kanady, USA i Japonii, były sprawy gospodarcze.

Mulroney spotkał się w Wielkiej Brytanii z królową Elżbietą oraz premierem Margaret Thatcher. Premier Wielkiej Brytanii wysoko oceniła obecne stosunki kanadyjsko-amerykańskie jak również klimat rozmów z Mulroneym.

Podczas oficjalnego obiadu Mulroney powiedział, że rząd Kanady w rozwiązywaniu trudności gospodarczych będzie nadsładował posunięcia premiera Thatchera. Najogólniej mówiąc oznacza to uzdrawianie gospodarki poprzez rozszerzenie prywatnej inicjatywy kosztem opieki społecznej.

SPRAWCA ZAMACHU NA DWORCU MONTREALSKIM SKAZANY NA DOŻYWCIE

✓ Thomas Brigham został uznany winnym i skazany na dożywocie za zabicie trzech osób. Był on bowiem sprawcą zamachu terrorystycznego dokonanego na Dworcu Centralnym w Montrealu na tydzień przed wizytą papieża w Kanadzie w 1984 roku. 65-letni Amerykanin będzie musiał odsiedzieć 25 lat zanim uzyska szansę ubiegania się o skróce-

MSZA ZA OJCZYZNĘ

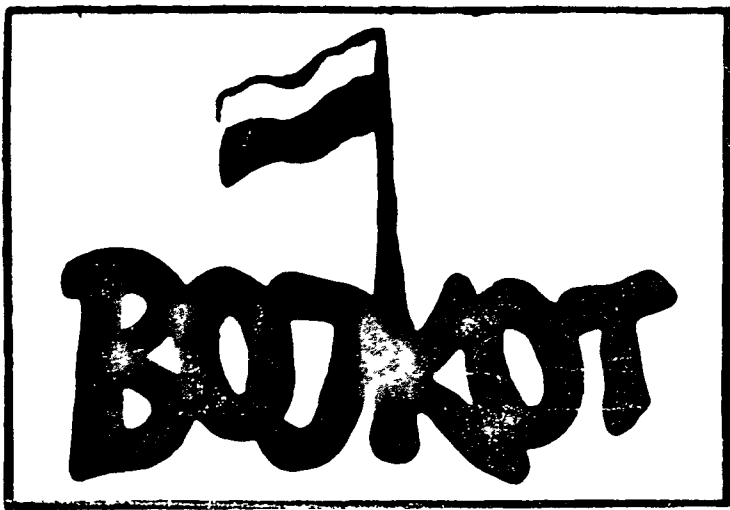
NIEDZIELA 12 MAJA godz 12 00

PARAFIA SW TERESY w TORONTO (rog. 1 i keshoru i 10 ulicy)

Po mszy program artystyczny w podziemiach kościoła

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Przedwyborczy plakat podziemia
Dalsze plakaty obok

Ciąg dalszy ze str. 1

Zmasowani milicjanci, zomowcy i tajniacy, z wielką ilością sprzętu do rozpędzania tłumów, mogli byli rozproszyc pochód, lecz najwyraźniej mieli rozkazy, by tego nie robić, a tylko nie dopuścić demonstrujących do centrum miasta, gdzie odbywała się oficjalna demonstracja.

Tymczasem spontaniczny pochód szedł naprzód, kierując się informacjami zwiadowcy na rowerze, który informował o ruchach sił uzbrojonego w pały nieprzyjaciela w brudnoniebieskich mundurach.

Dziewczyny na ramionach demonstrujących

Dziewczyny stały na ramionach demonstrujących, machały rękami do tłumu i do ludzi na chodnikach, w oknach i na balkonach.

Pochód ruszył ulicą Stołeczną. Stołeczna jest dłuższa i szersza, więc pochód ciągle rośnie. Po bokach pochodu było trochę szarpaniny i chyba parę osób zatrzymano, ale główny pochód doszedł do ul. Krasinskiego, gdzie znowu natrafiono na kordon milicyjny, który uniemożliwił dojście do kościoła. Skreślono więc w prawo, ul. Krasinskiego, w kierunku ul. Broniewskiego, ale tam też były oddziały MO, więc skreślono Broniewskiego w lewo, w kierunku kościoła i po przejściu kilkuset metrów, znowu ul. Broniewskiego była zagrożona, więc nie można było dalej iść. Padły wezwania do rozejścia się.

Nastąpiły chwile napięcia.

Chwile napięcia

Pochód zatrzymał się, i do kordonu milicyjnego podszedł Seweryn Jaworski, Jacek Kuron i kilka innych osób. Rozpoczęli pertraktacje, aby ludzie spokojnie mogli przejść do kościoła. Dowódca grupy milicyjnej ostatecznie powiedział, że jeśli ludzie spokojnie się rozejdą, milicja nie będzie interweniować. Problem polegał tylko na tym, że nie bardzo można było się rozejść, gdyż wszystkie przejścia były poobstawiane.

Kuron spytał dowódcę oddziału milicji: *Co pan sugeruje?*

Ten odpowiedział: *Żeby pan powiedział swoim ludziom, żeby zwinęli transparenty i chorągwie, wzięli je pod pachę i rozeszli się pojedynczo albo dwójkami.*

- *W jakim kierunku?*

- *Skąd ja mam wiedzieć?* - odparł oficer. *To pan ich tu przyprowadził.*

Kuron: *Ja ich nie przyprowadziłem, sami przyszli. W każdym razie blokujecie ich i od przodu i od tyłu.*

Kuron przekazał demonstrującym słowa oficera, ludzie pytali: *Czy jak się zaczniemy rozchodzić pojedynczo i dwójkami, to się na nas nie rzucą?*

- *Nie, nie wydaje mi się,* odpowiadał Kuron. *Nie wygląda na to, by chcieli kogokolwiek bić.*

W czasie negocjacji, uczestnicy pochodu, których było już mniej, ok. 10 tys.,

Siedzące na jezdni tysiące demonstrantów blokowało drogę autobusom, wiozącym ludzi z oficjalnej demonstracji.

Major (niektórzy podają, że był to pułkownik) zgodził się po pewnym czasie by pochód wrócił do kościoła św. Stanisława. Następnie, na polecenie swego przełożonego, odwołał uzgodnione porozumienie.

Kuron aresztowany

Jak usłyszał korespondent londyńskiego *Times'a*, oficer powiedział: *Byliśmy rozszarpani. Pozwoliłmy wam maszerować.*

W ciągu około godziny, demonstranci małymi grupami rozeszli się, wołając: *Spotkamy się 3 maja!*

Demonstranci rozeszli się w spokoju, lecz Kuron, który mieszka o pięć ulic od kościoła św. Stanisława Kostki na Żoliborzu, spod którego wyruszył pochód, już do domu nie wrócił. **Został aresztowany.**

Manifestacja w sumie trwała dwie godziny. Była bardzo uroczysta i radosna.

Przy rozchodzeniu się nie było bicia, odbyło się to spokojnie.

Ludzie wrócili do kościoła, tam się poodnajdywali. Wiadomo było, że planowana jest manifestacja pod hutą, na godz. 14 15 i część ludzi postanowiła tam pojechać, ale niedługo, gdyż na ogół wszyscy byli zadowoleni z tego, co się odbyło.

Jaworski także

Pod hutę poszedł Seweryn Jaworski ze swoimi kolegami hutnikami. Jaworski został zatrzymany przed hutą o godz. 14 30, wraz z czterema kolegami. Był wśród nich m.in. Andrzej Stankiewicz z huty Warszawa, Maciej Madej z Zakładów Nowotki, wyrzucony z pracy, Tadeusz Łapinski i jeszcze kilka innych osób.

Poza tym milicja zatrzymywała wielu młodych ludzi. Koło huty zatrzymano w zasadzie wszystkich młodych ludzi.

Zmiana hutników, na którą czekali, nie wyszła. Prawdopodobnie zatrzymano hutników na terenie huty i wypuszczono dopiero po oczyszczeniu terenu.

Kuronia zatrzymano na komendzie na Żoliborzu, przy ul. Zeromskiego, a potem przeniesiono go na komendę na ul. Stołecznej, gdyż źle się czuł, miał wysokie ciśnienie. Na Stołecznej był pod opieką lekarza. Został zatrzymany na oczach dziennikarzy, w sytuacji pokojowej negocjacji z przywódcą oddziału milicji.

1 maja rano zatrzymano Janusza Onyszkiewicza i o godz. 15 wypuszczono go. Natomiast 30 kwietnia zatrzymano Jacka Szymanderskiego, którego wypuszczono po niecałych 48 godzinach.

Oficjalny spęd

W oficjalnej manifestacji uczestniczyli

naczone spotkanie na placu Grzybowskim, gdzie zawsze wiszą te same slogany.

Na oficjalną demonstrację zwieziono około 100 tys. osób z zakładów pracy.

Gen. Jaruzelski zapowiedział w pierwszomajowym przemówieniu, że władze nie dopuszczą do odchylen w praktyce socjalizmu. Oświadczył, że okres anarchii się skończył. Domagał się w przemówieniu zaostrezenia prawa w PRL.

Jaruzelski oświadczył też, że partia ma bolesną świadomość we krwi, a jest to świadomość niełatwej doli emerytów, rencistów i tych, którym nieszczęście nie szczędziło.

GDAŃSK

W Gdańsku z oddziałami ZOMO walczył dwutysięczny tłum, głównie ludzie młodzi. Z jednej strony pałki, armatki wodne, z drugiej kamienie.

Było kilkadziesiąt zatrzymanych przewoźnych przed 1 maja. Część ludzi zatrzymanych wypuszczono, nie wiadomo jednak, czy wszystkich.

W Gdańsku już 30 kwietnia obstawiono trasę pochodu oficjalnego. Milicjanci stali nawet w bramach i legitymowali przechodzących.

Ruch uliczny 1 maja został zatrzymany w Gdańsku już o 8 rano. Pociągi nie zatrzymywały się na stacji Gdańsk-Wrzeszcz. Na stacjach i przystankach tramwajowych legitymowano ludzi z dala nawet od trasy pochodu.

Dołączyli do oficjalnego pochodu

Część ludzi, którzy byli w kościele św. Brygidy, po wyjściu z kościoła weszła do pochodu oficjalnego.

Mimo ogromnych sił milicji, zmobilizowanych w Gdańsku, przed 1 maja, dwukrotnie niezależnym manifestacjom udało się włączyć do oficjalnego pochodu. Najpierw około 500 osobowa grupa przebiła się przez kordony milicji i przemaszewowała kilkaset metrów skandując: *Solidarność! Solidarność! Wałęsa! Zwycięzimy!*

Ci, którym udało się włączyć do oficjalnego pochodu w Gdańsku, siedli na bruku. Milicja wywlekała ich z pochodu.

Wałęsa

Zgodnie z zeszłoroczną tradycją Lech Wałęsa zamierzał włączyć się, wraz z innymi członkami Solidarności, do oficjalnego pochodu. Tym razem jednak, zaraz po wyjściu z mieszkania, przewodniczący Solidarności, wraz z grupą towarzyszących mu osób, otoczony został kordonem zomowców, czekających od rana przed domem.

Przed dotarciem do centrum miasta zatrzymano i pod eskortą, której towarzyszyła nawet armatka wodna, odprowadzono go z powrotem do domu. Wałęsa nie stawiał oporu, podkreślając, że muszą być zachowane pokojowe metody walki. Wałęsa powiedział: *"Zrobiliśmy wszystko, co było można"*.

Setki ludzi, widząc prowadzonego przez zomowców przywódcę Solidarności, pozdrawiało go i wznosiło okrzyki na jego cześć: *Jestesmy z tobą! Zwycięzimy!* Wśród skandujących korespondenci zauważyli również żołnierzy.

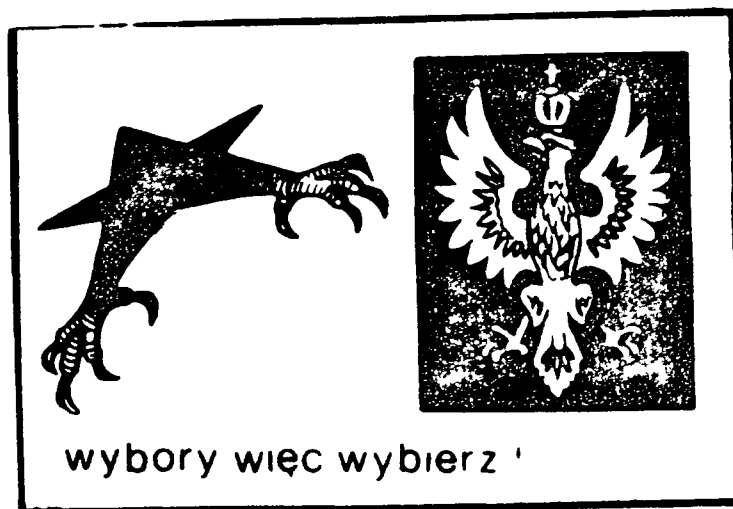
Wałęsa odpowiadał ręką wzniesioną w znaku V. W ostatnim momencie krzyknął do ludzi: *To hanba, że tak brutalnie nas rozdzielono!*

Ostre starcie

Pod koniec oficjalnego pochodu w Gdańsku, ok. 2 tys. ludzi zebrało się koło dawnego biura Solidarności. Zachodni reporterzy telewizyjni nakręcili filmy ukazujące demonstrantów rzucających kamieniami w milicję. Zomowcy zasłaniaли się swymi plastikowymi tarczami.

Jeden ze świadków opowiedział, że widział, jak w pewnym momencie demonstrujący wyciągnęli jakiegoś mężczyznę z milicyjnego furgonu i pobili go. Inni otwarli tylne drzwi pojazdu i obrzucili kamieniami znajdujących się wewnątrz.

Milicja i ZOMO użyły tylko armatki wodnej i gazu łzawiącego, kamienie leciały jeszcze przez godzinę.

Brutalność milicji

Pochód oficjalny został wtedy zatrzymany. Użyto ZOMO i milicji do rozbicia grupy, która włączyła się w pochód. Grupę tę rozbijano przy pomocy ręcznych miotaczy gazu, a nie petard, żeby nie robić hałasu. Bito ich pałkami i drzewcami od chorągwi. W ten sposób wyrzucono grupę z pochodu.

Po około 15 minutach, doszło do podobnej niezależnej manifestacji. Spowodowało to zatrzymanie oficjalnego pochodu. Znowu padły hasła Solidarności. Milicja interweniowała brutalnie.

Po zakończeniu pochodu, między godz. 12 a 14, odbyła się manifestacja we Wrzeszczu, koło dawnego MKZ i tam milicja zatrzymała dużo ludzi. Zatrzymywania trwały do godz. 20, wylapywano wszystkich młodych.

Urban poinformował, że w Gdańsku aresztowano do 30 osób.

BYDGOSZCZ

Bydgoszcz. Odbył się tu wiec pod kościołem św. Wincentego, gdzie śpiewano pieśni.

Jan Rulewski wygłosił przemówienie i kilkusetosobowy tłum spokojnie się rozszedł.

WROCLAW

Wrocław Zapowiedziano pochod we Wrocławiu, od placu Kosciuszki ul. Kollataja. Bardzo wczesnie obstawiono trasę oficjalnego pochodu, tak, że nie można było włączyć się w pochod oficjalny.

Pochodu oficjalnego pilnowała specjalna straż. Poza tym trzeba było mieć przepustki, by wziąć udział w pochodzie. Mogły wchodzić zwarte grupy zakładów pracy, pod kierunkiem tzw. komendanta pochodu, który sprowadzał grupę. Z zakładów pracy było mało osób. Z Pafawagu ok. 100 osób, z Dolmelo ok. 150, a z innych zakładów jeszcze mniej.

Grupy z zakładów pracy były później wzmocnione przez milicjantów i żołnierzy przebranych w ubrania cywilne. W sumie pochod oficjalny był bardzo mały. Szedł od godz. 11 do godz. 11 30.

Neoficjalny pochod nie mógł się zebrać, gdyż ulica była bardzo obstawiona i wszystkich legitymowano. Zatrzymywano nawet grupki kilku ludzi.

Mimo to, ok. godz. 11 uformowała się grupa ok. 100 osób, która przeszła kilkaset metrów i została następnie rozproszona przez milicję.

POZNAŃ

Poznań Odbyła się tu dwutysięczna manifestacja, która szła z kościoła na Starym Mieście, w kierunku pomnika i nie została tam dopuszczona. Zgromadzonych przy pomniku rozproszono przy pomocy pałeczek i petard. Nie wiadomo, ile osób zostało zatrzymanych.

Łódź Odbyła się msza w kościele Jezuitów i manifestacja przy symbolicznym grobie ks. Popiełuszki. Następnie zebrani przeszli ulicą Sienkiewicza w kierunku kościoła św. Krzyża, gdzie znajduje się tablica ku czci i pamięci poległych stoczniovców.

Tam chciano złożyć kwiaty. Milicja na to nie zezwoliła. Przy próbie złożenia kwiatów zatrzymano Andrzeja Słowika i Kostorzewę i parę innych osób. Słowika i Kostorzewę wypuszczono po południu, o innych osobach jeszcze nie wiadomo.

Bielsko-Biała Przed 1 maja odbyły się zatrzymanie przewencyjne, wyłączono prywatne telefony. Odbyła się msza i mała manifestacja, ale z powodu dużego zgromadzenia milicji, pochod się nie udał.

NOWA HUTA

Nowa Huta Dzięki czujności służby bezpieczeństwa, opinia dowiedziała się, że niezależną demonstrację w Nowej Hucie prowadził pierwszy sekretarz ambasady USA w Warszawie oraz konsul amerykański w Krakowie.

Wydalenie dyplomatów USA

"Niestychana prowokacja", prowokacja polityczna - takie zarzuty można było usłyszeć w krajowych środkach masowego przekazu usiłujących uzasadnić decyzję władz PRL, wydalać z kraju obu dyplomatów, 38-letniego Williama Harwooda, pierwszego sekretarza ambasady amerykańskiej i 32-letniego Davida Hoppera, konsula USA w Krakowie. Krajowa propaganda twierdzi, że w czasie neoficjalnego spontanicznego pochodu pierwszomajowego w Nowej Hucie, znaleźli się w grupie 15 osób, które skandowały różne hasła i wymachiwały transparentami i rozdawały ulotki.

O nakazie opuszczenia PRL poinformował rzecznik ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie. Decyzję zakomunikowano najwyższemu rangą dyplomacie

amerykańskiemu w Polsce, Davisowi. Został on w tej sprawie wezwany do MSZ w Warszawie. Obaj dyplomaci mają opuścić Polskę w ciągu siedmiu dni.

Napaść w radio

Komentarz Radia Warszawa z piątku, 3 maja. Amerykańscy dyplomaci zawsze pojawiają się w najbardziej zapalnych miejscach, przez swe uczestnictwo zachęcają do nielegalnych manifestacji. Angażują także do podobnych akcji swoich korespondentów, stypendystów i stazystów.

Wersja amerykańska

Według strony amerykańskiej, obaj dyplomaci byli w Nowej Hucie, ale tylko obserwowali, robili to w ramach swoich normalnych obowiązków dyplomatycznych.

Wówczas właśnie zostali wepchnięci do nie oznakowanego samochodu milicyjnego. David Hopper był przy tym popychany, kopany i uderzony.

Gdy samochód ruszył, znajdujący się w nim milicjanci mieli już w rękach paszporty dyplomatyczne obu Amerykanów, ale mimo to nie chcieli przyjąć do wiadomości, że mają do czynienia z dyplomatami. Mówili im, że zostaną oskarżeni o rzucać kamieniami w wozy milicyjne.

Po przyjeździe na komendę milicji trzymano ich tam przez 20 minut. Dopiero po upływie tego czasu, zostali odprowadzeni do wyjścia, gdzie puszczono ich wolno.

Natychmiastowa reakcja

WYDALENIE

DYPLOMATÓW PRL Z USA

Władze amerykańskie natychmiast zareagowały - już po kilku godzinach zapadła decyzja. Nakaz opuszczenia Stanów Zjednoczonych otrzymało czterech dyplomatów PRL - Bogusław Maciborski, pierwszy sekretarz ambasady PRL w Waszyngtonie, oraz Romuald Beryłow, Józef Kamiński i Stanisław Zawadzki, zatrudnieni w konsulacie PRL w Chicago.

Informując o tym, rzecznik amerykańskiego Departamentu Stanu powiedział m.in. "Jest to nasza odpowiedź na niedopuszczalne potraktowanie naszych pracowników dyplomatycznych, oraz na obraźliwe, spreparowane zarzuty, jakie władze PRL wysunęły dla usprawiedliwienia swej decyzji".

Rzecznik powiedział "Ten incydent wskazuje na to, że rząd PRL albo nie może, albo też nie chce skłonić swego aparatu bezpieczeństwa do przestrzegania cywilizowanych norm postępowania. Zamiast przeprosić, jak wymagał tego rzeczywisty przebieg wydarzeń, rząd PRL przyjął spreparowaną relację, dostarczoną przez aparat bezpieczeństwa. Można to określić tylko, jako prymitywną próbę dalszego pogorszenia wzajemnych stosunków pomiędzy PRL i Stanami Zjednoczonymi".

Rzecznik określił zarzuty stawiane wydalonym z PRL dyplomatom amerykańskim jako niedorzeczne.

Na pytanie, dlaczego władze PRL wysuwają takie oskarżenia wobec obu Amerykanów, rzecznik Departamentu Stanu stwierdził, że najwyraźniej usiłują one zatuszować przypadki niewłaściwego traktowania członków personelu dyplomatycznego, przypomniawszy sprawę niewłaściwego potraktowania amerykańskiego attaché wojakowskiego w Warszawie Frederyka Mayera w lutym tego roku.

Strona amerykańska oskarżyła milicję o brutalne potraktowanie dyplomatów w Nowej Hucie.

Według źródeł zachodnich, w Nowej Hucie aresztowano wiele osób.

Parlamenty komunistyczne nie mogą podejmować decyzji w jakiegokolwiek ważnej sprawie. Członkowie ich dobrani z góry przed wyborami i zobowiązani wobec Partii nie mogą zdobyć się na siłę charakteru i odwagę potrzebne w prawdziwej debacie parlamentarnej. Uprawnienia ich polegają na zatwierdzaniu tego, co zdecydowano za kulisami.

Milovan Dzilas

3 MAJA

W piątek 3 maja, w katedrze św. Jana na warszawskim Starym Mieście, odprawiono uroczystą mszę dla uczczenia 194 rocznicy uchwalenia Konstytucji majowej, a także w intencji zamordowanego przez oficerów MSW ks. Jerzego Popiełuszki.

"Wolność cenniejsza niż życie"

Kazanie wygłosił ks. Wacław Karłowicz. Zwracając się do wiernych powiedział m.in., że jeżeli chcemy służyć ojczyźnie, musimy bronić się przeciwko demoralizacji szerzonej w naszym kraju, przez obce ręce. Wolność jest cenniejsza od życia. Lepiej je stracić, niż własną tożsamość.

Po mszy kilka tysięcy ludzi skierowało się poprzez Plac Zamkowy ku Krakowskiemu Przedmiesciu. Zaintonowano "Boże coś Polskę", pojawiły się białe-czerwone flagi z oznakami Solidarności.

Wznoszono okrzyki: Nie ma wolności bez Solidarności! Uwolnić więźniów politycznych! Solidarność! Solidarność! Uwolnić Kuronia!

Gwałtowna interwencja władz

W pewnej chwili rozległy się gwizdy. Tak manifestanci przywitani dwie kolumny zomowców, wspierane armatkami wodnymi, którzy właśnie ruszyli z dwu stron. Przez głośniki zaczęto nawoływać do rozjeżdżenia się, po czym uzbrojone oddziały rozpoczęły natarcie.

KRAKÓW

W Krakowie, po mszy wyszło na ulice kilka tysięcy ludzi. I tam, jak i w Warszawie, doszło do bicia manifestantów. Według doniesień agencji, mszę za ojczyznę odprawiono w kościołach w całym kraju.

Po nabożeństwach we Wrocławiu i Gdańsku nie doszło tego dnia do pokazu siły służb porządkowych. W kościele św. Brygidy był obecny Lech Wałęsa.

"Niebezpieczna sytuacja"

W rozmowie z dziennikarzami, nawiązując do dnia 1 maja, Wałęsa powiedział, że demonstracje powinny być sygnałem ostrzegawczym dla władz. Jeżeli nie zabiorą się one do rozwiązywania problemów kraju, sytuacja ulegnie zaostrzeniu.

- Jestem zaniepokojony zdecydowaniem, a nawet furją ludzi, podczas manifestacji pierwszomajowej. Droga od rzucać kamieniami do innych sposobów jest krótka. Sytuacja staje się coraz bardziej niebezpieczna i coraz mniej jest szans na porozumienie, powiedział Wałęsa.

Kuron skazany

2 maja Doradca Solidarności Jacek Kuron, został skazany na trzy miesiące aresztu przez kolegium orzekające w War-

Jeżeli dziś oddamy

nie odzyskamy go jutro

W tłumie uaktywnili się tajniacy, łapiąc ludzi z czoła pochodu i wypychając ich do milicyjnych bud. Aresztowano też wielu przypadkowych przechodniów, w tym jakąś starszą kobietę, przyglądającą się z chodnika manifestacji.

szawie, pod zarzutem przewożenia niezależnej pokojowej manifestacji pierwszomajowej.

Kuronia zatrzymano w czasie manifestacji, po rozmowach z pułkownikiem.

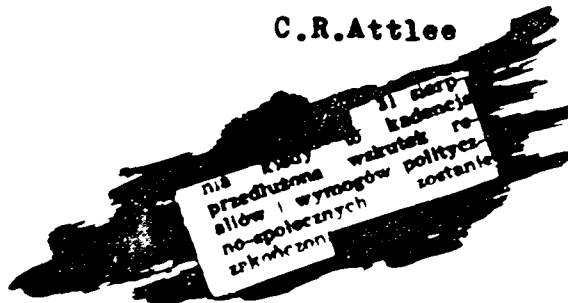
Dokonczenie str. 6

GŁOSUJEMY BOJKOTEM

Solidarność

Wybory komunistyczne
to wyścig, w którym bierze udział
jeden tylko koń.

C.R.Attlee

KURON

Dokonczenie ze str. 5

milicji, które ułatwiły pokojowe zakończenie niezależnego pochodu pierwszomajowego, dzięki perswazji Kuronia, i Jaworskiego, uczestnicy manifestacji rozeszli się w spokoju do domu. Mimo to, kolegium wymierzyło Kuroniowi karę trzech miesięcy aresztu, pod zarzutem zakłócania porządku publicznego, udziału w nielegalnym zgromadzeniu, a także odmowy wykonania polecenia rozejścia się.

Podczas rozprawy przed kolegium, Kuroniowi postawiono zarzut, że jak podało Radio Wolna Europa, stał na czele pochodu pierwszomajowego, Obronca Kuronia zapytał przewodniczącego kolegium, czy Radio Wolna Europa uważa się za wiarygodne źródło informacji. Przewodniczący kolegium udzielił na to odpowiedzi twierdzącej.

Kuron oświadczył przed kolegium, że jest niewinny. Stwierdził również, że wysuwane wobec niego zarzuty są bezpodstawne. Zwrócił ponadto uwagę, że przyłączył się do manifestantów po rozpoczęciu pochodu i przyczynił się do rozładowania napięcia.

Liczbę aresztowanych w Warszawie oceniano na 40 osób.

Za wojnę z Polakami?

Po protestach na 1 i 3 maja, Radio Warszawa donosi, że społeczeństwo domaga się mianowania gen. Jaruzelskiego marszałkiem Polski, a to w uznaniu jego zasług dla umacniania socjalistycznej ojczyzny.

Na czele inicjatorów awansowania generała stoją Urząd Wojewódzki w Bielsku-Białej, aktywiści ZSL z Włocławka i radni miejscy z miasteczka Gniew w woj. gdańskim. Organ ZSL Dziennik Ludowy podkreślił rolę Jaruzelskiego "w wyprowadzaniu Polski z głębokiego kryzysu".

Stopień marszałka był tradycyjnie nadawany generałom, którzy dowodzili siłami zbrojnymi podczas wojny. Stopień marszałka nadaje Rada Państwa. Czy zdoła się oprzeć napływającym zewsząd żądaniom społeczeństwa?

Dokonczenie ze str. 1

bez znaczenia jest także to, że chodzi o osobę Papieża - pierwszego Słowianina i Polaka.

Ostatnie ataki tego rodzaju pojawiają się także w krajowych środkach masowego przekazu, tłumaczone z obcych języków, lub redagowane u nas.

Naród polski zdaje sobie sprawę z tego, kim jest dla niego Ojciec Święty Jan Paweł II. W naukach zawartych w homiliach, wygłoszonych podczas ob. pielgrzymek, Papieża do naszej wspólnej ojczyzny, szukamy oparcia w trudnym okresie naszych dziejów. Czerpiemy nadzieję ze słów Ojca Świętego, wypowiedzianych na Stadionie Dziesięciolecia w Warszawie: "Chrześcijańin powołany jest w Jezusie Chrystusie do zwycięstwa". Z Jasnej Góry, dalej idzie wezwanie, ażeby nie poddawac się klęsce, ale szukać dróg zwycięstwa.

Tym bolesniejsze są więc w naszym kraju ataki na osobę Ojca Świętego Jana Pawła II. Muszą one powodować wewnętrzne podziały w społeczeństwie. Tym bardziej wszyscy Polacy, którym jedność narodu szczerze leży na sercu, poczuwają się do obowiązku, by stać przy Ojcu Świętym Janie Pawle II, otaczając Go szacunkiem i żarliwą modlitwą. Toteż biskupi polscy wzywają wszystkich do uczestnictwa w dniu 13 maja bieżącego roku, w modlitwach w świątyniach i w domach rodzinnych, w intencji Papieża.

W punkcie drugim, komunikat Episkopatu podnosi sprawę troski duszpasterskiej o młodzież. W tym roku, zgodnie z wezwaniem papieskim Biskupi wzywają kapłanów do podjęcia programu duszpasterstwa młodzieży, w oparciu o list wielkoczwartkowy Ojca Świętego do kształtowania młodego pokolenia do przyjęcia odpowiedzialności za przyszłość.

Biskupi wypowiadają całą swoją przyjaźń dla młodzieży polskiej i swoją głęboką troskę o nią, wobec wszystkich istniejących zagrożeń. Biskupi wyrażają uznanie wobec kościelnych klubów młodzieżowych, które zdobyły już u nas własne miejsce.

Punkt trzeci W posiedzeniu wziął udział po raz pierwszy przewodniczący konferencji Episkopatu Stanów Zjednoczonych Ameryki Południowej biskup James Malone. W swoim wystąpieniu na szczy-

cie jasnogorskim oraz w czasie obrad ks. bp Malone podkreślił, że Kościół w Polsce i w Stanach Zjednoczonych łączy gorące nabożeństwo do Matki Najświętszej. Dalej stwierdził, że istnieje także i rozwija się współpraca między episkopatami obu krajów, że znany jest wkład Polaków w niepodległość i rozwój Stanów Zjednoczonych, a także ceniona jest praca duszpasterska kapłanów przybywających z Polski.

Potwierdził, że emigracja polska zostanie otoczona opieką Kościoła, dalej biskup Malone powiedział: "Drugim zagadnieniem, które poruszam, to projekt fundacji rolniczej. W tym przedsięwzięciu możecie liczyć na nasze pełne poparcie. Zdajemy sobie sprawę, że tu chodzi o codzienny chleb dla każdej osoby tego kraju".

Biskupi polscy przyjęli te słowa z wdzięcznością.

Wdzięczni za otrzymaną pomoc zagraniczną, jesteśmy świadomi tego, że nie może ona trwać zbyt długo, wobec panujących klęsk w różnych częściach świata. Czynienie miłosierdzia jest więc w naszym kraju szczególną potrzebą chwili. Dlatego biskupi wzywają wszystkich, których na to stać, by wielkodusznie przekazywali środki pieniężne i rzeczowe do miejsc, wskazanych przez biskupów diecezjalnych, oraz by chę-

nie zgłaszali swoje usługi wszystkim, potrzebującym pomocy.

W punkcie czwartym biskupi zwracają uwagę na potrzeby biednych w Polsce, jest ich w kraju szeroka warstwa.

Punkt piąty zajmuje się sprawą teologicznego dialogu pomiędzy Kościołem Rzymsko-katolickim i Kościołem Prawosławnym.

W punkcie szóstym, biskupi przypominają kapłanom, by uniknąć wszelkich nieporozumień, naukę Soboru Watykańskiego II o kapłanach. Kapłani, jako współpracownicy biskupów, mają przede wszystkim obowiązek przepowiadania wszystkim Ewangelii Bożej. By zaś przepowiadanie kapłańskie, w tak trudnych często okolicznościach dzisiejszego świata właściwie poruszyło umysły słuchaczy, winno ono wyjaśniać słowo Boże nie w sposób tylko ogólny i abstrakcyjny, lecz dostosować odwieczną prawdę Ewangelii do konkretnych warunków życia. W dzisiejszych czasach szczególnie ważne jest darzenie kapłanów szacunkiem i zaufaniem, oraz współpraca z nimi w spełnianiu ich posłannictwa.

Punkt siódmy mówi m.in. o sprawozdaniu bpa Szczepana Wesołego z pracy duszpasterskiej za granicą.

NA MARGINESIE ROCZNICY

Dokonczenie ze str. 1

Zachodnią, dlaczego przy tej sposobności nie upomnieliśmy się o dług, jaki zaciągnął demokratyczny świat zachodni w stosunku do Polski, gdy w 1944 r. przygotowywano w Jaltie oddanie nas w niewolę Imperium Sowieckiego.

To boli! A z drugiej strony świadczy, że emigracja tak zwana polityczna drzemie, cierpi na znieczulicę, by przypomnieć Zachodowi o naszym wkładzie w oswobodzenie Europy Zachodniej, zresztą nie tylko tam, a na wszystkich niemal frontach walki z hitleryzmem, który tak samo zagrażał w 1939 r. demokracjom zachodnim, jak obecnie zagraża totalitaryzmowi sowieckiemu, któremu nasz kraj został oddany w niewolę w Jaltie i Poczdamie.

Od wieków umiemy krwawić się za "naszą i waszą wolność", jednak nie potrafimy, czy zaniebujemy upominać się, gdy okazja ku temu się nadarzy o spłatę długu wdzięczności. Jeżeli nasze organizacje społeczne, których obowiązkiem świętym jest o tych sprawach pamiętać i o krwawo okupiony dług w stosunku do naszego Kraju rodzinnego upominać się, każdy z nas obserwując, że środki masowego przekazu milczą o naszym wkładzie do wspólnego wysiłku, powtarzam **każdy z nas** powinien wziąć słuchawkę, czy brzo piori do ręki i protestować, by o naszym udziale nie zapomniano. By nie zapomniano, że cały Zachód ma do spłacenia dług w stosunku do Kraju skąd nasz rod.

ZAC

ENTERPRISES LTD.
1570 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6P 1A4
Tel. 531-8786

PACZKI DO POLSKI

UWAGA! • SPECJALNA OFERTA • ważna do 30 maja 1985 r.

Za każdą nadaną paczkę nadawca otrzyma bezpłatnie funt kawy

PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5-8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE DOSTAWA DO 21 DNI

Paczki dostarczamy w Polsce do odbiorcy
bez żadnych ograniczeń i dodatkowych opłat
OFERUJEMY RÓWNIEŻ

- przesyłkę pieniędzy z dostawą do rąk odbiorców w Polsce
 - wysyłkę lekarstw
 - pomarańcze, cytryny, grejpfruty i ananasy
 - wysyłkę lodówek, zamrażarek, pralek i innych artykułów technicznych
 - szeroki wybór paczek żywnościowych
- Odbieramy paczki z domów • Pomagamy pakować • Udzielamy informacji celnych. Prosimy o wcześniejsze pobieranie druków

SAVE-O-WAY OSHAWA PUNKT WYSYŁKI PACZEK DO POLSKI

**EXPRESSOWĄ DOSTAWĘ PACZEK
DO RĄK ODBIORCY W POLSCE**
MORSKIE - W CZASIE 5 do 7 TYGODNI
LOTNICZE - W CZASIE 2 do 3 TYGODNI
OSHAWA, 695 King St. E. (Kingsway Motel)
TEL 576-6725 lub 576-4711
Agent BARBARA RZEZNICZEK

ZZA ŻELAZNEJ KURTYNY

NIE MA NARODOWYCH DRÓG

Solidarność i jedność państw socjalistycznych pod kierownictwem Związku Sowieckiego Członek Biura Politycznego sowieckiej partii, delegat na Zjazd do Budapesztu - Grigoryj Romanow odrzucił teorie własnych narodowych dróg do socjalizmu wewnątrz bloku wschodniego

Romanow reprezentuje w kierownictwie sowieckim przemysł ciężki i zbrojeniowy. Swoje wystąpienie, oczekiwane z napięciem, rozpoczął od przekazania pozdrowień od sowieckiej partii dla bratniej partii węgierskiej, nagroził Kadarą twierdzeniem, że jest internacjonalistą realizującym leninowską linię, posiadającym wysoki autorytet. Powiedział, że Zjazd Węgierskiej Partii ma duże znaczenie nie tylko na Węgrzech, lecz dotyczy wszystkich partii komunistycznych, całej "wspólnoty socjalistycznej". Nazwisko nowego sekretarza wspominał w swoim przemówieniu tylko raz i to na marginesie. Własne drogi narodowe do socjalizmu mogą być stosowane tylko w ramach tej wspólnoty.

Wszystkie partie komunistyczne muszą szukać rozwiązań swoich problemów wspólnie. Jednym z głównych pryncypiów socjalistycznej wspólnoty jest wspólne budowanie prawidłowych "wspólnych pod-

staw". Rewolucyjne osiągnięcia Węgierskiej Republiki są budowane na nierozdzielnej przyjaźni ze Związkiem Sowieckim.

Sowiecka partia, podkreślił Romanow, jako swoje pierwsze i najważniejsze zadanie traktuje umacnianie i obronę przyjaźni między narodami wspólnoty socjalistycznej.

Romanow wskazał na zasługi wspólnego działania sowieckiej i węgierskiej partii także na polu gospodarczym i naukowo-technicznym obu krajów. Celem tej współpracy jest umocnienie gospodarki i uniezależnienie się od Zachodu. Socjalistyczna gospodarka wewnątrz Bloku Wschodniego musi przybrać takie formy, aby "kraje imperialistyczne nie mogły wykorzystywać sytuacji i trudności gospodarczych a nie mieszać się w wewnętrzne sprawy suwerennych państw socjalistycznych".

Ostro skrytykował Romanow "imperializm amerykański", który wszelkimi sposobami chce rozbić jedność "socjalistycznej wspólnoty" i przeszkadza w wyzwoleniu się innych narodów. Los Hitlera winien być twarzą lekcją dla wszystkich, którym marzy się panowanie nad światem.

W wewnętrznym rozwoju Związku Sowieckiego jest niezbędna "dyscyplina w każdym zakresie". Poprzez oddziaływanie

na świadomość ludzi - gospodarka musi zostać wprowadzona na właściwe tory. Najistotniejsza w tej dziedzinie jest praca ideologiczna.

Jeden nauczyciel, wielu uczniów

Nie liberalizacja, lecz dyscyplina takie było przesłanie nowego kierownictwa partii Związku Sowieckiego, które Romanow przekazał partii węgierskiej. Ze Romanow, kontrkandydat na stanowisko sekretarza generalnego partii, nie jest zwolennikiem reform społecznych, nie było dla nikogo nowością. Tym bardziej interesujące jest, że właśnie on, reprezentant twardej linii, został wydelegowany na Węgry, do jednego z reżimów wschodnioeuropejskich, w którym najdalej i z powodzeniem posunęła się reforma gospodarcza.

Godne uwagi jest nie tylko to, co Romanow powiedział - ostry kierunek przeciwko USA, odwrót od specyficznych dla danego narodu dróg w bloku wschodnim, podkreślenie "prawidłowości wspólnoty", do której należą kraje komunistyczne (oczywiście pod kierownictwem Związku Sowieckiego). Należy także zwrócić uwagę na to, czego Romanow nie powiedział.

Brezniew w czasie swojego urzędowania wielokrotnie wręcz przesadnie, chwalił Węgry. Na XXVI Zjeździe Sowieckiej Partii powiedział nawet, że Związek Sowiecki powinien brać przykład w rozwiązywaniu problemów gospodarczych od Węgrow, Czechosłowacji i NRD. Romanow w swoim wystąpieniu nawet nie wspominał tego tematu. Przeciwnie z jego wypowiedzi wynikało wyraźnie, że wszystkie państwa komunistyczne powinny się uczyć od Związku Sowieckiego.

Przemówienie Romanowa było skierowane nie tylko do Węgrow, było ono skierowane do całej wspólnoty Zgromadzonej w Budapeszcie i na pewno nie było jego osobistym zdaniem, lecz opracowane zostało przez kierownictwo sowieckie i pozwoliło zauważyć jaki nowy kierunek przyjmie Moskwa.

Jego działanie będzie szło w kierunku umacniania sowieckiej pozycji siły. Nowa grupa na Kremlu, uważana przez niektórych za "nosiciela nadziei" wcale nie ma w głowie eksperymentów z jakimiś reformami. Idzie głównie o umocnienie, a nie o rozluźnienie sowieckiego imperium.

Die Welt 27 03 85

WIADOMOŚCI

● Rząd etiopski zarządził przy musową ewakuację obozu dla głodujących w Ibnet. Około 55 tysięcy Etiopczyków w obozie dla głodujących w Ibnet zostało brutalnie zmuszonych przez wojsko etiopskie do opuszczenia obozu i udania się w swe rodzinne strony. Wojsko spaliło wszystkie zabudowania, namioty i inne pomieszczenia w obozie oraz zniszczyło wszystkie urządzenia sanitarne, gospodarcze i administracyjne. Tysiące uchodźców by dojeżdżać z powrotem do swych domów muszą maszerować od 3 do 14 dni. Początkowo komunistyczny rząd Etiopii zaprzeczał faktowi ewakuacji, a gdy sprawy nie dało się ukryć, stwierdził, że ewakuacja była dobrowolna, wojsko przybyło by udzielić pomocy, a zniszczenie obozu podyktowane było względami sanitarnymi. Według dyplomatów zachodnich zwłaszcza dzieci osoby chore i starcy mają niewielkie szanse by przeżyć marsz powrotny.

tyzantów kambodżańskich - oświadczył kambodżański rząd na uchodźstwie. Rząd ten oskarżył także okupacyjne wojska wietnamskie o stosowanie broni chemicznej podając, że jej ofiarą padło 1165 osób cywilnych. Według rządu utrata baz partyzanckich położonych wzdłuż granicy tajlandzko-kambodżańskiej oznacza jedynie zmianę taktyki walki przekształconej obecnie w walkę bez baz stałych. Rząd podał także, że główny cel ofensywy wietnamskiej, tj. odcięcie partyzantów od dostaw nie został osiągnięty.

● Gazeta Armii Czerwonej "Krasnaja Zwiezda" podała, że śmiercią tragiczną zginęła w ZSRR grupa wyższych oficerów sowieckich sił powietrznych w tym dwóch generałów i 1 pułkownik.

● Przywódca Niemiec Wschodnich E. Honecker przebywał w kulkudniową wizytą w ZSRR. W Krasnogorsku dokonał on otwarcia Muzeum Pamięci Niemieckich Antyfaszystów oraz położył w Moskwie kamień węgielny pod budowę pomnika E. Thaelmanna. W czasie rozmów z przywódcą ZSRR M. Gorbaczowem obydwie strony zaatakowały Niemcy Zachodnie za proamerykanizm, a zwłaszcza za udział w rozwoju broni kosmicznych oraz rozmieszczenie amerykańskich pocisków nuklearnych średniego zasięgu. Obydwaj przywódcy stwierdzili, że przeciwstawiają się "jakiegokolwiek koncepcji traktującej kwestię niemiecką za nie rozstrzygniętą".

● Bron kosmiczna jest bardziej niebezpieczna dla pokoju niż bomba atomowa - powiedział sowiecki minister obrony narodowej marszałek S. Sokołow dodając, że ZSRR zrobi wszystko by się przed nią obronić. Sokołow zaprzeczył, że ZSRR prowadzi badania nad własną bronią kosmiczną i podkreślił, że amerykańskie plany rozwoju broni kosmicznej są niczym innym jak kontynuacją strategii pierwszego uderzenia.

● Co najmniej 20000 żołnierzy wietnamskich zostało zabitych podczas ostatniej ofensywy wojsk wietnamskich na bazy par-

1 MAJA NA ŚWIECIE

Jak zwykle międzynarodowe święto pracy obchodzono uroczystości w krajach komunistycznych. Przywódca ZSRR M. Gorbaczow odebrał pochod 1-majowy stojąc na trybunie na Placu Czerwonym w Moskwie. Wśród zachodnich dyplomatów przybyłych na uroczystości znajdował się syn prezydenta Reagana Ron Reagan będący po raz pierwszy w ZSRR. W Berlinie Wschodnim członek najwyższych władz partyjnych H. Tisch oskarżył USA o wykru-

wanie "kosmicznego miecza mogącego zamienić niebo i ziemię w płonące piekło". W Johannesburgu (RPA) odbył się największy pochod 1-majowy czarnych robotników od 35 lat. Wiece 1-majowe odbyły się także w Pretorii i wielu innych miastach. W Pekinie po oficjalnych uroczystościach cały dzień trwały festyny a wieczorem miał miejsce pokaz sztucznych ogni. Przywódca Libii M. Kaddafi wezwał robotników na całym świecie do przejęcia zakładów pracy i zniesienia

plac gdyż niezależnie od poprawy płacy robotnicy pozostają niewolnikami". W Brukseli terrorystyczna organizacja "Komunistyczne Komórki Walki" podłożyła bombę, która zabiła 2 strażaków i zraniła 13 innych osób. "Komunistyczne Komórki Walki" podały, że zdetonowały bombę jako 1-majowy symbol "międzynarodowej solidarności robotników sprzeciwiających się wyzyskowi".

TransCanPol

ENTERPRISES LTD.

393 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2N1

TEL. (416) 535-9944, 535-9956

PACZKI DO POLSKI

PACZKI MORSKIE — DOSTAWA 6-8 TYGODNI

PACZKI LOTNICZE — DOSTAWA 6-21 DNI

Przyjmujemy zlecenia osobiste, listowne i telefoniczne
od poniedziałku do soboty w godzinach od 9 rano do 7 wieczór
393 RONCESVALLES AVE. TEL. 535 - 9944
Specjalny serwis - odbiór paczek z domu

UWAGA!

Wprowadzamy sprzedaż detaliczną

● ZIOŁ LECZNICZYCH

● WITAMIN, ŚRODKÓW ODCHUDZAJĄCYCH

● NATURALNYCH LEKÓW I ŻYWNOSCI

● KAWA I HERBATA PO CENACH
KONKURENCYJNYCH

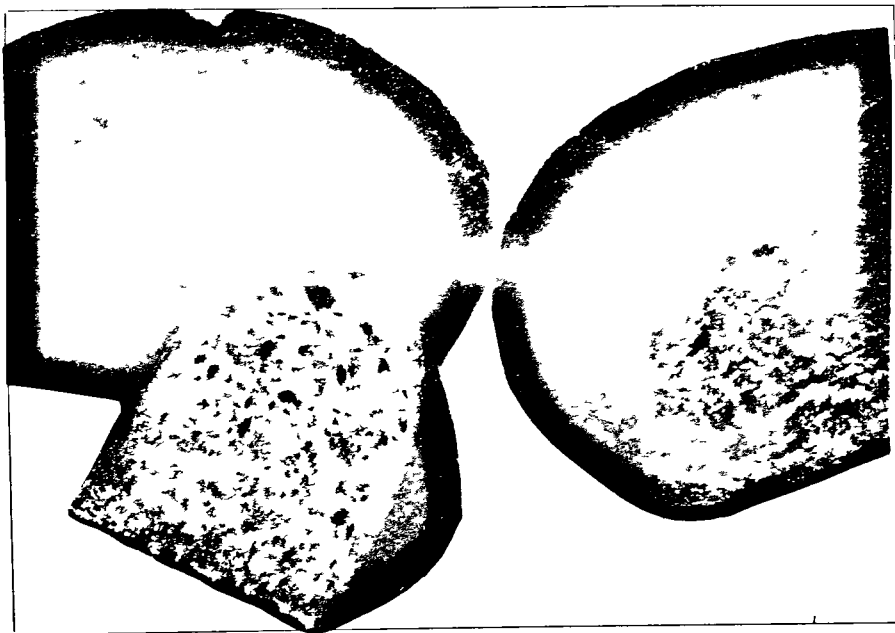
Święto ale czyje

Mija 40 rocznica zakończenia II wojny światowej. W państwach Zachodu, a szczególnie w USA ze względu na kontrowersyjną wizytę Prezydenta R. Reagana w RFN, w czasie której złożył wieniec na cmentarzu wojskowym, gdzie także znajdują się groby członków formacji SS obchody rocznicowe wywołują kontrowersje i polaryzacje stanowisk. Inaczej się ma sprawa w państwach socjalistycznych gdzie wszystko jest z góry zaplanowane, nawet uśmiech na twarzach maszerujących dziarsko kombatanów (także i tych z "niewłaściwych" formacji nie dorzniętych kiedyś przez UB). Czy jednak świętowanie tej rocznicy jest naprawdę zbieżne z polską racją stanu? Dzięki właśnie wojnie, a ściślej dzięki zakończeniu jej w taki a nie inny sposób "żelazna kurtyna" (choć termin ten jeszcze przez rok nie będzie znany gdyż dopiero w 1946 użyje go W. Churchill podczas przemówienia w Fulton) przesunęła się znad Dzwiny, Zbrucza i Dniestru nad Łabę i Dunaj. Nic dziwnego że rządy jakie na tych stalach mają szczególne powody aby całej sprawie nadawać propagandowy rozgłos. Z logicznego punktu widzenia Polacy mają mało powodów aby 9 maja uważać za swoje święto. Walcząc od pierwszego do ostatniego dnia nominalnie należeli do obozu zwycięzców, praktycznie sprawa jest co najmniej dyskusyjna. Polska była jedynym w obozie sprzymierzonych państwem (obok Czechosłowacji), które wychodziło z wojny uszczuplone terytorialnie. Pozostałe zmiany granic dotyczyły państw z byłego obozu sojuszników III Rzeszy.

Wprawdzie częściowo zrekompensowano straty na wschodzie nabytkami na zachodzie, ale ogólne saldo wykazało niedobór 78

tys. km kw (1939 po Zaolziu 390 tys. km kw w 1945 312 tys. km kw).

Liczba ludności spadła o jedną trzecią do 24 milionów. Nie były to wszystkie bezpowrotne straty fizyczne, duże ubytki w stanie demograficznym były spowodowane właśnie zmianą granic i ustroju (stąd powstanie, że największa emigracja popowstańcowa miała miejsce po powstaniu PRL).

Według ogłoszonego w 1947 "Sprawozdania w przedmiocie strat i szkód wojennych Polski w latach 1939-45" sporządzonego przez Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów, utraciło życie 6 028 000 obywateli polskich, z czego na skutek prowadzenia polityki terroru i eksterminacji pewnych segmentów spo-

czeństwa i mniejszości narodowościowych zginęło 5 384 000 osób, a w wyniku działań wojennych 644 000 (w tym 521 000 osób cywilnych, czyli wszelkie straty bojowe od kampanii wrześniowej po wyzwolenie Czechosłowacji od Kutna po Bolonę czy Wilhelmshaven wyniosły 123 tysiące żołnierzy). Na każde tysiąc osób Polska straciła 220 obywateli, stolica państwa zaś blisko 50%

tysięcy dzieci, z których po wojnie wróciło zaledwie 15%. W latach 1939-45 urodziło się o 1 215 000 dzieci mniej od przeciętnej urodzen za ostatnie 6 lat z lat 30-tych, została w ten sposób zachwiana struktura demograficzna.

Oczywiście rachunek ten nie obejmuje strat moralnych i psychicznych oraz "morza cierpienia" przez jakie przeszedł naród polski.

Straty materialne Polski wyniosły 38% stanu majątku narodowego z 1939, jednak w przemyśle na skutek dewastacji i wywozu mienia przemysłowego do Rzeszy, wyniosły one 50% pierwotnych zdolności produkcyjnych. Także jeżeli chodzi o inwentarz żywy rolnictwa straty stanowiły 50%, ubytek wynosił 4990000 trzody chlewnej, 3900000 bydła rogatego i 1 900 000 koni. Zniszczeniu uległo 162 190 budynków mieszkalnych w miastach i 353 876 zagrod wiejskich, nie mniejszym stopniu straty poniósł transport, zniszczono 2465 lokomotyw, ponad 6250 wagonów osobowych, ponad 80 000 wagonów towarowych. Lesnictwo poniosło straty w wysokości 75 mln wyciętej grubizny (w metrach sześciennych) co stanowiło 400 tys. hektarów lasu pełnowartościowego.

Największe straty poniosły ośrodki miejskie - Warszawa zniszczona w 85%, Kołobrzeg w 80%, w 65% Wrocław, Słubice, Legnica, w 55% Nysa, w 50% Gorzów Wielkopolski, Olsztyn, Białystok w 45% Poznań, Szczecin.

Zniszczono lub zrabowano 43% dóbr kulturalnych Polski (sam katalog zaginionych w wyniku działań wojennych dzieł sztuki opracowany przez prof. S. Lorentza obejmował około 100 000 pozycji). Zniszczeniu uległo 25 muzeów (niektóre z nich jak Śląskie celowo rozebrano) 35 teatrów, 665 kin. Dokonano spustoszenia w zbiorach bibliotecznych (spalono Bibliotekę w Pałacu Krasniskich, oddano na makulaturę część zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej, Archi-

Dokonczenie na str. 11

Leży przede mną kalendarz kieszonkowy, z tych większych, zwanych agendą. Nawet ładny, w czarnej plastikowej okład-

CZYTANE

ce, a każdą z trzech jego części otwiera kolorowe zdjęcie Krakowa - sylweta Wawelu, wieży ratuszowej wraz z fragmentem Su-

MIEDZY

kiennic, murów obronnych z Bramą Floriańską, widzianą od kwitnących Plant. Kalendarz nie jest mój (niestety! kiedy patrze

WIERSZAMI

na te zdjęcia) Został mi wypożyczony, zebym sobie z niego skopiowała kulka rewelacyjnie prostych i niedrogich przepisów na ciasto. Z przepisów owszem, skorzystałam, ale bardziej od nich zafrapowały mnie notatki z maja, czerwca, lipca. Za zgodą właścicielki kalendarza, od niedawna dopiero bawiącej w Kanadzie, notatki owe przytaczam.

28 maja - mięso 495 zł, 1 chleb, 1 l mleka, papryka, 10 jajek - 130, 4 bułki, 3 l mleka - 50, kapusta, salata, marchew - 100, cukier 96, razem 871. 31 maja - 3 l mleka 30, 1 chleb - 18, 1 salata, pomidory rzodkiewka - 110, razem 158. 9 czerwca - 4 l mleka 40, keczup 40, olej 64, 1 kg mięsa 250, 0,5 kg kielbasy 173, 0,125 kg sera żółtego 55, 3 salaty 60, 2 rzodkiewki 20, 2 chleby 21, ma-

truskawki 113, 0,25 kg pomidory 35, 0,5 kg kielbasy 173, 0,35 kg słoniny 37, pierożki 40, 10 jajek 70, 1 ogórek 24, razem 494. 12 lipiec - 1 bułka 12, 4 l mleka 40, 1 chleb 16, ryby 192, 4 kg kartofli 160, jabłka 40, kapusta 30, razem 490.

Nie przepisuję oczywiście wszystkich notatek, prowadzonych bardzo skrupulatnie, bo mimo wszystko taka litania cen była by nudna. Pozycje wydatków zresztą się powtarzają, co mniej więcej 10 dni pojawia się pozycja "mięso" (np. 6 lipca "mielonka, schab 680"), która podbija rachunki w pobliżu tysiąca złotych. W trzy kolejne lipcowe dni wydatki właścicielki kalendarza, na żywność jedynie, kształtowały się następująco: 466 zł, 866 zł, 559 zł, 866 zł. Przypada właśnie na dzień zakupu mięsa. Wynada w końcu przedstawić ową właścicielkę młoda mężatka, w okresie robienia przytaczanych notatek akurat w ciąży, prowadząca gospodarstwo dla siebie z mężem oraz tesciami i mającą psa, co się także liczy w bilansie żywnościowym. Pensje obojga młodych (ludzie z wyższym wykształceniem) w sumie niewiele przekraczały 13 tys. zł, tesc był w trakcie załatwiania renty inwalidzkiej i wspomagał dom finansowo sporadycznie tym, co uzyskiwał ze stopniowej wyprzedaży swego księgozbioru, na szczęście dość bogatego. Na szczęście też syn jego, dentysta, procz etatowej pracy w poradni miał jeszcze drugą i trzecią, w spółdzielni lekarskiej i przychodni przy małym zakładzie pracy, co kumulowało się do 10-12 godzin roboczych dziennie, ale też pozwalało rodzinie wykupić przydział mięsa i ekspensować się wiosną na takie luksusy jak ogórek, pomidory czy rzodkiewki (młoda kobieta była w ciąży, więc to może jednak nie luksusy?).

A propos mięsa - czy wiecie Państwo, co się obecnie kupuje w PRL na kartki jako

(około 800 tysięcy mieszkańców), 590 tys. osób zostało kalekami, na gruźlicę zachorowało o 1 140 000 osób więcej w porównaniu z 1939. Na "roboty" do Niemiec deportowano 2 460 000 mężczyzn i kobiet, wysiedlenia i rugi objęły około 2,5 miliona Polaków. Niemcy odebrali rodzicom i wywieźli w celach germanizacyjnych około 200

Schab z kocią, oczywiście, ale również i gołonkę (!) w ogóle wieprzowinę. Mięso z kocią to praktycznie rzecz biorąc zebra wołowe obciążone błoną, albo jakieś inne kawałki wołowiny składające się z łoju, koci i błon. I jeszcze dowcip: zona przynosi zdobyte na kartki mięso mielone, a mąż zwraca się z prośbą "zrob gołąbki" (inaczej mówiąc kapustę faszerowaną). Zona na to "a brukselkę kupiles?" Trudno się zbytnio dziwić rodzicom, którzy - jak biadała Kobieta i Życie ustami pewnej kierowniczką przedszkola - do wychowawczyni mają z reguły jedno pytanie: czy dziecko jadło.

Kiedy - bo dotąd tego nie zdradziłam - robione były rachunkowe zapisy wydatków na żywność, jakie cytowałam? Kto zgadnie? Wiadomo, nie w tym roku, bo mowa jest o czerwcu i lipcu. Tym, którzy niedawno byli w kraju, mogę podzierać coś dla ułatwienia. Aska (to imię właścicielki kalendarza) notowała wszystkie wydatki, nie tylko te na jedzenie. W notisie powtarza się zapis "lekarz - 500 zł". Idzie o prywatne

wizyty u ginekologa, konieczne dla ciężarnej. Wizyty lekarskie są w PRL bezpłatne, w ubezpieczalnianych poradnich rejonowych. No, ale w rejonie Aski (pacjent peerelowski jest przypisany do swojej poradni i nawet tam nie ma prawa swobodnego wyboru lekarza) lekarka ginekolog akurat sama poszła na urlop macierzyński, zastępstwa nie było. W rejonie sąsiadnym, gdzie polecono Asce się zgłosić, lekarz - prawdę mówiąc zawałony pacjentkami - ponad normę, omal jej nie wyrzucił za drzwi. Więc co robić? Wizyta kosztowała, przypomnijmy, 500 zł. Dzus płaci się za nią ty-

Notatki z czarnego kalendarza to na pewno nie notatki z bieżącego roku. Tak, złożone cyferki na okładce już się nawet nieco zatęchły, cyferki tworzące datę "1982". Kalendarz jest sprzed 3 lat! Od czasu, kiedy młoda kobieta notowała swoje wydatki, oficjalne podwyżki cen były dwie. Bo nieoficjalne, polegające na zmianie nazwy albo tylko opakowania produktu, trwały stale.

KAROLINA JANKOWSKA

KURSY PRZYGOTOWUJĄCE DO KANADYJSKIEGO OBYWATELSTWA

będą prowadzone przez Wydział Oświaty m. Toronto

Zgłoszenia przyjmuje

p. APOLONIA ANIELEWICZ

TEL. 535 - 3777

lub Ośrodek Pomocy Polakom Imigrantom

206 Beverley St.,

Tel 979 - 9634 (39)

POLEMIKI

Czyżby naprawdę obrona?

W zasadzie nie odpowiada się na polemiczne napaszczyki szczególnie jeśli są poparte apelem o publicystyczną dintoję

Jednak wzmiankę Echa Tygodnia o pracy na uczelni wojskowej autora polemiki winno się uznać za okoliczność łagodzącą. Środowisko wojskowych naukowców zawsze charakteryzowało się pewną specyfiką pozwalającą się wybić takim postaciom jak płk dr Walichnowski, prof. dr płk Sobczak, dr gen. Pietrzak czy dr gen. Kufel, żeby wymienić tylko najgłośniejszych.

Przejdźmy jednak do sedna sprawy ujmując główne zarzuty w punktach:

1. Robotnik rzeczywiście nie wychodził początkowo w Londynie, a w Lipnie.

2. Co do kwestii, że J. Piłsudski został zaproszony do Tokio, nie ma żadnych obiekcji.

W Jędrzejewicz: Kronika Życia J. Piłsudskiego 1867-35. Tom I. PFK Londyn 1971. W pierwszych dniach maja przyszło do Londynu zaproszenie japońskiego sztabu generalnego dla Piłsudskiego, by przyjechał na rozmowy do Tokio. str. 178.

W Jędrzejewicz: J. Piłsudski 1867-1935. PFK Londyn str. 27. Poseł japoński zainteresował się tą ostatnią sprawą (inicjatywa memoriału wyszła od J. P.) i doprowadził do tego, że japoński sztab generalny zaprosił Piłsudskiego do Tokio dla przeprowadzenia konkretnych rozmów.

Potwierdzają to choć w formie hipotezy nawet osoby nie związane z osobą Marszałka, jak prof. dr H. Wereszczycki: Historia Polityczna Polski. Libel. Łańcuch 1979. Prawdopodobnie inicjatywa wyszła od sztabu japońskiego, który chciał się zorientować w możliwościach zorganizowania dywersji na terenach polskich. str. 229.

3. Cytat o którym dr S. Dąbrowski pisze, ujęcie tej myśli przez p. Wilmanskiego w trybie warunkowym, jest niegrzecznym wypaczeniem. W rzeczywistości cytaty ten jest wiernie w niezmięionej formie oddany, tak jak przytacza go we Wspomnieniach A. Piłsudskiego Londyn 1960. Gryf str. 166.

Cytat ten oryginalnie W. Sieroszewskiego (który przedwojennie temu odczytowi w dniu 21 lutego 1914) w opracowaniu J. Piłsudski W. 1935 str. 31. Być może zmiana trybu na oznajmujący zdobyłaby więcej uznania w oczach autora, napaszczyki jednak jest to specjalizacja naukowców wschodnich (cywilnych jak i wojskowych) z którą nie mam nic wspólnego, nawet jeśli w grę wchodzi pozyskanie czyjejs opinii.

4. Data wejścia I Kompanii Kadrowej 6 VIII nie ma innego znaczenia, jak symboliczne, pierwszym zresztą oddziałem, który wszedł na ziemię zaboru rosyjskiego o 4 dni wcześniej był patrol ułanów Beliny Przemyskiego (7 ułanów).

Odezwy datowane 3 VIII 1914 napisał z polecenia J. Piłsudskiego Leon Wasilewski w 3 dni później W. Pobóg Malinowski. Najnowsza Historia Polityczna Polski. Tom II. B. Swir. Londyn 1967 str. 13 przypis 8.

Myślę, że jako autor szkicu historycznego mam prawo selekcji.

Wolałem włączyć cytaty oryginalnej publicystyki J. Piłsudskiego niż przytaczać ogólnie znany, a napisany przez jednego z współpracowników, rozkaz zresztą nie pochodzący z kręgów, dla których rozkaz dzienny jest największą świętością dnia.

5. Tymczasowa Rada Stanu, namiastka przedstawicielstwa polskiego, powołana 6 XII 1916 w następstwie Aktu 5 listopada 1916 przez generalnych gubernatorów niemieckiego i austriackiego w istocie była ciałem opiniotwórczym, a głównie jej zadaniem polegało na przygotowaniu projektu ustaw konstytucyjnej, ordynacji wyborczej itp. Liczyła 25 członków, przewodniczącym (marszałkiem koronnym) był W. Niemcewicz. Po aresztowaniu J. Piłsudskiego (do 2 VII 1917 członek TRS i Dyrektor Komisji Wojskowej) przez Niemców i rozbięciu Legionów Polskich (lipiec 1917) w wyniku kryzysu przysięgowego TRS ustąpiła 26 VIII 1917 wysunąwszy uprzednio kandydatury członków Rady Regencyjnej i wyłoniwszy ko-

misję przejściową, która we wrześniu przejęła od władz niemieckich funkcje administracyjne w sądownictwie i szkolnictwie. Wielka Encyklopedia Powszechna PWN. Tom XI str. 750.

O tym, że Przewodniczącym Komisji Wojskowej TRS był J. Piłsudski, pisze także W. Jędrzejewicz: Kronika. Tom I str. 348. Tymczasowa Rada Stanu rozpoczęła swą działalność, składała się z członków nominowanych przez władze okupacyjne. Marszałkiem został W. Niemcewicz. J. Piłsudski został Przewodniczącym Komisji Wojskowej (w skład jej wchodził także ks. F. Radziwiłł, L. Górski, M. Łempicki i W. Rostworowski). Na drugim posiedzeniu TRS wybrany został Wydział Wykonawczy, w skład którego wchodził J. Piłsudski, W. Rostworowski, St. Bukowiecki, St. Dzierżycki, St. Janicki, W. Kunowski, M. Łempicki, J. Piłsudski i W. Rostworowski str. 348. Co więcej, na tej samej stronie jest napisane: Wydział Wykonawczy TRS chciał się uważać za rodzaj rządu.

Całe więc wywody dr S. Dąbrowskiego na temat TRS, łącznie z jej powstaniem 6 września (czyżby w Kali form był oryginał tego aktu?) są bez sensu. Wypisywanie, że J. Piłsudski nie mógł zatem przyjmować stanowiska w nie istniejącym rządzie, oraz Piłsudski przyjmował miejsce w Radzie, tylko po to, żeby czuwać nad sprawami wojskowymi, ale tylko jako członek Rady, a nie Przewodniczącym, nie istniejących urzędów, jest nie tyle nieścisłością, ile ignorancją.

6. Rozmowa z gubernatorem Beslerem miała miejsce nie w grudniu 1916, jak usiłuje sobie zgadywać dr S. Dąbrowski, ale pół roku później, przytoczona została za A. Piłsudskiego. Wspomnienia. Gryf Londyn 1960 str. 214.

Także jest przytoczona w Kronice str. 361. Uwypuklanie współpracy J. Piłsudskiego z Niemcami byłoby nie tylko fałszem historycznym (odliczając współpracę taktyczną, podyktowaną wymogami pola bitewnego do politycznego porozumienia, jak wynika z argumentów Beslera, nigdy nie doszło przynajmniej do czerwca 1917, czyli na kilka tygodni przed aresztowaniem), ale pomniejszaniem mądrości politycznej J. Piłsudskiego, a zatem działaniem na korzyść propagandy endeckiej, za granicą lub komunistycznej w kraju.

7. 27 I 1917 Prezydent W. Wilson nie wyraził życzenia, aby powstała Polska, tylko to Odezwę do Senatu, gdzie wspominał o zjednoczonej, wolnej i niepodległej Polsce. W. Pobóg Malinowski. Najnowsza Historia str. 71 przypis 13 b, natomiast 14 punktów zostało ogłoszonych rok później, 8 I 1918, w Odezwie do Kongresu.

8. Ta sprawa rzeczywiście nie jest przedstawiona jasno. Nie było formalnego układu rozejmowego między Polakami a Bolszewikami, chociaż faktycznie nastąpiło zawieszenie działań wojennych na 3 miesiące (nie licząc polskiego wypadu na Mozyrz i Kalenkowice 5-7 marca 1920). Nie było też dwustronnych rozmów przy stole konferencyjnym. Komunikacja między Komisarzem Spraw Zagranicznych Czicherinem a Ministrem Spraw Zagranicznych Patkiem odbywała się za pomocą not dyplomatycznych. Min. Patek 27 III 20 zawiadomił Moskwę, że Polska zgadza się na wszczęcie rokowań, proponując Borysów jako ich miejsce i datę otwarcia 10 IV. Na odcinku przyczółka mostowego w Borysowie obowiązywać będzie zawieszenie broni na czas rokowań. Czicherin już nazajutrz odpowiedział zgodą na datę 10 kwietnia, ale wyrażał zdumienie z powodu polskiej propozycji lokalnego tylko zawieszenia broni, domagał się unieruchomienia wojsk na całej długości frontu i zamiast Borysowa proponował jedno z miast w Estonii. W. Pobóg Malinowski str. 424-425.

Rząd Polski w ostatniej swej nocy, 20 IV 1920, ponownie wymieniał Borysów. Tamże. Były więc to rokowania, nie tyle w Borysowie, ile o Borysowie.

9. W kontekście wydarzeń militarnych wojny 1920 sprawa stosunku państw zachodnich do Polski wydaje mi się być drugorzędna. Chciałbym przypomnieć raz jeszcze, że był to artykuł o J. Piłsudskim, a nie o relacjach Polski z mocarstwami Zachodu, czy to sunkach, wewnątrz partyjnych. Czuję, że mi tu powiem oczywistych myśli, rodom z Alma Terrace.

10. Konferencja w Spa nie dotyczy osoby Marszałka Piłsudskiego, łącznie postaci Naczelnego i zwycięskiego wodza z klęską polskiej dyplomacji, jest przeżywym wybiegiem, na który się nie dam kupić. Jeśli będzie artykuł o koryfeuszach Narodowej Demokracji, W. i S. Grabskich, wtedy będzie i Konferencja w Spa i o Traktacie Ryskim.

Naczelnik Państwa nigdy nie akceptował zapadłych w Spa uchwał, ani też nie miał (na szczęście) zamiaru ich honorować (vide choćby sprawa Wilna, obiecanego tam Waldemarowi w kontekście buntu L. Żeligowskiego).

Podobnie wygląda zagadnienie rozmów pokojowych, które niezależnie, gdzie by się odbywały, nie miały akceptacji Naczelnego Wodza. Stąd nie tylko tendencje kapitulacyjne, których szczytowym wyrazem była postawa Grabskiego w Spa i decyzja wysłania delegacji pokojowej do Minska, w momencie gdy Tuchaczewski stał u bram Warszawy. Domagano się też już w lipcu ewakuacji Sejmu i rządu do Poznania. J. Piłsudski nazwie to później „zmora mędrkowania bezzisłowności i rozumkowania tchorzów”. W. Pobóg Malinowski str. 453 przypis 22. Dosyć przypomnieć Spa, któremu zaprzeczyłem zwycięstwami i tę niecałą jazdę do Kwatery Głównej nieprzyjaciela, pod czas zagrożenia stolicy. Wywiad J. Piłsudskiego w Kurierze Porannym 10-11 1926.

11. Czyżby dr S. Dąbrowski nie słyszał nigdy o umowach między J. Piłsudskim a S. Petlurą, dających podstawy prawne do wkroczenia wojsk polskich na Ukrainę? Deklaracja Najwyższej Rady z 28 VI 1919 dotyczyła wyłącznie Galicji i z kontekstem wyprawy kijowskiej nie ma nic wspólnego. Płoskirow i Kamieniec Podolski były zajęte przez wojska polskie dwukrotnie, w maju, a następnie na krótko w październiku 1920.

Traktat preliminarzowy, mimo olbrzymiego militarnego zwycięstwa Polski, stał się olbrzymią klęską polityczną, podpisaną 12 października 1920, wchodził w życie 18 X 20. Na mocy jego postanowień przerwane zostały działania wojenne, a zwycięskie oddziały polskie musiały się wycofać na ustaloną linię przysiężnej granicy, opuszczając zdobyte w ostatniej fazie posęgu za Tuchaczewskim Minsk, Kojdanów, Sluck i Witebsk, a na południu również opuścić musiało wojsko polskie Sławutę, Zasław, Stary Konstantynów, Płoskirow i Kamieniec (Podolski), wycofując się za Zbruczą. W. Pobóg Malinowski i Najnowsza Historia str. 553. Podobnie podaje W. Jędrzejewicz w Józef Piłsudski str. 105. Przypomnienie niechęci mocarstw zachodnich, odnoszących się do wkroczenia wojsk polskich na wschód, przy cytowaniu jednych umów zakazujących oraz przy pominięciu drugich, jest zawołaną krytyką koncepcji feralistycznych Marszałka i całej polityki wschodniej.

12. Szczegółowo zostały podane opisy kampanii wojennych, gdzie osobiste dowództwo nad oddziałami polskimi obejmował J. Piłsudski (wilenska i faza kijowska, bitwa warszawska). Wobec prób przemilczania w kraju lub pomniejszania na zachodzie roli J. Piłsudskiego jako Naczelnego Wodza, nawet w bitwie warszawskiej (J. Giertych. Rozważania nad Bitwą Warszawską 1920). Londyn 1982. W. T. I. R. D.) czuję, że obowiązek dziennikarski i gwoł, ścisłości historycznej, podkreślić kampanie bojowe, gdzie Naczelnym Dowództwem spoczywało w rękach J. Piłsudskiego.

13. Nie ulega kwestii, że czołową rolę największą po Józefie Piłsudskim odegrał w przewrocie majowym gen. bryg. G. Orlicz-Dreszer. Wspomniane przemówienie publiczne, wyrażało zachętę. Szczególną rolę miała demonstracja oficerów, przybyłych do Sulejowka, w związku z 7 rocznicą powrotu z Magdeburga. Gen. Orlicz-Dreszer, jako wyraziciel uczuć zebranych i nieobecnych kolegów, mówił o bólach i trwogach, wraz z nędzą zagładających do polskich domów i prosił Komendanta, by w przeżytych chwilach kryzysu, nie zechciał być nieobecny. Niesiemy ci, proz, wdzięcznych serc, pewnie w zwycięstwach, zaprawione szable. Piłsudski jednak i teraz jeszcze odrzucał myśl o interwencji z użyciem. W. Pobóg Malinowski. Najnowsza str. 652.

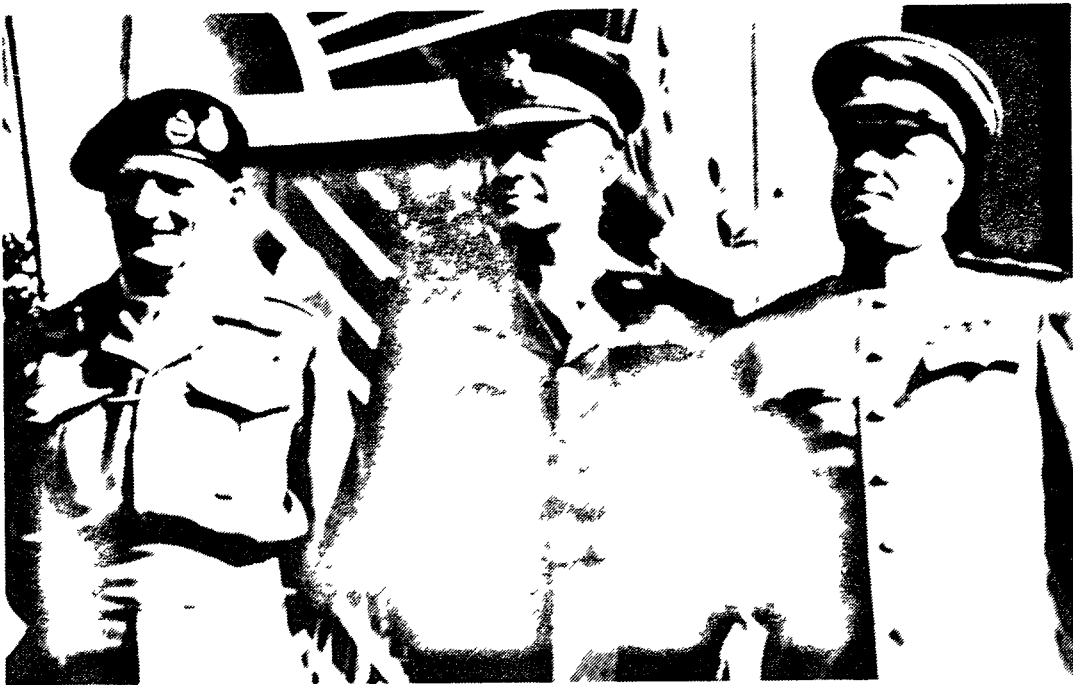
14. Tyle spraw merytorycznych. Jeśli chodzi o formalne bądź interpretacyjne, należy przypomnieć, że w naszej historii współczesnej nie ma bohaterów, całokształt świetlanych, wszyscy mieli swoje zalety i słabości. Chodzi tylko o umiejętne wyważenie tych proporcji. Podkreślenie Wielkości, można dwójako uwypuklając osiągnięcia i usprawiedliwiając te momenty, które są kontrowersyjne. Łącząc dane nawisko, z sukcesami i zwycięstwami, czy też nieustawiać je w cieniu klęsk. Przypominać chwile wzniosłe, lub też bagatelizować słabości, gdyż wszystko to rzutuje na ogólny obraz.

15. Oddawanie hołdu postaciom wybitnym, to nie tylko hagiograficzne podejście do opisywanej postaci. Zwolenników istniejących, to nie pozyska (bo już nim są), natomiast obojętnych, czy neutralnych, może zrazić subiektywne potraktowanie tematu. Nie ulega kwestii, że pamięci historycznej Pierwszego Marszałka nie mniej szkody, niż endecy wyrządzili, różni podszycawajacy się pod zwolenników gorliwiec, owa IV Brygada, o których, jak sam barwnie mówił J. Piłsudski, „wszy, które mnie oblażyły”. Postać J. Piłsudskiego, jest tej postury, że nie potrzebuje obrońców (szczególnie bez porównania mniejszych formatów), za Jej statutem, w historii współczesnej przemawiają Jej czyny, a nie pokrętna ich interpretacja.

Autorowi polemiki, kłania się gombrowiczowski, prof. Pimko, nakazując kochać. Wiesz, że bo Wielkimi byli, jest dobre w teatrze, groteski, a nie na łamach, choćby tygodnika. Podobnie, jak apel o zamieszczanie źródeł, skąd pochodzą cytaty, jeśli się posiada doktorat, to powinno się znać różnicę między tygodnikiem a opracowaniem naukowym, gdzie w tym ostatnim to obowiązuje.

16. Trudno dyskutować z osobą, która nawet tytułu nie odebrała poprawnie, mając rację, tylko w 3 z poruszanych problemów merytorycznych. Na przyszłość sugerowałbym, baczniejsze zaznajomienie się ze sprawą, szczególnie na odcinku TRS, czy umów polsko-ukraińskich, wtedy zaś będzie wiadome, dlaczego Polacy byli w Płoskirowie i po co, oraz co robił J. Piłsudski w TRS. Mniej arogancji, posuwającej się do pomówień o nieścisłości, oskarżeń o niedorzeczności, czy imputowania fałszów, a więcej rzetelności historycznej. Historii nie powinno się dzielić na tę, której się nie lubi i tę, której się nie zna.

KRZYSZTOF
SÓJKA-WILMANSKI

Montgomery, Eisenhower i Żukow 1945

1945 Bezwarunk

"Bezwarunkowa" kapitulacja naszych wrogów była sygnałem do największego wybuchu radości w historii ludzkości² wołał z radością brytyjski premier Winston Churchill, kiedy Niemcy po 5 latach, 8 miesiącach i 8 dniach wojny i masowych morderstw złożyli bron Scotland Yard wysłał na ulice Londynu tysiące samochodów z głośnikami, które transmitowały przemówienie Churchilla "Naprzód Brytania"

W Nowym Jorku zebrały się dziesiątki tysięcy ludzi na Times Square aby dzielić wspólnie radość Prezydent USA Harry Truman, kończył 8 maja 61 lat, cieszył się bardzo z tego "prezentu urodzinowego" W liście do matki i córki napisał "dzisiaj przed południem muszę przemówić przez radio do narodu zawiadomic o kapitulacji Niemiec"

Paryżanie spieszyli do katedry Notre-Dame, aby wziąć udział w nabożeństwie dziękczynnym Charles de Gaulle wołał "jako państwo i jako doktryna Niemiecka Rzesza jest całkowicie zburzona"

W Moskwie światła świeciły się we wszystkich oknach, nikt nie kładł się spać Ludzie obejmowali się, całowali, płakali Wieczorem przemówił Stalin do narodu Ilja Erenburg, sowiecki pisarz "a tysiące salw armatnich zabrzmiało jak Amen, jakie życie taka śmierć - nieludzka"

Stalin powiedział "znając wilcze zachowanie się dowódców, nie było podstaw aby dać im wiarę Jednak od dzisiejszego ranka niemieccy żołnierze zaczęli rzucać bron, to nie jest już żaden świstek papieru, to jest prawdziwa kapitulacja"

Co za rok, ten 1945, rozmyślał Tomasz Mann daleko od ojczyzny, z której został wypędzony przez faszystów "trudno byłoby w historii znaleźć podobny rok tak obfitujący w zdarzenia, pełen wstrząsów i gorzkich doświadczeń"

Wydani na łaskę i nieszczęście, jak wiele narodów od czasów starożytnych, musieli przez to przejść A jednak 8 maja 1945 r jest czymś niepowtarzalnym, działo się coś jedynego w swoim rodzaju, nieporównywalnego "do żadnego z historycznych przykładów" (historyk Wolfgang Jacobmeyer) "Absolutne dno w niemieckiej historii nowożytnej, zostało osiągnięte" (historyk Reimer Hansen) "największa otchłan historii" (historyk von Kiehlmann) A może klęska "była szczęściem" (adwokat Fritz Bauer)

Było gorzej jak po wojnie trzydziścioletniej, która kraj zamieniła w pustynię a naród rozdarła na części Było tak jak swego czasu w Kartaginie, kiedy Rzymianie 146 lat przed Chrystusem, naród zabrali do niewoli, a spaloną ziemię przekleli

Konrad Adenauer był przygotowany na najgorsze "jesli nie stanie się cud, naród niemiecki zginie powoli ale dokładnie"

Czy to była "godzina zero", historycy jeszcze dzisiaj po czterdziestu latach nad tym rozmyślają Koniec niemieckiej historii, niemieckiej tradycji, niemieckiej narodowości, a następnie inny kraj niemiecki, inny pokojowy naród i demokratyczny? A może to tylko "prawa historii", a może

Zwycięzcy z Zachodu weszli z zamiarem restauracji kapitalizmu, a ze Wschodu z rewolucją socjalistyczną

Na koniec, a może był to już początek, praca żałobna? 55,293 800 zabitych lub zamordowanych, 12 milionów Niemców w niewoli Większość wróciła po roku, wielu po 10 latach, a ponad milion nie wróciło w ogóle Do Niemiec Zachodnich uciekło ze Wschodu 9,5 mln osób

"Boże uczyn aby chrześcijanie na całym świecie usłyszeli" - modlił się proboszcz Heinrich Gruber, były więzień obozu koncentracyjnego "wołanie o pomoc tych, którzy giną na drogach"

W gruzach leżały historyczne budowle, szpitale, szkoły i całe miasta "Kurz, pył, ruiny" tak pisał Heinrich Boll o swoim mieście Kolonii Ludzie mieszkali w piwnicach, barakach, bunkrach i blaszanych budach Jedli trawę i korę z drzew

Powstała nowa klasa, na gorze byli ci, którzy produkowali masło i słoninę lub spekulowali Toczyła się dosłowna walka o to aby przeżyć Lęk o zaginionych, gorzkie przegranej wojny - uczyniła ludzi niezdolnymi do myślenia nad tym, co ta rozbita Rzesza uczyniła narodowi w jego imieniu

Tylko mała garstka wykorzystała czas kiedy zwycięskie armie wkroczyły na ziemie niemieckie Zaczęły się natychmiast tworzyć setki antyfaszystowskich grup pod różnymi nazwami

Było sporo komunistów i socjaldemokratów, a także pojedynczych obywateli, którym udało się ukryć przed Gestapo Oni spontanicznie podjęli się utrzymywać ład, rozdzielali racje żywnościowe, pilnowali mieszkań przed rabowaniem, zaczęli sprzątać ruiny, tworzyli lokalną administrację Nie mieli na ogół żadnego programu politycznego lecz starcia o resztki władzy między komunistami i socjaldemokratami występowały

Grupy antyfaszystowskie, które się tworzyły zostały rozwiązywane, zarówno na Zachodzie jak i na Wschodzie "Niezależna rewolucja antyfaszystowska" twierdził historyk Peter Brandt "mogła spowodować dla władz duże ryzyko" Dla sił zachodnich "ruch rewolucyjny" mógł przyjąć "kierunek antykapitalistyczny" a Sowietom obawiali się, że "ich kierownicza rola w międzynarodowym ruchu komunistycznym zostanie osłabiona"

Rosjanie nie mieli zaufania nawet do swoich towarzyszy z Komunistycznej Partii Niemiec Niezliczone rzesze robotników zostały przez faszizm skorumpowane i demoralizowane Bardzo powoli dochodziło do świadomości robotników, że klęska hitlerowskiej Trzeciej Rzeszy pozbawiła zwycięstwa klasę robotniczą

Po totalnej wojnie, 5 maja Niemcy skapitulowały, totalnie rozgromione wojskowo i politycznie Poddali się spełniając wszystkie warunki państw zwyciężskich stawiane obecnie i te, które mogą być stawiane w przyszłości

Alianci objęli nadzór nad wszystkimi władzami niemieckimi, zarówno krajowymi, miejskimi jak i gminnymi

Niemcami rządziło 12 tys Amerykanów pod dowództwem gen Eisenhowera, 25 tys Brytyjczyków pod dowództwem marszałka Montgomery, 11 tys Francuzów pod dowództwem gen de Lattre de Tassigny i przeszło 60 tys Rosjan pod dowództwem marszałka Żukowa

Amerykanie, oczywiście nie wkroczyli jako wyzwoliciele jak przewidywano, lecz jako zwycięzcy do wrogiego kraju "nie po to żeby mordercom dzieci" prawic komplemety, tylko "aby morderców postawić przed sądem", zgodnie z amerykańską diagnozą "tych zwiariowanych Niemców trzeba postawić na nogi aby czynili pokutę"

Prezydent Roosevelt fantazjował o nowym, żyjącym w zgodzie i pokoju świecie, zbudowanym na nierozdzielnej przyjaźni ze Związkiem Sowieckim Wmówił sobie, że "dobrze potrafi ze Stalinem"

Anglicy, jako młodszy partnerzy bogatej i silnej Ameryki, te dalekosiężne cele obserwowali z pragmatyzmem Imperium upadało, nawet jeżeli w obecnej chwili stali na stopniu zwycięzców

Francuzi pod kierownictwem oryginała de Gaulle, tolerowani cierpliwie przez trzy wielkie mocarstwa, chcieli po swojej klęsce odzyskać utracony honor i zająć ponownie miejsce mocarstwa, jak w 1918 r w Versailles

Sowieci mieli natomiast plan wykorzystania w przyszłości komunistów, którym udało się przeżyć, do rewolucji socjalistycznej Celem była sowietyzacja ich strefy okupacyjnej, chociaż poszczególne etapy i czas nie były jeszcze dokładnie ustalone Chodziło o osiągnięcie możliwie jak największego wpływu w całych Niemczech Stalin powiedział w sposób jednoznaczny (choć nieoficjalny) "kto długo okupuje jakiś teren załatwia sobie jednocześnie wprowadzenie własnego systemu Inaczej po prostu nie może być"

Inne plany mieli Amerykanie, jesienią 1944, chociaż wojna nie była jeszcze zakończona ale zwycięstwo było już pewne, prezydent Roosevelt miał zwyczaj odpowiadać "ponieważ jeszcze nie zajęliśmy Niemiec nie mogę obecnie nic na temat przyszłości powiedzieć" Jego przyjaciel natomiast, minister finansów Morgenthau uważał, że Niemcom należy dać lekcję raz na zawsze Zamienić uprzemysłowione Niemcy w kraj rolniczy, "a także podzielić pomiędzy sąsiadujące kraje, a północną część umiędzynarodowić"

Wielkich posiadaczy, oficerów a także miliony członków partii faszystowskiej pozbawic oficjalnych urzędów natomiast esesmanów, gestapowców i podobne grupy zatrudnić przy pracach przymusowych w kraju lub za granicą

Ministrowie Spraw Zagranicznych i Wojny natychmiast zaprotestowali i ostrzegli "trudno sobie wyobrazić przeprowadzenie tej koncepcji A poza tym istnieje olbrzymie niebezpieczeństwo, jeżeli chciałoby się brnąć poważnie ten plan Takie metody nie tylko nie chronią przed wojną, lecz bardziej skłaniają do niej"

Rosjanie w Berlinie

Roosevelt był jednak pełen entuzjazmu dla idei Morgenthana Zaprezentował ten plan Churchillowi najpierw spotkał się z uszczypliwą uwagą, że tenże "nie chce się wiązać z martwym krajem", następnie jednak przytaknął ponieważ Londyn bardzo potrzebował dolarów

Gabinet brytyjski odrzucił jednak plan Morgenthana, a 14 dni później także Roosevelt nie chciał o nim nic słyszeć

W wydanej dyrektywie dla wkraczających wojsk amerykańskich do Niemiec było napisane, że "należy Niemcom jasno wskazać na to", że bezwzględna wojna, którą prowadzili, fanatyczny opór nazistów, zniszczyli niemiecką gospodarkę, wprowadziły chaos i cierpienie

Głównym celem aliantów było "ostrzeżenie Niemców przed jakkolwiek próbą

owa kapitulacja

Amerykanie w Bitburgu

Anglicy
w BremieFrancuzi
w Karlsruhe

zakłócenia pokoju", "demilitaryzacja i denazyfikacja" oraz "natychmiastowe aresztowanie przestępców wojennych celem ich ukarania", "rozbrojenie i długotrwała kontrola niemieckiego potencjału wojennego"

Kierownictwo amerykańskie pełniące swoją misję w Niemczech z gen. Clay na czele było zaskoczone tymi wszystkimi "rozkazami". Jak wszystkie inne pisma, w których alanci decydowali o polityce² krytykował Clay - "także i te zostały opracowane bez jakiegokolwiek znajomości realiów". Zaskoczenie Claya nie wynikało z wyznaczonych środków represyjnych lecz z powodu sytuacji finansowej i gospodarczej, w której mieli pracować

Bronił się on przed tym aby nie posądzano go, że jest za miękki² rozumieł konieczność surowego traktowania² pisał do

Ministerstwa - "ale ten odwet idzie dalej niż sobie to w domu wyobrażają"

Przedstawiono plan realnej polityki, która w porę zapobiegła "gospodarczej proznie" w Niemczech co wywierałoby także wpływ na niski poziom gospodarki kapitalistycznej w pozostałych krajach Europy Zachodniej. Rozpoczęto też od razu rozkręcać gospodarkę, a nawet przemysł ciężki pod "scisłą kontrolę" rządów wojskowych

Grupa ta składająca się głównie z kapitalistycznych i antykomunistycznych polityków Partii Demokratycznej osiągała cele, które Waszyngton akceptował - najpierw żeby pokonać chaos a następnie, żeby w okresie zimnej wojny, wzmocnić obóz zachodni

Cele Brytyjczyków były podobne do amerykańskich - zniszczyć możliwość renesansu reżimu nacjonalistycznego w czynie i słowie, militarizm i przemysł zbrojeniowy, wszystko to pod międzynarodową kontrolą

Kiedy Niemcy skapitulowały, marszałek Montgomery powiedział "Tego dokonał Pan, przed naszymi oczami stał się ten cud" (Psalm 118 wers 23), a w wydanym rozkazie dziennym napisał "Wygraliśmy wojnę. Pozwól nam teraz wygrać pokój". Ale jak?

Tłum S.CECH

Der Spiegel 8 04 85

Dokonczenie ze str. 8

wum Głównego Akt Starych i Akt Nowych) w sumie uległo zniszczeniu 16 milionów tomów

Zdewastowano zabudowania 17 szkół wyższych, 271 średnich 4880 podstawowych i 768 zawodowych. Służba zdrowia poniosła straty w wysokości 55%, zostały zniszczone m.in. 352 szpitale, 29 sanatoriów, 778 ośrodków lekarskich. Straty całego majątku narodowego Polski oszacowano na 258,4 miliarda złotych przedwojennych czyli 50 miliardów US\$ z tego okresu

Dewastacja spowodowana wojną była totalna, dopełnieniem jej była rabunkowa wojenna gospodarka Armii Czerwonej (jak pisał Solżenicyn, z chwilą wyjścia Armii Czerwonej z terytoriów ZSRR zezwolono jej żołnierzom na wysyłanie paczek z frontu dla rodzin), a także wspomniany wyżej indywidualny rabunek mienia dokonywany przez "wyzwolicieł"

Gospodarka ta nie dotyczyła tylko Ziemi Odzyskanych, ale całego obszaru kraju, gdzie specjalne komisje sowieckie doszukiwały się mienia "poniemieckiego". Na tak nie oszczędzonym przez los obszarze zainstalowano narzuconą przez "wyzwolicieł" czy raczej zdobywców władzę, która od początku nie cieszyła się poparciem ludności

Nawet w kategoriach czysto reprezentacyjno-honorowych nie szczędzono Polakom upokorzeń wykluczając ich z parady jakie miały miejsce po zakończeniu wojny (w Moskwie zezwolono na reprezentację 38 oficerów i żołnierzy stanowiących poczty sztandarowe) jednostek Ludowego Wojska Polskiego)

Niestety hasło "Za Naszą i Waszą Wolność" nie miało zupełnie pokrycia w rzeczywistości, stanowiło parawanik frazeologiczno-propagandowy

Na Zachodzie walczyli tylko o "Waszą Wolność", naszym udziałem była nowa niewola. Inna wprawdzie od niemieckiej niesiona ze wschodu przez armię zwaną się o ironio "Wyzwoliciełką"

Niestety nie pytano się nas przez kogo i kiedy chcemy być wyzwoleni (większość społeczeństwa nie przebywająca w obozach zagłady czy koncentracyjnych, gotowa była by zapewne odczekać te kilka miesięcy dalszej okupacji niemieckiej). Brzmi to gorzko i okrutnie, ale wbrew najlepszym intencjom tych co krwawili we fiordach Narviku, piaskach Tobruku, polach Lenino czy stokach Monte Cassino, o polską rację stanu tam walczyli. O swój byt państwowy, o możliwość własnego kształtowania stosunków polityczno-społecznych walczyliśmy we wrześniu 1939 i poniekąd w powstaniu warszawskim - bijąc się o utrzymanie tożsamości i ciągłości państwa podziemnego. Gdzie indziej żołnierze polscy bili się nie o Polską Sprawę, ale o interesy tych co dostarczali "battledresów" czy "szyneli". Droga nigdy nie wiodła z ziemi włoskiej do polskiej, tak samo jak nie powiodła tych co walczyli pod Lenino - wiodąc tylko dowodzących nimi do władzy (ten kraj jest dla szlachty co z Tuły i Krachty na tankach przywozła swój herb - pisał J. Szpotanski). Przynajmniej do takiej Polski, którą większość jej mieszkańców chciałaby uważać za swoją wymarzoną Ojczyznę

Świętowanie 9 maja jest niczym innym jak jeszcze jedną oznaką serwilizmu. Przypochlebianiem się słudze w dniu święta jego pana (Rosjanie to co innego, ci to mają powody do świętowania, zakończenie wojny oznaczało zakończenie podboju i wejścia do Europy). Tylko w takich kategoriach należy rozpatrywać ustanowienie w tym dniu Święta Państwowego, a zarazem dnia wolnego od pracy w PRL. Z punktu widzenia polskiej racji stanu rozumianego nie w kategorii interesów klik sprawującej władzę, ale z punktu widzenia ogólnonarodowego, następstwa realne "Dnia Zwycięstwa" mają charakter kłęski. Chyba, że się rozpatruje tę "victorię" podobnie jak król Epiru Pyrrus odnoszący zwycięstwa okupione stratami wykluczającymi sens przedsięwzięcia

KRZYSZTOF
SÓJKA-WILMAŃSKI

NA PUSTYNI KALIFORNIJSKIEJ

ARMIA CZERWONA AT

Zachodniej Europie stale grozi możliwość sowieckiej inwazji bez użycia broni nuklearnej. Czy słabsze liczebnie armie Paktu Atlantyckiego powstrzymałyby taką zmasowaną sowiecką ofensywę!

Amerykanie są dobrej myśli, polegają na technologii, na komputerach i elektr

Sowiecka ofensywa w Kalifornii. Nie pierwsza i nie ostatnia. Na poligonie armii amerykańskiej na pustyni Mojave, jednostki pozorujące nieprzyjaciela atakującego zachodnią Europę, mają sowieckie mundury z czerwoną gwiazdą i bron o takich samych właściwościach, jak bron w armiach Układu Warszawskiego. Zabawa jest kosztowna, jeden tylko poligon na pustyni Mojave (jest w USA więcej) kosztuje sto milionów dolarów rocznie.

Dzięki temu jednak, armia amerykańska, posługując się techniką elektroniczną, jak najdokładniej symuluje wojnę konwencjonalną z Sowietami, w razie sowieckiego ataku na Europę zachodnią. Amerykanie przygotowują się na wszystkie możliwe warianty sytuacji na placu boju, także do walki w warunkach zastosowania przez jednostki sowieckie broni chemicznej i bakteriologicznej.

REPLIKA SOWIECKIEGO CZOŁGU W AKCJI

Aby najeść zachodnią Europę, Sowiety nie musiałyby się uciekać do broni atomowej. Wystarczyłaby bron konwencjonalna, w połączeniu ze środkami chemicznymi. Zdaniem wielu ekspertów, zachodnia Europa jest nie dozbrojona.

Na atak sowieckich sił konwencjonalnych nikt nie odważyłby się odpowiedzieć kontratakami nuklearnymi. Tu i owdzie słyszy się jeszcze *better red than dead*, ale większość normalnych ludzi nie chce ani jednego ani drugiego, nikt prawie na Zachodzie nie chce żyć pod butem czerwonego, ani nie poząda szybkiej i gwałtownej śmierci. Ale żeby tego uniknąć, Zachód będzie musiał zapłacić dość wysoką cenę i już płaci.

Supernowoczesna broń

Marc Ullman z tygodnika francuskiego *Paris Match*, na własne oczy przekonał się, co dziś robią Amerykanie, aby Zachód mógł stawić czoła sowieckiej ofensywie konwencjonalnej. Na pustyni Mojave amerykańscy żołnierze przygotowują się do odparcia sowieckiego ataku konwencjonalnego, a szkolenie opiera się na supernowoczesnej broni i elektronice. Zamiast ostrej amunicji, stosuje się laserowe nadajniki, które do złudzenia pozorują zniszczenie nieprzyjacielskiego celu, nie wyrządzając nikomu szkody ani nie niszcząc sprzętu.

Amerykanie pokazali grupie 14 dziennikarzy z zachodniej Europy dwie bazy lotnicze wielkości połowy Francji, rakiety sterowane, lasery, ruchome sztaby, punkty dowodzenia i cały wachlarz nowej broni konwencjonalnej.

W Fort Bliss, na południu Teksasu, w pobliżu granicy meksykańskiej, na olbrzymich terenach, wyprawia się nową broną przeciwlotniczą.

Na dziennikarzach największe wrażenie zrobił *Patriot*, system obronny zainstalowany na ciężarówce. Jeden taki pojazd to cała bateria - pięć zminiaturyzowanych radarów i osiem wyrzutni rakietowych. Każda wyrzutnia może błyskawicznie wystrzelić serię czterech rakiet.

Miniradar i rakiety

Rakiety wystrzelwane z tych baterii docierają wyżej, niż najwyższy pułap osiągalny dla samolotów. Dlatego są wręcz morderczą bronią przeciw fali lotnictwa atakującego na czele ofensywy. Ruchomy system rakietowy, o nazwie *Patriot* jest więc bronią przełomową dla taktyki i strategii obronnej. Dotychczas jedyną skuteczną bronią przeciw fali samolotów wiodących ofensywę, była specjalnie do tego celu zaprojektowana rakietka *Nike*, z głowicą nuklearną. Ale od takiego wybuchu atomowego, musieliby nieuchronnie ucierpieć ludzie na ziemi.

Aby całkowicie zabezpieczyć granicę zachodni Niemiec przed przełamaniem się zmasowanych fal sowieckiego lotnictwa bojowego trzeba,

AKUJE EUROPE...

**z najnowocześniejszej
ze.**

***Ae liczby się liczą. Dowódca sił Paktu Atlantycznego wątpi, czy
mniej liczne armie Zachodu zdołają zatrzymać
sowiecką ofensywę. Wolna Europa musi umocnić swą obronę.***

Jak obliczono, zainstalować od południa na północ 108 baterii Patriota. Jedna bateria kosztuje około miliarda franków francuskich. Przewiduje się, że Amerykanie zainstalują 54 baterie, Niemcy 24, Holendrzy 4. Zapora składająca się z tych wszystkich baterii nie będzie wprawdzie absolutnie nieprzenikalna, ale będzie bardzo skuteczna. Jeśli jednak nie zwiększy się budżet na Patriotę, kosztem innych rodzajów broni, to zapora powstanie dopiero za osiem lat.

Sekretarz (czyli minister) marynarki wojennej USA John Lehman, który rozmawiał z dziennikarzami, podkreśla, że odstraszanie potencjalnego przeciwnika nie może się dziś opierać wyłącznie na broni nuklearnej. I Sowiety i USA mają dość tej broni, by się nawzajem zniszczyć i jest rzeczą absurdalną sądzić, że ktoś rzeczywiście chciałby odpowiedzieć na ofensywę przy użyciu tylko broni konwencjonalnej - kontratakiem atomowym. Ale aby zminimalizować szanse takiego kontrataku, trzeba mieć wystarczające środki obrony klasycznej.

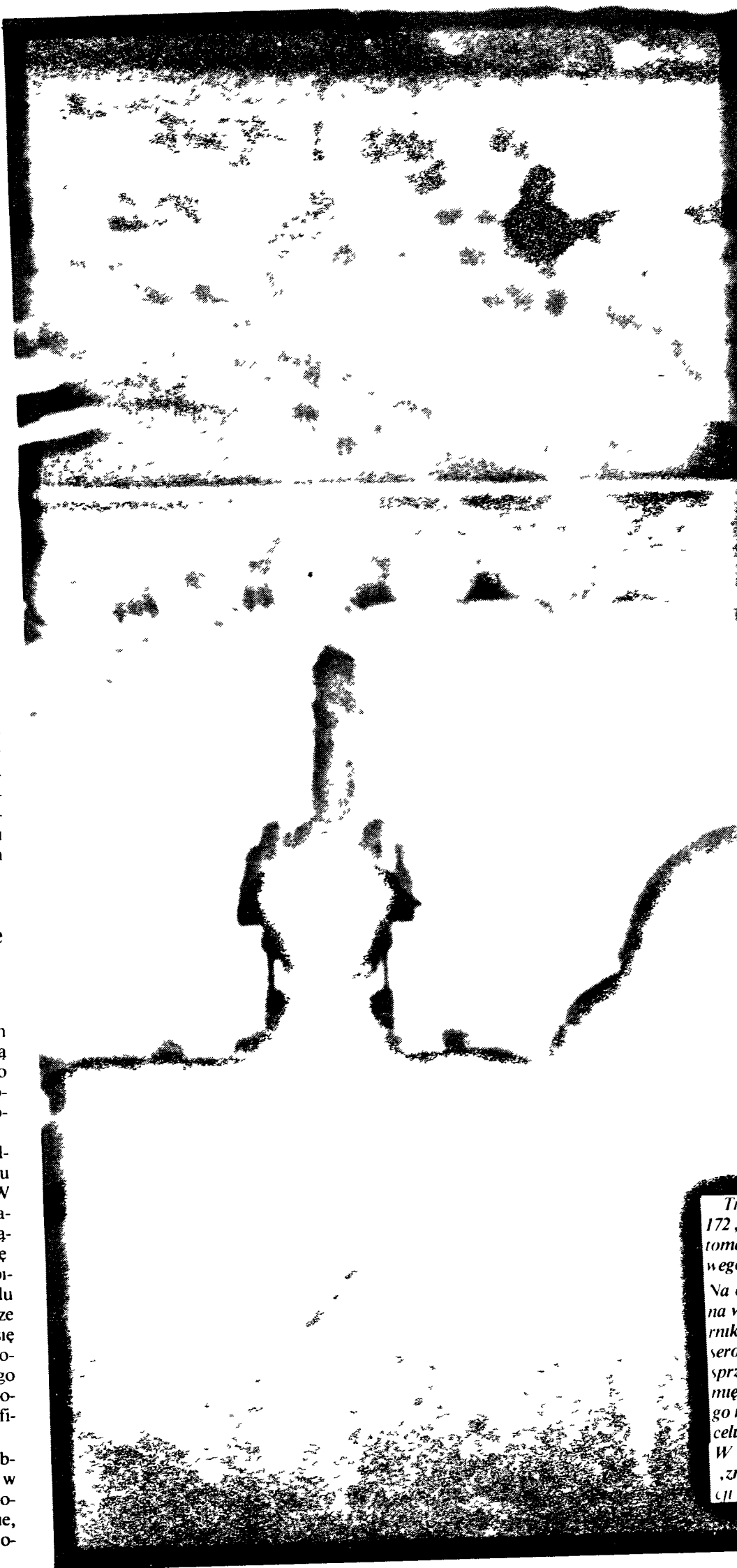
Gdyby Sowiety zdecydowały się najeżdżać Zachodnią Europę, to atak przybrałby postać zmasowanego natarcia czołgów, przy wsparciu artyleryjskim. Wiadomo też, że konieczne byłoby natychmiastowe przeprowadzenie przez Atlantyk wielkich posiłków z Ameryki. Samolotami można przewieźć tysiące żołnierzy wraz z wyposażeniem, ale większość jednostek spieszących z odsieczą zaatakowanej Europie, musiałaby się przeprowadzić na okrętach. Okręty stałyby się celem sowieckiej floty łodzi podwodnych. W pierwszych dniach wojny rozegrałaby się więc olbrzymia bitwa morską, w celu zniszczenia sowieckich łodzi podwodnych wypływających ze swych baz.

Sowieckie łodzie podwodne łatwe do wykrycia

Lehman twierdzi, że zniszczenie tych łodzi byłoby technicznie możliwe, bo są one dość hałaśliwe i dlatego stosunkowo łatwe do wykrycia. Raz wykrytą łódź można zniszczyć z powietrza, albo przy pomocy własnej floty podwodnej.

Informacja, że sowieckie łodzie podwodne łatwo zniszczyć na pełnym morzu sprawiła na Ullmanie duże wrażenie. W tej bowiem sytuacji Sowiety będą musiały brać pod uwagę wielkie ryzyko związane z napadem na zachodnią Europę. Nie ulega wątpliwości, że nie byłby to plan dla nacierających dywizji Układu Warszawskiego. Dodajmy od siebie, że trudno przewidzieć, jak zachowałyby się sowieccy sojusznicy, na przykład co mogliby zrobić żołnierze tzw. Ludowego Wojska Polskiego z przymusowego poboru, oraz część zawodowej kadry oficerskiej PRL.

Baza lotnicza w Newadzie zajmuje obszar wielkości całej Belgii. W Nellis w Newadzie część bazy została zorganizowana jako terytorium nieprzyjacielskie, z którego idą symulowane sowieckie ofensywy.

W czasie manewrów każdy samolot jest wyposażony w sprzęt, dzięki któremu każdy ruch samolotu, każda sekunda lotu i każdy wystrzelony pocisk zostają zarejestrowane na videotasmach. Dzięki temu można potem z największą precyzją analizować wszystkie decyzje, podejmowane w czasie manewrów przez każdego z ich uczestników.

Absolutna przewaga amerykańskiego lotnictwa

Francuski reporter został dopuszczony do takiej dyskusji, analizującej przebieg manewrów. Jak pisze, wynikało z tej analizy, że **Amerykanie są absolutnie przekonani, że wygraliby każdą możliwą walkę z sowieckim lotnictwem bojowym**. Są przekonani, że amerykańskie systemy elektroniczne zdeorganizowałyby przeciwnika w boju i pozwoliły na zestrzelenie większości sowieckich samolotów.

Zadecyduje łączność i elektronika

U podstaw amerykańskiej doktryny wojny konwencjonalnej leży założenie, że gdyby doszło do wojny z Sowietami, to decydującym czynnikiem byłyby w takiej wojnie łączność i elektronika. To właśnie przy pomocy środków elektroni-

Trafienie. Replika sowieckiego czołgu T-72 „staje w płomieniach” - pozoruje to automatycznie czerwona chmura nieszkodliwego środka dymnego.

Na ćwiczeniach każda broń jest wyposażona w nadajnik laserowy i silnikowy odbiornik. Trafienie celu sygnalizuje promień laserowy, nieszkodliwy dla ludzi ani dla sprzętu. Każda wymiana ognia zapada w pamięć sztabowych komputerów. Dla większego realizmu, lasery w momencie „trafienia” celu, wyzwalają chmurę czerwonego dymu. W czasie ćwiczeń, „trafiony” żołnierz lub „zniszczony” sprzęt zostaje wycofany z akcji.

Sowiecki zwiadowca - oczywiście pozorowany Bron maszynowa zamontowana na pojeździe jest wyposażona w nadajniki emitujące promienie laserowe, dla precyzyjnego ustalenia celności ognia Żołnierze ćwiczą codziennie, przygotowując się do walki w warunkach wojny chemicznej

cznych wykrywa się dziś i niszczy przeciwnika Elektronika pozwala też zmieniać linię lotu nieprzyjacielskich rakiet i oslepić radar nieprzyjaciela I także elektronika pozwala na zdobywanie informacji pełniejszej i szybszej, niż się to udaje przeciwnikowi

W Fort Lewis, koło granicy kanadyjskiej, instaluje się ruchomy sztab Jest pojazd -specjalna ciężarówka - wyposażony w komputery i ekrany z całym wyposażeniem video Z takiego sztabu, generał dowodzący dywizją może obserwować wszystko co dzieje się w terenie, na szczepku każdego batalionu Jednocześnie, wszystkie informacje zdobywane przez wywiad lub uzyskane na placu boju, poprzez satelitę natychmiast docierają do ruchomego sztabu i pojawiają się na ekranach sztabowych komputerów Informacje pojawiają się na ekranie w formie bardzo czytelnej Poza tym, w pamięci komputera znajdują się mapy sztabowe całego świata Za pociśnięciem guzika, dowódca może się dokładnie zorientować co dzieje się nie tylko na jego własnym odcinku, ale i na innych polach walk i teatrach wojennych

Ruchomy sztab znajduje się jeszcze w stadium eksperymentalnym Jest jednak

Dzieci przy komputerach to potęga Ameryki

dobrym przykładem tego, do czego zmierza ewolucja techniki wojennej Cała najnowocześniejsza bron przypomina gry video, w których wszystkie decyzje pobiera się na ekranie Dotyczy to zarówno baterii rakietowych typu *Patriot*, jak i rakiet wyrzeliwanych z samolotów i z łodzi podwodnych

W badaniach dla programu „Star Wars”, mającego dać Zachodowi parasol zabezpieczający przed sowieckim atakiem nuklearnym, Pentagon zakupił kilka rozwiązań technologicznych od producentów zabawek elektronicznych

Wielu czołowych amerykańskich wojskowych jest przekonanych o tym, że jednym z atutów amerykańskiej potęgi

są mózgi milionów dzieci i nastolatków, bawiących się dziś przez całe godziny domowym komputerem

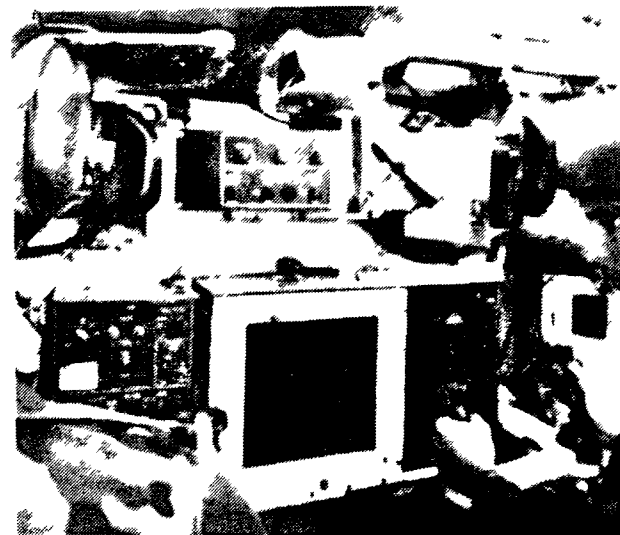
Podsumowując swą wizytę, francuski reporter zwraca uwagę na kontrast między optymizmem amerykańskich wojskowych w samych Stanach, a niepokojami, które wyrażają Amerykańscy wojskowi stacjonujący w Europie Gen Rogers, dowódca sił Paktu Atlantyckiego wątpi, by zachodnim aliantom udało się przez dłuższy czas powstrzymać sowiecką ofensywę, bowiem jego zdaniem przewaga techniczna nie wystarcza i nie jest w stanie zrekomensować mniejszej liczby wojska i sprzętu Dlatego konieczne jest wzmocnienie obrony konwencjonalnej Zachodu

Po drugie, wysięg zbrojen to błędne koło, a choć Sowiety pozostają w tyle, to zwykle w ciągu trzech lat dopędzają najnowsze amerykańskie rozwiązania i cała zabawa zaczyna się od początku, a ko-

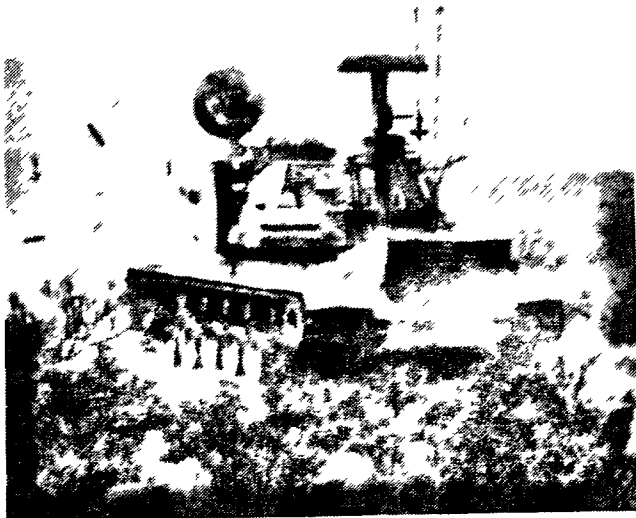
sztuje coraz więcej Wkrótce ZSRR i USA będą wydawać na zbrojenia więcej, niż wynosi cały łączony dochód narodowy Afryki i Ameryki Łacińskiej

„Wojny gwiazdne”, które Amerykanie oficjalnie określają jako „inicjatywę obrony strategicznej” stwarzają dla Europy Zachodniej trudny wybór Badania dla tego programu skierowane są głównie na komputery o olbrzymiej mocy i szybkości, na nowe materiały i na promienie laserowe Cała ta nowa technologia znajdzie zastosowanie w przemyśle Jeśli Europa odmówi udziału w tych badaniach, narazi się na pozostanie daleko w tyle w tych dziedzinach, które mają fenomenalną przyszłość Wniosek Europa powinna jak najszybciej skoordynować swe własne badania naukowe na tym polu i przystąpić do współpracy ze Stanami, z mocnej pozycji

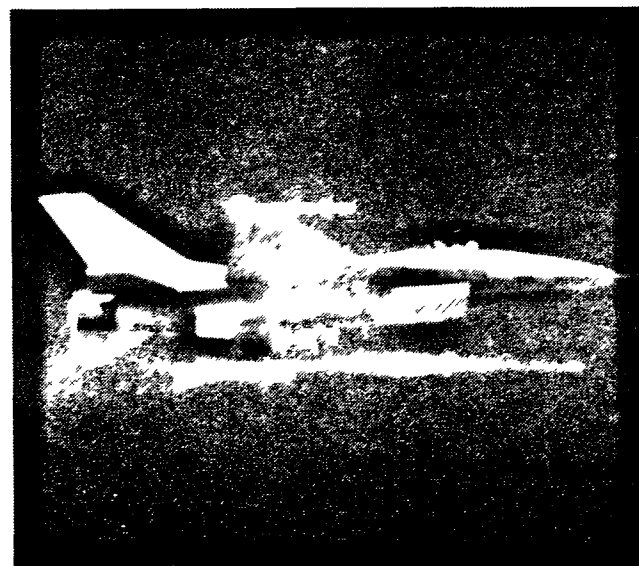
„Od tego zależy nasza przyszłość”, konkluduje Marc Ullmann

Ruchomy sztab - punkt dowodzenia, wyposażony w komputery i ekrany, pozwala dowódcy obserwować całe pole walki i daje natychmiastowy dostęp do wszelkich potrzebnych informacji Amerykanie są przekonani, że w konwencjonalnej wojnie jutra, łączność i elektronika będą czynnikiem decydującym A w tej dziedzinie Sowiety pozostają daleko w tyle

Nowy amerykański pojazd pancerny „Sierżant York”, przeznaczony do obrony na bliską odległość Mało już ma wspólnego z tradycyjnym czołgiem Za kilka lat będzie ich dość, by patrolować całą granicę zachodni Niemiec

Nowy amerykański samolot bojowy

FILM

FANTASIA

JANUSZ PIETRUS

Część I

Gdyby ludziom z różnych kranców tego świata zadac banalne pytanie, z czym przede wszystkim kojarzą się im Ameryka, pewnie nie brakłoby odpowiedzi, że z Myszka Miki. W rzeczy samej, ta mała istotka o dość nieproporcjonalnej budowie i cokolwiek dziwacznym odzieniu wrosła niesłychanie mocno w kulturowy pejzaz naszych sąsiadów.

A wszystko zaczęło się bardzo niewinnie. Był rok 1928 - w Hollywood coraz odważniej kręcono filmy dźwiękowe i coraz większą wagę przywiązywano do muzyki, i właśnie wtedy Walt Disney, wspólnie ze swoim bratem Roy'em, z serdecznym przyjaciелеm Ub Iwerksiem i z paroma innymi rysownikami - zrozumieli, że ich pionierskie wyczyny na polu filmu animowanego mogą ulecieć w zapomnienie, jeśli nie wymyślą czegoś nowego, czegoś co byłoby sprawniejsze i oryginalniejsze niż ich dotychczasowe cudo - Oswald The Lucky Rabbit. To coś, musiało też oczywiście mówić i poruszać się w rytm starannie wyreżyserowanej choreografii.

Narysowano więc Mickey Mouse i powierzone jej (głowi ścisłości w angielskim brzmieniu mamy tutaj do czynienia z rodzajem męskim) główną rolę w "Steamboat Willie" - muzycznej kreskówce, w której Mickey udowadnia wszystkim, że można stworzyć niczego sobie orkiestrę nawet jeśli się nie ma instrumentów.

Przez następnych kilka lat występy małej Myszkę mają charakter eksperymentalny, próbuje się zmienić nieco jej wygląd (dorysowywuje się rękawiczki, buty, wzbo-gaca animację), jak również udoskonala się system budowania ścieżki dźwiękowej (według nowych rozwiązań, najpierw tworzy się muzykę, a dopiero później rysunki, co podobno zwiększało plastyczność obrazu). Z upływem czasu Walt Disney dokonuje pewnych przewartościowań w swoim artystycznym credo. Koncentruje się teraz na zsynchronizowaniu dźwięku z animacją

rysunkowych postaci, zaś sama muzyka ma być osiłą całej intrygi.

Takie rozłożenie akcentów daje początek serii nazwanej przekornie "Silly Symphonies". Był to jakby worek, do którego Disney i jego ludzie wrzucali najprzeróżniejsze pomysły zamieniane następnie na kilkunastominutowe kreskówki wypełnio-

ne po brzegi ruchem, tancem i muzyką, najoryginalniejsze i zarazem najstojniejsze z nich to "Skeleton Dance", "Flowers and Trees", "Three Little Pigs", "The Tortoise and The Hare".

Pomimo niewątpliwej perfekcji z jaką realizowano "Silly Symphonies", brakowało w nich tego do czego ludzie zdążyli się już

przyzwyczaić, co zdążyli polubić - Mickey Mouse.

Nieobecność uwielbianej powszechnie Myszkę groziła nawet finansową plajtą i Walt Disney musiał ją z powrotem przywrócić do życia.

Od 1930 roku nasza mała bohaterka ma nowego kompana - psa Pluto, który nieco później stanie się wcale nie mniejszym ulubieńcem publiczności. Disney zawsze zresztą pragnął rozszerzyć krąg wymyślanych przez siebie charakterów. Niekiedy udawało mu się to znakomicie, jak choćby w przypadku Pluto, Goofiego (1932), albo nieoczekiwanego gwiazdora jednej z "Silly Symphonies" - Donalda Ducka (jego debiut miał miejsce w 1934 roku - "The Wise Little Hen").

Produkcja miniatur filmowych, na jakimś etapie funkcjonowania wytwórni, była Disneyowi ogromnie na rękę. Zyskiwał sławę i doświadczenie w najsmielszych eksperymentach, na które mógł sobie pozwolić z racji stosunkowo niskich kosztów kręcenia.

Walt miał jednak w głowie znacznie ambitniejsze plany. Pragnął mianowicie dorównać największym potentatom Hollywoodu, chciał uczynić z kreskówki równorzędnego partnera dla najlepszych historii wymyślanych w MGM, Paramount, czy United Artists. Niestety, ani wyczyny Mickey Mouse, ani też oryginalne "Silly Symphonies" nie mogły spełnić tych oczekiwań.

Najsukuteczniejszą formułą stało się w tej sytuacji adaptowanie popularnych bajek, oczywiście z wykorzystaniem pełnego metrażu i fantastycznie sprawnej animacji.

W 1934 roku Disney realizuje swój pierwszy fabularny film - "Snow White", a następnie ukazują się "Pinocchio" (1940), "Fantasia" (1940), "Bambi" (1942) i po dłuższej przerwie m.in. "Cinderella" (1950), "Alice in Wonderland" (1951), "Peter Pan" (1953), "Sleeping Beauty" (1959), oraz "Jungle Book" (ostatni film wykonany za życia Disney'a - 1966). Każdy z tych obrazów - a przecież nie wymieniałem wszystkich - przedstawia sobą wyjątkową postać i z pewnością każdy zasługuje na odrębne potraktowanie. Mam dzisiaj przyjemność pisać o jednym z nich - w swej nowej wersji gości aktualnie na ekranach naszych kin - o "Fantasii".

Potrzebne są rodziny zastępcze: wiele godzin ciężkiej pracy i wspaniała nagroda

Być rodziną zastępczą to ciężka praca. Jest to praca na pełny etat, 24 godziny dziennie. Praca często frustrująca i zawsze wymagająca twojej cierpliwości, energii i miłości. Wbrew tym wymaganiom, lub może właśnie dzięki nim, tysiące ludzi co roku bierze do swoich domów przybrane dzieci.

Niektóre z nich to rzeczywiście dzieci, inne - to nastolatki. Niektóre z nich mają specjalne psychiczne lub emocjonalne potrzeby. Ale wszystkie te dzieci mają jedną rzecz wspólną: potrzebują swojego miejsca i poczucia bezpieczeństwa i owo właśnie poczucie ma im pomóc przetrwać trudne okresy w ich życiu i przygotować do połączenia się z ich własnymi rodzinami. To są te najprostsze radości, które płyną z dzielenia z dzieckiem lub dorastającym człowiekiem tych niektórych bogactw, którymi zostaliśmy obdarowani przez życie. Jako członek zespołu opiekunów społecznych i innych profesjonalistów, będziesz miał możliwość niesienia pomocy przybranym dzieciom i ich rodzicom wtedy, kiedy potrzebują twojej opieki najbardziej.

W tym samym czasie możesz zrobić coś dla siebie, rozbudowując własną indywidualność, dorastając i dojrzewając.

Jeżeli chcesz się dowiedzieć czegoś więcej o możliwości zostania opiekunem zastępczym, skontaktuj się z lokalnym oddziałem Children's Aid Society lub Family and Children's Services.

Nie jest to łatwe zadanie. Są zajęcia, które wymagają zaangażowania. Ale niektóre z nich dają w zamian coś więcej.

Ministry of Community and Social Services

Ontario

JAK UTRZYMAĆ 95% TWOJEGO DOCHODU INWESTYCYJNEGO PO PODATKU

AGF Preferred Income Fund to prowadzony przez profesjonalistów, racjonalnie urozmaicony portfel najwyżej ocenianych udziałów korporacji kanadyjskich

ZMAKSYMALIZUJ TWÓJ DOCHÓD INWESTYCYJNY PO ZAPŁACENIU PODATKU

Poprzez wykorzystanie możliwości podzielenia podatku na wybrane przez siebie udziały, Preferred Fund może zmaksymalizować twój dochód inwestycyjny. Możesz uchronić od podatku aż do 95% twojego dochodu inwestycyjnego - w zależności od poziomu twoich dochodów i tabeli taksacyjnej. To wszystko dzięki Preferred Fund.

REGULARNE MIESIĘCZNE DYWIDENDY

Preferred Fund zapewnia ci regularny, miesięczny dochód z dywidend, rok po roku. Regularny miesięczny dochód, doskonały zwrot popodatkowy i spokój ducha. To są właśnie korzyści, które zawiązać możesz AGF.

AGF PREFERRED INCOME FUND

Tak jestem zainteresowany ofertą
Nazwisko _____
Adres _____
Kod pocztowy _____
Nr telefonu _____

WYTNIJ KUPON I WYŚLIJ NA
ADRES
ANDREW SLEDZ
TP & ASSOCIATES LTD.
194 Wilson Avenue Suite G-8
Toronto Ont. M5M 3A7
TEL. praca 482-0175 dom 624-5411
Akceptujemy międzynarodowe rozno-
wy Collect

Kongres Polonii Kanadyjskiej OKRĘG TORONTO

OSRODKI POMOCY IMIGRANTOM

**OSRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM**
206 Beverley Str
TEL 979-9634

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
226 Roncesvalles Ave
TEL 533-9471

KOMISJA EMIGRACYJNA KPK OKRĘG TORONTO

w sprawach sponsorowania i poradach
emigracyjnych przyjmuje
we wtorki w godz. od 12 - 19
192 Garden Ave Toronto, Ont.
TEL 588 - 1659

U W A G A

**Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.
2150 BLOOR ST. W.
(Wejście od wschodniej części budynku)
TEL. 762 - 9523**

Konta depozytowe . . .	7%	rocznie
Specjalne konta depozytowe (minimalny depozyt \$5000 oprocentowane na każdy dzień depozytu)	6 1/2%	rocznie
3-miesięczne certyfikaty . . .	8 1/2%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty . . .	8 1/2%	rocznie
1-letnie certyfikaty	9%	rocznie
3-letnie certyfikaty	9 1/2%	rocznie
3-letnie certyfikaty non-redeemable	10%	rocznie
RRSP i RHSP	9%	rocznie
Pozyczki personalne	14%	rocznie
Hipoteki	13 1/2%	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)

CODZIENNIE od 12 do 2 30 po poł i od 7 30 do 9 wiecz
WTORKI tylko od 12 do 2 30 po poł oraz
SOBOTY od 10 do 12 30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej
nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

TAJEMNICA STRUKTURY KRYSTAŁU

Jest wśród naukowców taka grupa, która twierdzi, że struktura kuli ziemskiej zbliżona jest do struktury kryształu! Za smiałą tą tezę kryje się całkiem logiczna argumentacja. Otoż naukowcy - w tym także Amerykanin Sanders - twierdzą, że istnieją na naszej planecie pewne wyróżnione punkty i rodzaj symetrycznej sieci, a w węzłach owej sieci i wzdłuż jej krawędzi przejawiają się różne właściwości natury fizycznej, geologicznej i biologicznej.

Oznaczono więc na mapie świata miejsca, w których znajdowały się najstarsze centra cywilizacyjne i kulturowe ludzkości. Po połączeniu tych punktów kreskami rysunek ułożył się w sieć regularnych pięciokątów. Stare ogniska kultur - na przykład Egipt, Mohendzo Daro w Indiach, północna Mongolia, celtycka Irlandia, Peru, Wyspa Wielkanocna i inne - mieszczą się bądź na wierzchołkach pięciokątów, bądź w ich geometrycznym środku. W dodatku zespół słynnych piramid w Gizie pokrywa się z niebywałą dokładnością z jednym z takich wyróżnionych punktów węzłowych. Zbudowano więc model Ziemi w postaci dodekaedru, czyli bryły zbudowanej z 12 pięciobocznych płaszczyzn. I oto okazało się, że w grę wchodzi inne, przedziwne prawidłowości. Jeśli bowiem os dodekaedru umieszcimy zgodnie z osią Ziemi i obracac model tak, by krawędzie dwóch pięciokątów pokryły się ze słynnym Grzbietem Środkowoatlantyckim, to pozostałe krawędzie dodekaedru pokryją się dokładnie z innymi pasmami gór i rozpadlin oceanicznych, a także z co większymi deformacjami Ziemi. Mało tego - z węzłami sieci pokrywają się światowe centra największego i najmniejszego ciśnienia atmosferycznego, osrodki powstawania huraganów i różnych anomalii pogodowych, pasy rudonosne i roponosne, itd., zaś stałe wiatry na Ziemi więją przeważnie wzdłuż krawędzi układu.

Podobnie rzecz się ma z mapą hipotetycznych "diabelskich obszarów" na Ziemi czyli miejsc, gdzie występują różne anomalie magnetyczne, atmosferyczne i inne, a także częste tajemnicze wypadki - (na przykład słynny Trojkat Bermudzki).

Oto bowiem dziesięć miejsc wyróżnionych plus dwa bieguny Ziemi pokrywają się dokładnie z siecią dodekaedru.

W tym momencie można zdumiewać się liczbą i różnorodnością cech wyróżniających węzły sieci, można w to wątpić lub nie, lecz niezależnie od koncepcji dodekaedru, wszystkie te cechy zdecydowanie mają ze sobą coś wspólnego, skoro ich położenie

tworzy na kuli ziemskiej układ o jakiejś regularności.

Żeby zaś było jeszcze dziwniej naukowcy prowadzący badania zauważyli, że węzły tajemniczej sieci przypominają pulsujące światła uaktywniają się kolejno na przemian. Zgodne jest to z obserwacjami geologicznymi - w historii Ziemi okresy aktywności tektonicznej występowały kolejno, ożywiały się nagle pewne obszary planety, potem zamierały, aby ustąpić innym.

Tak więc wygląda "hipoteza kryształu". Czy jest to tylko kolejna hipoteza?

MARAX

SAP

International Trade Corp

2446 Cawthra Rd., Bl. 4, Unit 10
Mississauga, Ontario, L5A 3K6
Tel (416) 896-0170 Telex 06-961420

**NAJWIEKSZY
W KANADZIE
PUNKT PRZYJĘCIA
PACZEK DO POLSKI**

• PRZESYŁAMY PACZKI MORSKIE I LOTNICZE

UWAGA! • SPECJALNA OFERTA • ważna do 30 maja 1985 r.
Za każdą nadaną paczkę nadawca otrzyma bezpłatnie funt kawy

• PRZYJMujemy ZLECENIA NA

- owoce cytrusowe • paczki żywnościowe • artykuły techniczne •
- świeże kwiaty • dolary do rąk odbiorcy •

Telegraficzne przekazy pieniężne

- gwarantowana dostawa w Polsce do 3 dni
- ☐ Gotowe paczki przyjmujemy przy naszym centralnym magazynie co gwarantuje najszybsze ich odejście z Kanady ☐ Odbieramy paczki z domów
- ☐ Wszystkie przesyłki ubezpieczamy do pełnej zadeklarowanej wartości
- ☐ Wszystkie przesyłki dostarczamy do domu odbiorcy
- ☐ Odbiorca nie ponosi dodatkowych kosztów
- ☐ Gwarantujemy najniższe w Ameryce Północnej ceny na paczki na zlecenia. Jeżeli po zamówieniu u nas paczki stwierdzisz, że inna amerykańska lub kanadyjska firma ma niższe ceny niż nasza **WYPLACAMY RÓŻNICE**

NOWOŚĆ Kupuj w Europie bez wyjazdu z Kanady!

Sprawdźmy do Kanady artykuły europejskie wybrane z katalogów

GODZINY OTWARCIA

Poniedziałek - zamknięte
Od wtorku do piątku - 10 AM do 6 PM
Sobota - 10 AM do 4 PM

OWOCE CYTRUSOWE

Ananas \$ 2 80 za sztukę
Pomarańcze, cytryny, grejpfruty w dowolnych ilościach
w cenie \$ 2 00 za kg + \$ 3 50 od paczki
Najmniejsza paczka 5 kg

PACZKI SPOŻYWCZE

# 211 Szynka konserwowa 454 g	6 szt	\$ 20 00 + \$ 3 50
# 212 Szynka konserwowa 454 g	12 szt	\$ 38 00 + \$ 3 50
# 213 Szynka konserwowa 454 g	4 szt	\$ 26 00 + \$ 3 50
Herbata	500 g	
Czekolada z orzechami 100 g	5 szt	
Czekolada z bakaliami 100 g	5 szt	
# 214 Szynka konserwowa 454 g	2 szt	\$ 28 50 + \$ 3 50
Sardynki w oliwie 125 g	2 szt	
Herbata	500 g	
Kawa ziarnista	500 g	
Czekolada do picia	500 g	
Czekolada z orzechami	5 szt	
Czekolada mleczna	5 szt	
Rodzynki	500 g	
Figi suszone	250 g	
# 219 Kawa ziarnista	1 kg	\$ 17 00 + \$ 3 50
Herbata sypka	500 g	
Czekolada do picia	500 g	
Picprz	200 g	
# 235 Czekolada z orzechami 100 g	10 szt	\$ 22 00 + \$ 3 50
Czekolada z bakaliami 100 g	10 szt	
Czekolada mleczna 100 g	5 szt	
# 425 Kawa ziarnista	3 kg	\$ 18 00 + \$ 3 50
# 426 Kawa ziarnista	2 kg	\$ 12 00 + \$ 3 50
# 827 Herbata sypka	2 kg	\$ 13 00 + \$ 3 50
# 851 Poledwica wędzona	1 kg	\$ 26 00 + \$ 3 50
Szynka wędzona	1 kg	
Szynka lotowana	1 kg	

SWIEŻE KWIATY NA RÓŻNE OKAZJE

Bukiet goździków 15 szt \$ 28 00
Doręczenie na dokładnie wyznaczoną datę dopłata \$ 5 00

PRZESYŁKA PIENIĘDZY

Do \$ 100 00 opłata \$ 11 00
za każde następne rozpoczęte \$ 100 00 opłata \$ 5 00

Zlecenia prosimy przysyłać na nasz adres podając dokładny adres odbiorcy i nadawcy (wraz z nr telefonu) numer zamawianego zestawu oraz załączając czek lub Money Order płatny dla SAP International Trade Corp.

Czartery do Polski

**BEZPOŚREDNIE — NAJTAŃSZE
POŁĄCZENIA DO WARSZAWY**

CENA OD **\$750**

Oficjalny przedstawiciel

★ KONTA ★ PACZKI ★ BONY DOLAROWE
★ SAMOCHODY ★ LEKI ★ MASZYNY
ROLNICZE ITP

VANCOUVER	— \$262
EDMONTON, CALGARY	— \$199
SASKATOON	— \$189
WINNIPEG	— \$139
HALIFAX	— \$139

Income Tax szybko, fachowo, tanio

PO SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE
PROSIMY ZGŁASZAĆ SIĘ DO

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RONCESVALLES AVE
TORONTO ONTARIO M6R 2S5

(416) 536 3554
(416) 536-6991

MONTREAL

DWA WIECZORY

Komitet Pomoc Polsce zorganizował koncert poświęcony pamięci ks J Popieluszki. Publiczność dopisała nie mała sala przykościelna była wręcz przepełniona a kto przyszedł nie żałował mądrze dobrany program fragmenty homilii ks Popieluszki (czytane przez ks Andrzeja Guryńa) poezje Mickiewicza Słowackiego Wyspiańskiego Baczyńskiego Tuwima Lechonia Herberta utwory muzyczne Chopina Bacha Schuberta Wieniawskiego Paganiniego miały doskonałych wykonawców. Recytował Stanisław Brejdygant przy współudziale Iwony Urbanskiej grał Ireneusz Bogajewicz (skrzypce) przy akompaniamencie Jadwigi Knott. Wieczór naprawdę na wysokim poziomie i bardzo udany czego niestety nie można powiedzieć o wcześniejszym o kilkanaście dni (stara niem innych organizatorów) koncercie również firmowanym nazwiskiem za mordowanego księdza z tej racji że w drugiej części programu znalazły się arie operetkowe (!) Publiczność klaskała owszem lecz nie cała bo były i osoby które miały w oczach łzy rozczalenia i wstyd. Wszak nie śpiewa się arii z Wesołej Wdówki nie tylko na pogrzebie ale nawet na stypach.

Staraniem GDS i Pomostu wyświetlany był na 2 seansach film z video kaset obrazujący historię stanu wojennego w PRL. Film rzecz jasna nie kończy się na dniu formalnego odwołania tego stanu lecz mordem na ks Popieluszc i Jego pogrzebie. Nie tylko zresztą te ostatnie zdjęcia udawały jasno że stan wojenny w PRL nadal trwa. Ciekawym zdjęciem montowanym celowo chyba w sposób urywany niespokojny przydałby się jest to opinia zasłyszana od niejednego widza komentarz: *chocby czytany* Autorzy filmu nie postarali się bowiem o objaśnienie sekwencji nie dla każdego może bez trudu czytelnym np pielgrzymkę do

Częstochowy nie wszystkie osoby mogły odróżnić od ulicznych demonstracji mało kto wiedział że pałki i łuski na boi ułożone jak na wystawie stanowiły fragment grobu wielkopiątkowego akurata z kościoła św Stanisława Kostki na Zoliborzu zaś kolorowe paczuski z napisami pralka telewizor itp stanowiły część większej kompozycji z symboliczną wroną obiecującą jeśli oddasz mi pokłon dam ci to wszystko Organizatorzy pokazu montrealskiego jednego z pierwszych na kontynencie amerykańskim nie mogli przewidzieć zyczeń i uwag publiczności ale skoro film zaczyna dopiero swoje tournée warto chyba się tymi uwagami podzielić z myślą o przyszłości

Dalszy ciąg LISTY OFIARODAWCÓW NA AKCJĘ KOMITETU POMOC POLSCIE ŻYWNOSC I LEKI W MONTREALU

R C A F A Wilno Wing	50 00
Rabek Teresa	20 00
Reizes Henryk Inc	100 00
Rojewski Krzysztof	10 00
Rokosz Maria	25 00
Romanowski Jan	20 00
Romer Teresa	100 00
Dr Rudwał Christopher	30 00
Ruta Walter	50 00
Rzeniecki Zdzisław	25 00
Sangowicz Mieczysław	30 00
Savroche Enterprises Inc (Mrs Splawinska)	2 000 00
Schreiber John	50 00
Siedlikowski Henryk	20 00
Siemiak J i A	10 00
Sieminski Wilhelm	10 00
Sienkiewicz Maciej i Beata	2 000 00
Skala Martin	15 00
Skorzewski Olaf	20 00
Skowronska Binek Margaret (Waterloo)	150 00
Skowronska Zofia	10 00
Skura Jan	20 00
Sławoszewski Stanisław (Covansville)	20 00
Sobczak Albin	10 00

Sobieraj Stefan	5 00
Sobolewski Georges	100 00
Sochanski Stanisław	100 00
Sołowij Tadeusz	100 00
Spionek Bogusław	20 00
Stachiewicz Wanda	10 00
Stanczyk Frank	25 00
Stanczykowska Anne Marie	250 00
Stash s Cafe Bazaar	15 00
Statter Ernest	20 00
Stefankiewicz Stanisław i Hal	10 00
Strapagiel Frank	10 00
Stronska Maria	25 00
Strzelecki J W	60 00
Sulik Jozef	20 00
Szczawinska Wanda	1 544 00
(z tego 20 00 zamiast kwiatów na grob sp Marii z Tarnowskich Scott)	
Szerszonowicz Jozef	30 00
Szrajter Liliana M (Barry s Bay)	25 00
Szukała Maria	20 00
Szyngiel Edward	50 00
Tarnowski Arthur	50 00
Tatra Travel Service	25 00
Taylor Charles i Alba (Romer)	470 00
Tomera Szymon	50 00
Van Spall Peter i Jadwiga	5 00
Wankowicz Janina	25 00
Went Jadwiga (Lagardeur)	10 00
Wierzbicka H	5 00
Wilczyńska Krystyna	100 00
Wilk Jan	15 00
Wisniewski Ignacy (P E I)	10 00
Wisniewska Zuzanna	30 00
Wojdan Marian i Aleksandra	50 00
Wojtowicz Roman	100 00
Wosik Export Import	15 00
Wozniak Zbigniew	10 00
Wrobel Edmund	15 00
Wrona Jan	10 00
Zagrodzka A	100 00
Zajko Jan	100 00
Zasinski Jan i Maria	115 00
Zielinski Janina (P E I)	100 00
Zielinski Les (Smiths Falls)	60 00
Ziemianski J	10 00
Ziernicki Maria	100 00
Zimmer Luc	20 00
Dr Znojkwicz Maria	50 00
Zwolinski Witold i Maria (Sorel)	35 00
Zołtowska Zofia	5 00
Zuczek W	10 00

Razem \$ 18 298 50
WANDA SZCZAWINSKA
Sekretarka Generalna i Skarbniczka

Adres redakcji
12453 pavillon, Pierrefonds
Que H8Z 1M6
Korespondenci
Tel 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty
Tel 737-3945, 727-7257

PANI, nie paląca, przyjmie wszelką pracę na terenie Montrealu - może być opieką nad małym dzieckiem, prowadzenie domu, przyjmowanie telefonów w gabinecie lekarskim itp
Oczekuje propozycji -
TEL (514) 932-1775 - Montreal
w godz 14-16 - pon -piątek

A-12

TATRA TRAVEL SERVICE LTD PEKAO DEALER - Właśc E STASIAK

DOLARY do rąk odbiorcy na konta walutowe kupony do wyboru mieszkania samochody
Materiały budowlane maszyny rolnicze
Wszelkie wyjazdy drogą lotniczą i morską Wakacje na południe sprawy paszportowe wizowe sprowadzanie rodzin
AGENT PODRÓŻY NA WSZYSTKIE LINIE LOTNICZE ŚWIATA
3628 St Laurent Blvd
TEL 849-3451 lub 849-5012

POLONIJNA KASA KREDYTOWA

65 Sherbrooke Str E. Suite 103
Tel 845-3534
Oferuje Poloni na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
Poniedziałek - środa
10 00 a m - 3 00 p m
Czwartek
10 00 a m - 20 00 p m
Piątek - 10 00 a m - 20 00 p m

GABINET DENTYSTYCZNY

Christine E. Marczyk, D.D.S.
Barbara B. Marczyk, D.D.S.
Ogólne leczenie dentystyczne
Przyjmujemy od poniedziałku do soboty Tel. (514) 934-0181

POLISH INTERPRETERS, TRANSLATORS and TUTORS (Canada) Reg'd

POLSKIE
BIURO TŁUMACZY
oraz
POLISH PROFESSIONAL
PERSONNEL (Canada) Reg'd
POLSKIE BIURO
ZATRUDNIENIA KADR
WYKwalifikowanych

(w siedzibie Biura Podróży
YUL TRAVEL Ltd)
465 St Francois Xavier Street
Montreal, Quebec, H2Y 2T1
TEL (514) 845-5184, soboty
i wieczory - (514) 287-1668
prowadzi solidnie
NINA PIASKOWSKA

- Wykonujemy
- Tłumaczenia pod przysięgą - specjalizacja teksty prawne
 - Legalizacja dokumentów
 - Poswiadczenie podpisu
 - Załatwianie wszelkich formalności
 - Poszukiwanie pracy oraz negocjowanie kontraktów dot zatrudnienia
 - Sporządzanie testamentów, aktów notarialnych, etc
 - Tłumaczenia dyplomów, indeksów, matur, książeczek żeglarskich, etc
 - Załatwiamy wszystko od "A" do "Z" w sprawach podróży tj bilety lotnicze morskie wynajmowanie samochodów - car rental, etc.

OSHAWA

Dnia 30 marca 1985 r w siedzibie placówki SWAP w Oshawie odbyło się zebranie sprawozdawcze wyborcze Centralnego Komitetu Polskich Organizacji Weteranów w Toronto. Zebraniu przewodniczył kol L E Babiczuk prezes Lotników asesorem był kol Z Korwin Kuczynski prezes Kawalerii sekretarzem kol mgr S W Zawadzki (2 g Korpus).

Obecnych było 35 osób kolegów i koleżanek. Reprezentowane były wszystkie 16 zrzeszone organizacje liczące ogółem 1200 członków. Szczegółowe sprawozdanie złożył przewodniczący ustępującego Zarządu kol Stefan Falkowski oraz skarbnik kol H Więcek Komisja Rewizyjna postawiła wniosek o absolutorium z dodatkiem zebrania z podziękowaniem.

Do władz nowego Zarządu wybrano przewodniczącą kol Stefan Falkowski (po raz 19) w przewodniczącą kol kol W Jagiellicz J Drygala W Kamin ski sekretarz mgr S Zawadzki z-ca sekretarza kol S Miczek skarbnik kol H Więcek oraz 5 członków Komisja Rewizyjna kol R Guziak (Plac SWAP im gen Hallera) i 2 członków.

Obrady cechowała rzeczowość wzajemne zrozumienie i zaufanie. Jak zwykle nadzwyczaj gościnnie i serdecznie koleżanki z Oshawy po dejmowali zebranych obfitym barem i doskonałym obiadem.

Zebranie trwało od godz 14 do 18. Przez cały czas padał ulewny deszcz i dojazd do Oshawy był utrudniony ale to nie zraziło uczestników zebrania.

Mgr S W ZAWADSKI
Sekretarz CKPOW

KITCHENER

W dniu 12 kwietnia 1985 r odbył się w sali Legionu w Kitchener występ artystów prosto z Polski przywiezionych przez Jana Wojewodkę. Ponieważ większość zespołu stanowili pupile obecnej władzy Grupa Przyjaciół Solidarności postanowiła zorganizować protest przeciwko sytuacji w Polsce i re presjom wobec artystów posiadających zdolność niezależnego myślenia i działania. Poglądy Polonii na temat występowania bardzo podzielone i dlatego dążąc do zgody zrezygnowaliśmy z demonstracji chcąc jedynie odczytać tekst protestu w czasie występu. Organizator występu na terenie Kitchener pan Jan Wojtaszynski wyraził na to zgodę na kilka dni przed występem. Jednocześnie nie rozprowadziliśmy ulotki mówiącej dlaczego my nie pojdziemy na występ. Podczas trwania spektaklu czekaliśmy przed salą na możliwość zrealizowania uzgodnionego wystąpienia lecz pan Wojtaszynski oświadczył nam że nie dopuści do tego ponieważ odstraszyliśmy mu klientów. Wcześniej stwierdził że mało o to wszystko interesuje a jako koronny argument użył słów cytowanych zresztą ja nie jestem z Polski. Nie ludziliśmy się od początku że uda się nam ta forma protestu jednak chcieliśmy wykazać maksimum dobrej woli. Nikt nie może nam zarzucić że dążyliśmy do rozbicia Polonii. Następnym razem jednak pomyślimy o innej formie protestu.

GRUPA

Przyjaciół Solidarności

WYBORY DO ZARZĄDU NIEZALEŻNEJ GRUPY

PRZYJACIELE
"SOLIDARNOŚCI" —
FRIENDS OF
"SOLIDARITY" —
w Kitchener

W dniu 28 kwietnia na wyborczym zebraniu zgodnie z uchwałą z dn 27 stycznia br działalność Tymczasowej Rady Wykonawczej przejął zarząd na roczną kadencję. Po udzieleniu absolutorium TRW w wyniku wyborów nastąpiła zmiana na stanowisku przewodniczącego i powiększono skład zarządu. Jednym z zasadniczych osiągnięć było wysłanie 500 dol do paryskiej Kultury na pomoc dla więzionych i prześladowanych w Polsce. Grupa Przyjaciół Solidarności istnieje już trzy miesiące i jest otwarta dla wszystkich którym los rodaków w Kraju nie jest obojętny.

Prosimy organizacje i stowarzyszenia mające za zadanie niesienie pomocy społeczeństwu w Polsce o skontaktowanie się z nami celem wymiany doświadczeń i współpracy.
Adres: Friends of Solidarity
Box 1993
NSG 4R4
Kitchener Ont

HALINA WALUK Sekr

EMPLOYMENT

Rapidly Expanding Company has openings for part-time & fulltime employment. Call Mr Kris Kania for appointment.

PHONE (416) 621 - 9772

TORONTO

OGÓLNA POLONIJNA
PIELGRZYMKA DO
MIDLAND
W ŚWIATOWYM ROKU
MŁODZIEŻY
11 SIERPNIA 1985 r

Na zebraniu Stowarzyszenia Księża Polskich na wschodnią Kanadę które odbyło się w kwietniu 1985 roku powierzone mi obowiązki organizatora tegorocznej pielgrzymki do Midland. W związku z ogłoszonym przez ONZ Światowym Rokiem Młodzieży Ojciec Święty swoje tegoroczne Orędzie Pokoju skierował właśnie do młodzieży i nadał mu tytuł Pokój i młodzi idą razem.

Dlatego tegoroczna pielgrzymka chce jak najbardziej podkreślić ten rok poświęcony naszej młodzieży. Będzie także pieszą pielgrzymką pod opieką ks E Ewczynskiego która wyruszy 6-go sierpnia. Program i dalsze szczegóły będą podane później.

Prosimy o zarezerowanie sobie tej Niedzieli 11 go sierpnia 1985 r

Z poważaniem
ks Z Musielski OMI
Proboszcz

POLSKIE BIURO
POMOCY SOCJALNEJ
zostało przeniesione do lokalu przy ulicy 226 Roncesvalles Ave
TEL 533-9471

Godziny przyjęć
Poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek od 10 00 rano do 4 00 po poł

KOMUNIKAT

Bezpłatne kursy dzienne języka angielskiego dla dorosłych
Kościół św Leo, 277 Royal York Rd - zajęcia codziennie od poniedziałku do piątku od 9 - 14.30
Opieka nad dziećmi

KURS WIECZOROWY

Szkoła św Marka - 45 Cloverhill Rd - wtorki i czwartki od 19-30 do 21 30

TEL. 232 - 1664

PISMO ŚWIĘTE nowy przekład, do nabycia

Polski Kościół Baptystów,
2611 Dundas St W, Toronto,
Ont M6P 1X8

Wykład Pisma Świętego
każdej niedzieli o 11-tej
Nowo przybyłym Pismo Św
wysyłamy bezpłatnie
TEL 239-3305 lub
239 - 3895

UPRZEJMIEM INFORMUJEMY
NASZYCH CZYTELNIKÓW, ŻE
ZOSTAŁ OTWARTY NOWY PUNKT SPRZEDAŻY
GAZETY W MISSISSAUGA
JEST NIM "LOTTERY PLACE" W BUDYNKU
KNOB HILL FARMS W MISSISSAUGA
przy Dixie Mall
OTWARTY DO 9 30 p m

POLISH BOOKS & GIFTS LTD
10720A - 101 Street, Edmonton, Alberta
T5H 2S3

TEL 424 - 1454

Marian's KSIĄZKI — CZASOPISMA —
PAMIĄTKI — DEWOCJONALIA

MODA SZORTY znowu bardzo popularne

Nie są to już jednak stare, pocziwe spodnie w stylu safari. Niezwykle kroje, różne długości, co może najbardziej rzuca się w oczy, szyte z wykwintnych, niezwykłych jak na tego rodzaju część garderoby, materiałów. Lepiej wykonane, dokładniej pomyślane nadają się nie tylko na sportowo-codienne okazje. Świetnym przykładem zastosowania niezwykłego materiału w stroju na co dzień są spodnie w srebrno-szary, abstrakcyjny wzor, wykonane paskiem ze srebrnej skóry.

WIOSNA 85

Przechodzimy do recept 5 i 6. Przed wiosennym i letnim słońcem nasza skóra potrzebuje kilku specjalnych zabiegów.

Zacznę od twarzy, najpierw maseczka czyszcząca Honey Oat Scrub Marks dla każdej cery lub specjalna dla cery suchej "Active Moisture Supplement" (Chanel) albo dla tłustej Empreinte de Beaute (Lancome). Zabieg ten powtarzamy co najmniej raz w tygodniu, a dokładny sposób użycia znajdziecie na opakowaniu.

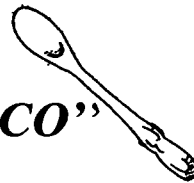
Natomiast całe nasze ciało nie widziało światła dziennego spod swetrow i kamizel już bardzo dawno i potrzebuje teraz specjalnej uwagi. Najlepszym kosmetykiem jest oczywiście, samo słońce i woda morską, ale to na jutro, na dziś proponuję nieco tanszy bezzapachowy "Extremely Smoothing Body Lotion" fir-

my Clinique'a lub "Body Lotion" Marcelle'a. Jeśli nie używamy żadnych perfum na co dzień, to polecałabym "Ruffles Silken Whispers Body Lotion" Oscara de la Renta lub "Chanel No 5 Body Creme". Oba pachną pierwszorzędnie. Przy masażu proszę zwrócić szczególną uwagę na kolana, łokcie i pięty, wymagają one potrojnej ilości kremu czy lotionu.

(er)

MAŁE "CO NIECO"

A oto ostatnia z krótkiej serii krewetkowej sałatki.

Do przygotowania potrzebujemy *cwierkiłową paczkę mrożonych krewetek, ok 15 dag fasolki szparagowej (zielonej), 2 łyżeczki cukru, 50 ml czerwono-*

nego wina, kilka kropli oliwy (sezamowej), 50 ml oliwy (np. z oliwek), rozgnieciony ząbek czosnku, i po 2 łyżeczki skwar-ków z boczku, natki pietruszki i szczypiorku.

Sposób przyrządzenia jest b prosty: ugotować krewetki wg przepisu na opakowaniu, zanurzyć je w zimnej wodzie dla ostudzenia. Fasolkę wrzucić na wrzącą wodę, doprowadzić do wrzenia ponownie, odlać i też

zalać zimną wodą. Posiekać natkę, szczypiorek i wymieszać z resztą ingrediencji, tak przygotowanym sosem zalać krewetki wymieszane z fasolką. Naczynie przykryć i przechować w lodowce co najmniej kilka godzin.

Na zakończenie chciałabym przypomnieć, że krewetki są pyszne i nie tłuste, ale mają b wysoki procent cholesterolu!

(er)

ZDROWIE Serce z Phoenix

Cała historia zdarzyła się na początku marca bieżącego roku, kiedy to dr Jack Copeland, główny kardiolog w Tucson's University Medical Center stanął twarzą w twarz z okrutną prawdą: jego pacjent jest umierający. Pacjentem tym był Thomas Creighton, 33-letni automechanik z Arizony, który poddany został operacji przeszczepienia serca zaledwie 24 godziny wcześniej. Creighton od dawna chorował, był po dwóch atakach serca i cierpiał na kardiomiopatię - postępującą chorobę atakującą mięsień sercowy. Operacja była bardzo trudna, a wkrótce po niej organizm Creightona zaczął odrzucać transplant. O 3:00 rano pacjent ponownie znalazł się w stanie krytycznym.

Lekarze rozpoczęli batalię o to, aby umierającego mężczyznę za wszelką cenę zachować przy życiu. Asystent dr Copelanda wykonał kilka desperackich telefonów do agencji, które posiadają informacje na temat transplantów, mając nadzieję, że uda się znaleźć serce do ponownego

Niestety, okazało się to niemożliwe. Wtedy dr Copeland podjął rozpaczliwą decyzję: postanowił zastosować nie sprawdzone i nie zatwierdzone do użycia sztuczne serce, aby umierającego pacjenta utrzymać przy życiu do momentu, w którym będzie możliwa transplantacja serca ludzkiego.

Później dr Copeland powiedział, że nie było czasu, aby starać się o pozwolenie Food and Drug Administration, która to instytucja zajmuje się m.in. wydawaniem pozwoleń na stosowanie nowej aparatury medycznej. "Gdybyśmy zwrócili się do nich o podjęcie decyzji, pacjent dawno by umarł" - to słowa dr Copelanda.

Niestety, wysiłki chirurga nie zdały się na nic. Pacjent zmarł, po 11 godzinach życia ze sztucznym sercem i prawie 36 - z drugim, tym razem ludzkim przeszczepem Thomas Creighton, automechanik z Arizony przeszedł do historii medycyny - był to jedyny człowiek, który na przestrzeni 4 dni żył z czterema różnymi sercami (włączając jego

Po jego śmierci zaczęła się jednak kolejna batalia. Tym razem była to batalia o dobre imię lekarza, który przez cztery dni decydował o życiu Creightona. Badania specjalnej komisji lekarskiej stwierdziły, że kiedy własne serce Creightona przestało pracować, został on podłączony do płucoserca, aparatury, która pompuje i dostarcza krew w czasie operacji. Płucoserce może być używane tylko przez 3 do 4 godzin, później natomiast może spowodować poważne uszkodzenie krwi i narządów.

W czasie kiedy Creighton był podłączony do płucoserca, a lekarze w Tucson nie mogli znaleźć odpowiedniego dawcy, dr Copeland uzyskał pozwolenie od rodziny pacjenta na użycie sztucznego serca. Skontaktował się w tym celu z kardiologiem - Cecil Vaughn z St Luke's Hospital w Phoenix, który dwa lata wcześniej eksperymentował z "sercem z Phoenix" - wynalazkiem Kevina Chenga, chirurga dentyścycznego. "Serce z Phoenix" nie zostało jednak zatwierdzone przez FDA i było testowane zaledwie dwa razy na zwierzętach. Dr Vaughn zdecydował się jednak wysłać do Tucson helikopter z Chengiem i jego wynalazkiem. Zanim jednak to zrobił - skontaktował się telefonicznie z dr Donaldem Olsenem z University of Utah w Salt City, prosząc go o przyłączenie się do batalii o życie Creightona.

Olsen był członkiem zespołu, który pierwszy rozpoczął eksperymenty z sercem "Jarvik-7", które utrzymało przez 112 dni przy życiu Barneya Clarka i ciągle jeszcze było w piersiach Williama Schroedera i Murray Haydon. Chociaż Olson wiedział, że jedynym autoryzowanym przez FDA chirurgiem, który może dokonać zabiegu używając Jarvika-7 jest słynny dr William DeVries, zgodził się przylecieć do Tucson. W wywiadzie przeprowadzonym po śmierci Creightona powiedział - "w krytycznych sytuacjach, takich jak to, musimy reagować". Kiedy obaj lekarze przybyli do Tucson, Creighton był podłączony do płucoserca prawie przez 6 godzin. Decyzja była prosta - "albo spróbujemy zastosować sztuczne serce, albo odłączymy aparaturę i powiemy matce Creightona, że jej syn nie żyje" - stwierdził dr Vaughn.

Po trzygodzinnej operacji - sztuczne "serce z Phoenix" było na miejscu. Tak jak Jarvik-7, "serce z Phoenix" działa na zasadzie kompresji powietrza i podłączone jest do aparatury zewnętrznej. Model testowy zbudowany przez Chenga w jego wolnym od zajęć czasie i przy ograniczonych zasobach finansowych jest o 25% większy niż ludzkie serce. Przez to kłatka piersiowa Creightona musiała pozostać otwarta.

Pacjent żył ze sztucznym sercem przez 11 godzin i tyle było

potrzeba, aby znaleźć nowego dawcę. Niestety, już wkrótce okazało się, że pacjent przeżywał za długo podłączony do płucoserca. Zaczęły powstawać skrzepy, w płucach zaczął się zbierać płyn i to spowodowało ucisk na prawą stronę nowego serca, a w efekcie doprowadziło do śmierci Creightona.

"Zrobiliśmy wszystko, co było w naszej mocy" - powiedział reporterom Copeland. "Moje sumienie, sumienie lekarza jest czyste".

FDA jednak nie wyraziła aprobaty dla decyzji Copelanda o zastosowaniu nie zatwierdzonego serca. Zażądano od niego pisemnego wyjaśnienia.

Przedstawiciele rządu amerykańskiego, lekarze i teologowie ciągle jeszcze dyskutują nad etyczną stroną decyzji Copelanda.

Nie zastanawia się jednak nad tym ani matka ani siostra zmarłego. Dziękują Copelandowi i całej załodze szpitala za zrobienie "wszystkiego co w ludzkiej mocy, aby wrócić mu życie" - powiedziały w wywiadzie i dodały, że mają nadzieję, iż eksperymenty z "sercem z Phoenix" otworzą nową drogę dla pacjentów z chorobami serca. "Jesteśmy wdzięczni" - powiedziały jeszcze - "że była możliwość zastosowania tego serca".

Tłum i opr. M.C.

Szukają pracy

Ogłoszenia osób poszukujących i oferujących pracę zamieszczamy bezpłatnie (o ile starczy miejsca).

PODEJMIĘ każda praca

TEL 255 6577

PRZYJMIĘ szyć do domu

TEL (416) 526-7099 Hamilton

Zaopiekuję się dzieckiem w swoim domu P. Helena 911 Tanderidge CRES REXDALE Ont M8W 2P2 Tel 746-5270

PRZYJMIĘ opiekę nad dzieckiem w swoim domu Toronto-okolice Dufferin i Eglinton

TEL 782 8579

NOWO PRZYBYŁY z Polski podejmie każdą pracę Toronto

TEL 255 2013

MECHANIK samochodowy ze znajomością blacharki samochodowej z własnymi narzędziami poszukuje pracy w okolicy Swansea (High Park)

TEL 669-2071 - proszę Andrzeja lub Ewę

INŻYNIER elektryk nowo przybyły ze średnią znajomością języka angielskiego poszukuje jakiegokolwiek pracy

TEL 532 9664

132 133

MAŁŻENSTWO z 2-giem dziećmi (4 i 8 lat) poszukuje mieszkania 2-sypialnowego w okolicy Swansea (High Park)

TEL 669 2071

SPRZEDAM apartament 2-sypial w okolicach High Park. Cena atrakcyjna

TEL Toronto 763 6666

134-135

MIESZKANIE do wynajęcia w Toronto 1-sypial

TEL 247 1158

134-135

Matrymonialne

Do odebrania są oferty dla A-11, A-5, A-334, XYZ, 108111, Pani Uczciwa, Kawaler lat 28

Informacje w Redakcji, tel 531-5523

POLAK z obywatelstwem kanadyjskim samotny, lat 50, wzrost 166 cm, wagi 70 kg, włosy blond, oczy niebieskie, z dobrym zawodem katolik, lubiący muzykę, kino oraz łono natury, potrafi docenić piękno kobiece - PRAGNIE poznać Panią w wieku od 45 do lat 60 zgrabnej sylwetki, w celu matrymonialnym Najchętniej Panią, która zamieszkuje na swym ranchu, ewentualnie dobrze sytuowaną, bez żadnych zobowiązań Dyskretna zapewniona tylko poważne foto-oferty proszę kierować na adres Post Box 58437 VANCOUVER, B.C., V6P 6K2

J P

PANI lat 63 kulturalna gospodarna pozna samotnego pana bez nalogów w celu towarzyskim ew. małżeńskim - Montreal lub okolice

Samotny pogodnego usposobienia lat 45 bez nalogów o sportowych zamiłowaniach pozna w celu towarzyskim ale nie matrymonialnym panią do lat 35 najchętniej brunetkę Mile widziane zdjęcie

N85

130-131

UWAGA SAMOTNI !!!

W znalezieniu partnera życiowego pomoże Wam polonijne biuro matrymonialne "VESTA" Blizsze informacje otrzymacie pisząc na adres "Vesta" - P O Box 660 Stn "C", Toronto, Ont M6J 3R9

131 135

Pracownicy poszukiwani

POTRZEBNA pani do 2 dzieci Toronto TEL 252 4795

KIEROWCY-doręczyciele Pizzy potrzebni na part-time Samochód i podstawowa znajomość angielskiego konieczne Platne gotówka Proszę zgłaszać się osobiscie do OLD QUEEN RESTAURANT Toronto 560 Queen St W (koło Bathurst)

134-136

PRACA stała lub dorywcza Znajomość angielskiego nie jest wymagana Firma przeprowadza szkolenie

TEL 242 2988 po 6 p m Robert

POMOC DOMOWA czysta uczciwa, niepaląca potrzebna Mieszkanie na miejscu Duzo wolnego czasu WILLOWDALE tel 223-1640

133

DOSWIADCZONEJ osoby do samodzielnego prowadzenia bura podróży w Mississauga poszukujemy Niezwykle korzystne warunki finansowe

TEL 896 0173

POMOC DOMOWA czysta niepaląca uczciwa W domu dwoje dzieci w wieku szkolnym Mieszkanie na miejscu Duzo wolnego \$ 400 na miesiąc

TEL Toronto 223 1640

134-135

OPIEKUNKA do dzieci (6 i 3 lat) potrzebna z zamieszkaniem na miejscu Richmond Hill

TEL 737 0419

POSZUKIWANI dystrybutorzy do biznesu firmy International Zarobki nieograniczone

TEL Toronto 766 5418 5-7 po poł

134

GOSPODIA OPIEKUNKA DO DZIECKA Mieszkanie na miejscu własny pokój Jeden dzień wolnego w tygodniu Toronto okolice Dufferin i Steeles Tel 669 6281

133 134

POTRZEBNA opiekunka do dziewczynki 2-letniej Etobicoke TEL 621 0795 Proszę dzwonic po 6 p m

ODPOWIEDZIALNY pracownik do produkcji dekoracyjnych i architektonicznych detali z żywicy potrzebny NATYCHMIAST Bezrobotni technik lub inżynier dobrze widziani

PFL Toronto 537 4705 lub 537-4705

PRACOWNICY POSZUKIWANI do zbierania robaków
TEL Toronto (416) 766-8876 (po angielsku) lub 267 9164 (po polsku)

129-134

POTRZEBNA Pani na okres 1 miesiąca do sprzątania w fabryce MISSISSAUGA tel 621 7378

POSZUKUJE pracowniczkę lub pracownika do kuchni w restauracji, Toronto, tel 767 0848

Radio Travel - Toronto tel 762-7253
SZUKA pracownika do pracy w biurze podróży

133 134

W każdy wtorek i piątek jeżdżę do MONTREALU i z powrotem Klimatyzacja
TEL 421-3591
M KRUSZYNSKI

134-145

FRYZJERKA IRENA

NIEDAWNO PRZYBYŁA DO Toronto zaprasza Panie i Panow do

IZYS BEAUTY SALON

Roncesvalles Ave 16

TEL 532-1715

Oferuję przysięgane ceny

130-141

SPRZEDAM SAMOCHÓD w dobrym stanie Pontiac 76 r \$ 500

SPRZEDAM SAMOCHÓD Chevrolet 73 r B dobry stan Toronto tel 244 1808

134-135

KRAWIECTWO miarowe dla pan i dla dzieci
TEL Mississauga 622 5937
od poniedziałku do soboty Proszę Janinę

134-135

134-140

POLAND, Wola Justowska, w sąsiedztwie Lasku Wolskiego, 5 min samochodem do centrum Krakowa Komfortowa willa, 6 pokoi do wynajęcia na lato Samochód i telefon do dyspozycji Informacji udzieli Jan Banachowicz, Kraków ul. Krolewej Jadwigi 7 Tel 222-011, wew 272

132 134

UWAGA! • SPECJALNA OFERTA • ważna do 30 maja 1985 r
Za każdą nadaną paczkę nadawca otrzyma bezpłatnie funt kawy

Giewont Gift Store

333 Roncesvalles Ave. Toronto, TEL 588 - 1500

PACZKI DO POLSKI

NAJSZYBCIEJ, NAJTANIEJ

WSZYSTKIE PACZKI UBEZPIECZONE.
DOSTARCZANE DO RĄK WŁASNYCH
ODBIORCY W POLSCE.

Informujemy całą Polonię, że wysyłamy ponadto świeże owoce cytrusowe, pieniądze do rąk własnych, świeże kwiaty, wszelkiego rodzaju urządzenia gospodarstwa domowego

WSZYSTKIM KLIENTOM DAJEMY
ZNIZKĘ 10% DO KOŃCA MAJA

SPECJALNA OFERTA!

ARNOLD
PENK

przedstawiciel Addison on Bay Limited
832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)
proponuje szeroki wybór nowych i używanych samochodów

- nowe samochody posiadają fabryczną gwarancję
- używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję,
- gwarantuje najlepsze warunki kupna samochodów załatwiając na miejscu sprzedaż, pożyczkę, tanie ubezpieczenia, a specjalnie dla nowo przybyłych oraz gwarantuje osobistą opiekę nad klientem po odbiorze auta

Od 14 lat Arnold Penk oferuje wieloletnią wiedzę w sprzedaży samochodów, załatwianiu pożyczek jak również tanich ubezpieczeń, cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polonii, a także znany jest jako społecznik

Wszelkiego typu usługi wiążące się z samochodem i obsługą załatwiane są przez pana Penka

Ponieważ kupno samochodu jest bardzo poważnym wydatkiem finansowym, trzeba być pewnym, z kim nawiązać tak poważną transakcję

Wyróżniony przez GM jako „Senior Master Salesman“ i nagrodą za największą ilość udzielonych pożyczek w Toronto i okolicy

Czy jeszcze ktoś może tyle zaoferować?

Po wszelkie informacje proszę dzwonic — 964-3211 lub do domu o każdej porze — 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu

Dr. MARY DONNA PIETRASZEK

młoda, polonijna lekarka, otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane-Bloor Centre, 2 Jane St suite 203 TEL 763-5956
Poprzednio pracowała w St Joseph's Health Centre

SOLARSKI PHARMACY Ltd.

(Naprzeciw kościoła św. Kazimierza)

149 RONCESVALLES AVE.

TEL 536-5452

Właściciele

J SOLARSKI i S SALAPATEK

Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski • Agencja Pekao • Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Ziola Zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaż biletów

DENTURE THERAPY CLINIC

Jan M. Winkiewicz D.T.
Pierwsza Polska Protezownia
Dentystyczna

2337 Dundas St W - Toronto, Ont.

(Bloor Dundas Square Bldg.)

TEL (416) 533-8811 MGP 1W7

DR WALDEMAR KOZERAWSKI

ma przyjemność ogłosić otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532-4837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425-4114 (przy Ontario Science Centre)
Poprzednio pracował w Sick Children Hospital

109-120

Dr V T BLOK
GŁOWCZYŃSKA, M A, O.D.
OPTOMETRYSTA
2391 - A Bloor St. W.
(Jane Subway)
TEL. 766 - 5580

DENTYSTYCZNE PROTEZY
G RYTWINSKI D.T.
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave
Toronto (obok kina Revue)
TEL 531-8545

	BARAN (Aries) 21 03 - 20 04		BYK (Taurus) 21 04 - 21 05		BLIZNIAKI (Gemini) 22 05 - 21 06		RAK (Cancer) 22 06 23 07		LEW (Leo) 24 07 23 08		PANNA (Virgo) 24 08 23 09
Będziesz musiał poszukać najtrafniejszych sposobów pogodzenia skłóconych domowników lub przyjaciół W domu dzieci często mogą powodować wzburzenie u najstarszego pokolenia. Jeśli przy pominięciu starszym wszystkim więzy które ich łączą z nieznosnymi wnukami zeznawanie wasni może Ci się udać Z finansami raczej możliwie ale jeśli chcesz zainwestować w coś musisz na czymś też oszczędzić		Bardzo dobry okres na wykorzystanie wszelkich rezerw czasowych i praktycznych zdolności na nauczanie się czegoś nowego Będzie to więc bardzo pracowity tydzień ale też będziesz wreszcie mieć wyniki W pierwszych dniach nadchodzącego tygodnia potrafisz się nawet uporać z problemami które dotąd wydawały Ci się nie do rozwiązania Szczególnie zwróć uwagę na swoje zdrowie - coś co traktujesz jako niepoważną blahośćkę może się okazać poważnym schorzeniem		Będziesz się zachwycał czymś lub kims a także wreszcie nowe szanse zawodowe otworzą się przed Tobą. Pamiętaj jednak że musisz być cierpliwy i rozważny nie daj się ponieść swemu temperamentowi i językowi Nie daj się skusić żadnej nadzwyczajnej przygodzie raczej (co dla Ciebie może być bardzo trudne ale konieczne) spełniaj swoją codzienną pracę i zyskaj roztropnie Udawaj ze plotki Cię nie obchodzą		Nadchodzi tydzień w którym będziesz musiał wykazać się umiejętnością zapobiegania różnym trudnościom codziennym a równocześnie trzeba będzie umieć dostrzec szersze horyzonty i możliwości ukryte w ludzkich głowach i sercach. Intuicja będzie Ci pomagać szczególnie w pierwszej połowie tygodnia W piątek ważny telefon zapożyczający ważną i znaczącą wiadomość. Będzie to osoba nie widziana od dawna		Ktoś dotąd bliski sercu stanie się teraz coraz Ci miłszy i coraz lepiej będzie Ci rozumieć W pierwszych dniach nadchodzącego tygodnia możesz mieć trochę trudności. Bądź cierpliwy i nie unos się niepotrzebnie. Pomyśl o tym że złością nic nie wskorasz. Nic od tego nie urosnie nic się nie stworzy nowego ani nic się nie ulepszy. Jałowa złość to jak martwy bieg. Daleko na tym nie ujedziesz		Pierwsza połowa tygodnia będzie sprzyjająca dla Twoich spraw pod warunkiem że nie wpakujesz się w żadne intrygi i niebezpieczne rozgrywki osobiste w pracy lub wśród krewnych i przyjaciół Niech Ci się nie wydaje że jesteś nowym wcieleniem Machiavelli Twoje rzekome chytryści są łatwe do rozszyfrowania a Twoje dokuczliwość i chęć skłócenia innych dla zapewnienia sobie pierwszeństwa w domu lub w pracy mogą przynieść szkodę tylko Tobie	
	WAGA (Libra) 24 09 23 10		SKORPION (Scorpio) 24 10 22 11		STRZELEC (Sagittarius) 23 11 21 12		KOZIOROŻEC (Capricorn) 22 12 20 01		WODNIK (Aquarius) 21 01 19 02		RYBY (Pisces) 20 02 20 03

Nie bądź za skromny - potrafisz z czegoś nie umieć (wbrew temu co głośno krzyczą) różni cwaniacy i reklamiarze. Brak Ci często pewności siebie ale nie zrażaj się tym

Musisz chłodno analizować

Dla wielu Waga to okres pogłębianych uczuć do kogoś kto był obecny w ich życiu ale jakby bierny. Teraz ten ktoś stanie się pierwszy. Od 12 maja czeka Cię dobry okres w domu rodzinie wśród przyjaciół

Główną rolę w nadchodzącym tygodniu gracie będą starzy i nowi znajomi nie bagatelizuj więc ich rad i staraj się poświęcić im więcej czasu. To o czym myślałeś że jest już skończone okaże się być otwarte na nowo i wy magać będzie od Ciebie wielu poświęceń. Jeżeli zamierzasz wejść w kontakt z jakąś organizacją o specjalnym charakterze zrób to

Koniec tygodnia dobry dla Skorpionów pozostających w małżeńskich związkach

Licz się z tym że między Tobą a kims mocno dotąd z Tobą związanym może dojść do nagłego ochłodzenia uczuć sprzeczek i burz

Gdybyś potrafił wyzbyć się uporu? Nie zawsze masz rację i często sam szkodziś sobie

Ten tydzień wymagać będzie od Ciebie umiaru i taktu jak nigdy przedtem

Nadchodzący weekend przeznacz na odpoczynek i poświęć trochę czasu dzieciom

Panie spod tego znaku potrafią dokonać cudu żeby wyglądać jak najkorzystniej podbijając serca pełną satysfakcją w tym względzie spotkać je już w ciągu najbliższego spotkania towarzyskiego w nadchodzący weekend

Najważniejsze dla Ciebie jest Twoje samopoczucie. Jemu więc poświęć trochę staran. Niech Cię nie kuszą żadne szalone rozgrywki wyszyci

W środę dawno oczekiwany list przyniesie rozłam w rodzinie

Lubisz nowości i są Ci one potrzebne jeśli tak to zacznij od siebie. Zmien swój wygląd prze mebluj mieszkanie odmien usposobienie poszukaj nowych upodobań

12 maja będzie datą przełomu - odnajdziesz znowu lepszą formę ale do tego czasu trzeba będzie umiał się zdecydować czego w końcu naprawdę chcesz

Nie daj się wodzić za nos oko licznosciom i sytuacjom stara się zapanować nad nimi

Jeśli potrafisz powalczyć o swoje szczęście to masz szansę na to że Ci się uda. Natomiast bierność nie Ci dobrego nie przyniesie

Twoje kontakty z kims spod znaku Panny mogą być burzliwe

Nie najlepszy to okres dla Ryb i lepiej to wiedzieć wcześniej. Za nim zrobisz następny krok lub kroczek chociaż musisz się dobrze namyslić

Uwaga w środę jedź ostrożnie dla Ryb kierowców

**SŁUCHAJCIE
POLSKIEGO PROGRAMU RADIOWEGO
ROZMAITOŚCI**
(Polonia Varieties Program) z Buffalo,
na podnalcie 12 70 od godz 1-szej do 2-giej po południu

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Wtorki i piątki - godzina 7 30 wieczorem,
Czwartki - godzina 6 30 wieczorem na kanale 10
(Maclean Hunter Parkdale)
Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia
Polonii kanadyjskiej

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2
w każdą sobotę Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie
691-8789

POLSKI PROGRAM RADIOWY
na stacji CJVB-1470 AM w VANCOUVER
w każdą niedzielę o godz 2 30 do 3 30 po południu
Producent JERZY KUSMIDER
Tel (603) 327-6892, Adres P O Box 5862 Stn "L"
Vancouver, B C V6P 6E3

Wiadomości z Polski, Kanady i świata, komentarze,
wywiady, ogłoszenia i komunikaty polonijne,
koncert życzeń oraz ogłoszenia handlowe

**POLONIA
PROGRAM RADIOWY STEREO**
W EDMONTON na stacji CJSR FM 88
W KAŻDĄ SRODĘ OD 18 DO 19 Program prowadzi
RYSZARD MAKOWSKI
● wiadomości tygodnia ● kronika religijna ●
komunikaty organizacji polonijnych ● i życzenia na różne
okazy

UWAGA HAMILTON
HETMAN — PARCEL SERVICE
151 Queen St N Apt 2501, HAMILTON, Ont L8R 2V7
TEL 525-4707
To firma przez którą Polonia hamiltonska może wysłać
do Polski

- Owoce cytrusowe
- Paczki żywnościowe
- Paczki ze słodyczami
- Kawa, herbata, pieprz
- Świeże kwiaty
- Dolary do rąk adresata
- Paczki MORSKIE

Odbieramy pakiety z domów

LOTNICZE - NAJNIŻSZE CENY W HAMILTONIE

- Obecnie
- 10% bonifikata na wysyłkę świeżych kwiatów do Polski

26 MAJA JEST DNIEM MATKI

Imieniny

9 C Benigny, Bozydara, Grzegorza
10 P Antonina, Antoniego, Gardenu, Gordiana,
Izydora
11 S Igi, Ignacego, Lutogniewa, Mamerta, Murandy,
Miry
12 N Domicela, Domucjana, Domunika, Pankracego,
Wszemidej
13 P Gloru, Głukeru, Imeldy, Ofelu, Roberty, Serwacego
14 W Bonifacego, Dobiesława, Macieja
15 S Cezara, Dionizji, Nadziei, Strzeżysława, Zofii

UNITY TRAVEL
100 University Ave Suite 807
Toronto Ont Canada M5J 1V6
Tel (416) 595 1244
Telex 06-22186-P W T

Biuro Podróży UNITY TRAVEL

ZAPRASZA NA TRZY INTERESUJĄCE WYCIECZKI

Toronto - kraje skandynawskie
Wycieczka rozpoczyna się 29 sierpnia i trwa 2 tygodnie
Odlot z Toronto do Kopenhagi i stamtąd tura autobusowa
po krajach skandynawskich CENA \$ 1694

3 tygodnie w Skandynawii
Odloty z Toronto do Kopenhagi 27 czerwca i 11 lipca
Trzytygodniowa wycieczka autokarowa
po Skandynawię - CENA \$ 2314

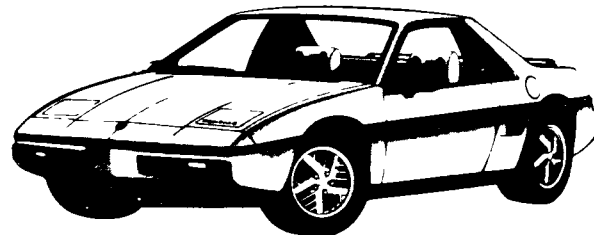
**Wakacje w Europie
Środkowej i Wschodniej**
Odlot z Toronto do Kopenhagi 11 lipca
Trzy tygodnie autokarem - w programie
wycieczki zwiedzanie Węgier, Polski, Czechosłowacji,
Austrii, Niemiec i Danii CENA \$ 2068

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na falie CHIN FM 100 w godz
od 10 30 do 11 30 rano
Program prowadzi Karolina Kęsik
W programie koncert życzeń, wiadomości polonijne i z Polski,
interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich
637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991,
dom 247-9755

EUGENE KUPER
TEL. (416) 766-2443
2500 Bloor Str West

Nowe i używane samochody osobowe i dostawcze
oferujemy Pontiac Buick and GMC

- Sprzedaż finansowanie wypożyczanie serwis
- Zamiany (trade-in) mile widziane
- Posiadamy duży wybór nowych i używanych samochodów w atrakcyjnych cenach
- Oferujemy doskonałe warunki finansowe przez GMAC
- Niskie wpłaty z dołu (down payment)
- Służymy profesjonalną radą przy kupnie samochodu
- Znajdziesz nas niedaleko stacji metra Jane jeden budynek na zachód od Jane Str
- Wszystkich informacji udzielamy także w języku polskim

KOMIS

139 Roncesvalles Ave TEL. 534-9362
Posiadamy w dużym wyborze

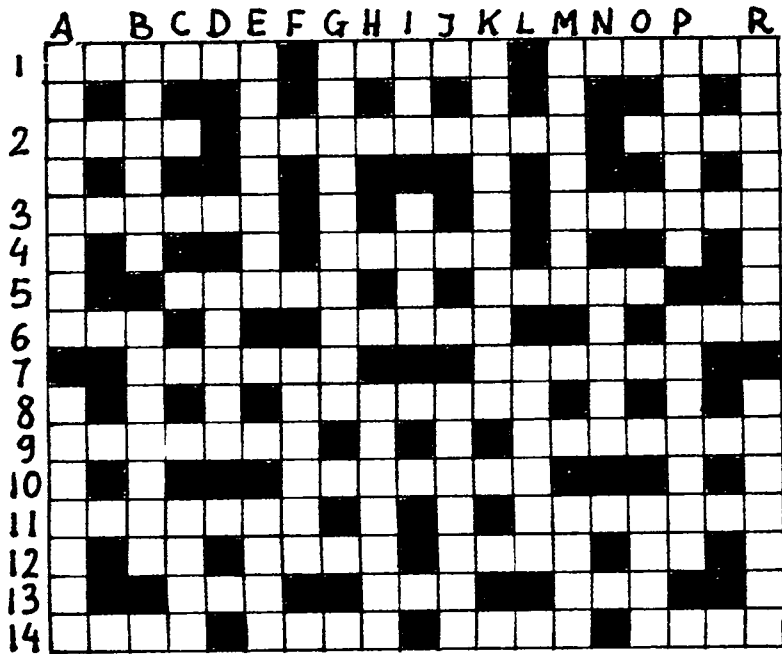
- wyroby rzemiosła artystycznego i rękodziełnictwa
- kostiumy ludowe ● bogatą galerię kryształów
- bursztyny, biżuterię artystyczną, srebro ● polski
fajans z Włocławka i porcelanę

ZAPRASZAMY
DO NASZEGO SKLEPU SZTUKI LUDOWEJ
Tylko u nas bez kłopotu wybierzesz
wytworny, elegancki prezent dla każdego!

R. J. FASHIONS

Nowo otwarty polski sklep
posiada duży wybór pojedynczych fasonów
Szyjemy na miarę i naprawiamy
Ceny bardzo okazyjne
1544 Bloor St W (rog Dundas i Bloor)
TEL 533-8881

KRZYŻÓWKA WŁASNA Nr 134

Pionowo

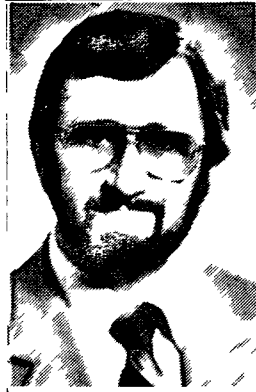
- 1-A karzelek, gnom pilnujący skarbow w niemieckich bajkach
1-G przodek słonia
1-M jaja płazów otoczone galaretową osłonką
2-A wyspa koralowa z laguną po środku
2-E legendarny wroźbita, postać z utworów okresu romantyzmu
2-O w starożytności jeden z głównych ośrodków Górnego Egiptu

- 3-A przyrząd gimnastyczny lub czworokąt wypukły
3-M niskorosły mieszkaniec Afryki Równikowej
4-G rodzaj powozu
5-C sławne muzeum w Madrycie
5-K rodzaj ujścia rzeki rozdzielonej na liczne odnogi
6-A papuga
6-G różnica zewnętrznie baktriana od dromadera
6-P rodzina dużych muchówek
7-B mieszkańcy Indian
7-K miejsce kazi w Hadesie
8-F bylina przybrzeżnej strefy wód Euroazji i Ameryki Płn

- 9-A rzeka w Ameryce Łacinskiej
9-L osłabienie lub utrata pamięci
10-F beznoga jaszczurka europejska
11-A krzywe płaskie przypominające rozkreconą sprężynę od zegarka
11-L państwo - sprzymierzeniec Niemiec w II wojnie światowej
12-B złoto
12-E język literacki Pakistanu
12-J ogon sukni
12-O jedna z nut gamy
13-C budowla lub urządzenie pływające do budowy i remontu statków
13-H arabski bazar
13-M francuski pisarz XIX w., autor powieści sensacyjnych, napisał m.in. "Tajemnice Paryża"
14-A samochody
14-E hiszpańskie imię zenskie
14-J biała, luzna szata liturgiczna noszona pod ornatem
14-O trend, kierunek literacki, główny prąd rzeki

Pionowo

- 1-A zona Sokratesa
1-B olbrzymie drzewo afrykańskie
1-E jednostka wojskowa złożona z kilku pułków lub brygad
1-G nauka o budowie roślin i zwierząt, dział gramatyki
1-I autor "Winetou"
1-K jaskiniowiec
1-M nożyk chirurgiczny
1-P zamyslenie
1-R wyprawy krzyżowe
3-I samiec świni domowej
5-D nostalgiczny trend w modzie sięgający do sprzętów i akcesoriów sprzed lat
5-N kolos, gigant, pierwiastek chemiczny
6-B wodno-ładowy pojazd
6-P przedstawiciele jednego z narodów kaukaskich
7-F sekundomierz, zegarek sportowy, w piłce nożnej - obrotowa
7-L pachnące drzewa liściaste
8-A wyspa, miejsce urodzin Napoleona
8-H imię męskie
8-J gra hazardowa
8-R zewnętrzny i wewnętrzny gzyms okna
11-C kruszec, surowiec mineralny
11-E braki, niedociągnięcia
11-M niechęć
11-O znak, wroźba

236-7666 CHOI KAN 236-2666

JOHN WOLWOWICZ

R Cholkon & Co Limited, Realtor
3359 Bloor st W Toronto Ontario M8X 1G2

Etobicoke bungalow 86 900 2 duże sypialnie, nowoczesna kuchnia, wykończona piwnica, garaż i jazd, duży ogród

ELDORADO REAL ESTATE LTD
1451 Royal York Rd
Przedstawiciel CZESŁAW SYGUŁA
Tel biuro 248-0148, dom 247-0240

Świetna inwestycja! 3-sypialniowe bungalow oraz cottage na 8-akrowej parceli. Parcela pięknie zadrzewiona 30 km na północ od Hwy 401 przy Hwy 48. Cena \$ 134 900. Nie zapomnij zadzwonić. Okazja trafia się rzadko.

Dochodowy "Triplex" - Eglinton Dufferin, tylko \$20 000 wplaty. Dogodne warunki spłaty. Posiadamy tanie domy dla pierwszy raz kupujących. Jeśli chcesz korzystnie sprzedać swój dom - zadzwoń.

VICTOR W. KRUPOWICZ
Realtor & Insurance Broker

Kupno i sprzedaż nieruchomości oraz wszelkiego rodzaju ubezpieczenia

AUTO — HOME — BUSINESS
INSURANCE

TEL. 533-8573

Westown Real Estate & Insurance Ltd., 268 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont

695 St. Clair Ave West

BOŻENA KASPROWICZ

pomocze w kupnie i sprzedaży domu lub nieruchomości

WYCIECZKA DO ZIEMI ŚWIĘTEJ
EGIPTU — GRECJIWycieczka trwa 18 dni
od 1 czerwca do 19 czerwca 1985 r.
TYLKO \$2,350 dol. kanad.

ZIEMIA ŚWIĘTA 8 dni - Jeruzalem, Bethlehem, Nazaret, Galilea, Golan Heights, Haifa, Natanya, Tel Aviv, Massada i Morze Martwe

CAIRO 5 dni - Wycieczka do Gazy, Piramidy Sfinksu, Musea, Bazyliki etc

ATENY 5 dni - Akropolis, Teatr, wycieczka po wybrzeżu Główna, Vouliagmeni, Varkiza, zwiedzanie świątyni Posejdon, wycieczka po morzu Egejskim na wyspy Hydra, Poros i Aegina

W cenie wliczone są przeloty, hotele, dwa posiłki dziennie, zwiedzanie z przewodnikiem i przejazd z lotniska do hotelu

Blizszych informacji udzieli i zgłoszenia przyjmuje

HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.

1592 Bloor Street West, Toronto, Ont, M6P 1A7

TEL (416) 533-9496, 533-9497, 533-8417, 533-8235

Północ		Wschód	
AKQ	AKQ	x	x
Jxx	Jxx	Qx	Qx
Axxxx	Axxxx	KQxx	KQxx
xx	xx	QJ10xxx	QJ10xxx
Zachód		Deklarant	
10987	10987	Jxxxx	Jxxxx
Kxxx	Kxxx	Axxx	Axxx
xxx	xxx	x	x
xx	xx	AKx	AKx

LICYTACJA P W D Z

1 karo 2 trefl 2 pik pas

4 pik pasy

WYJŚCIE blotka trefl

Grając często w brydza wiemy, że większość rozgrywek nie przedstawia specjalnych trudności. Wiemy także, że istnieją niesamowicie trudne rozgrywki, które leżą w kompetencji ekspertów, a dla nas, "szeregowych brydzyści" są całkiem niedostępne.

Poza tym istnieją rozgrywki nie specjalnie trudne, na pewno w ramach naszych umiejętności, które jednak wymagają tego drobnego "czegoś", co wpływa decydująco na końcowy rezultat. Tego rodzaju rozgrywki interesują nas najbardziej, i najczęściej je omawiam. Pomagają nam one przekroczyć próg oddzielający graczy słabych od graczy dobrych, co jest oczywistym celem naszej rubryki.

Spójrzmy na dzisiejsze rozdanie: rozgrzywka nie jest trudna, jednakowoż nie można sobie pozwolić na lekkomyślność. Należy dobrze policzyć ilość lew wygranych. Grając z góry mamy ich 9. Nawet jeśli pik jest rozłożony 3-2, rozgrzywka nie będzie łatwa, a musimy się także liczyć z możliwością resztówki pik rozłożonej 4-1. Pytanie zatem: gdzie poszukać 10 lew? Odpowiedź pozostawiam Czytelnikom.

Jeśli ściągniemy wszystkie atuty to w pikach zrobimy 5 lew. Dodajmy do tego 2 lewy na trefl i 2 asy a otrzymamy sumę 9 lew. Mało!

Ponieważ nie tędy droga, stoimy wobec konieczności znalezienia tego "czegoś", co pozwoli zrobić kontrakt, a nas zakwalifikuje do rangi dobrego brydzyisty. Tym "czymś" jest nasz stary przyjaciel "odwrócony stolik". Zapewne go pamiętacie, bo już były takie przykłady, a jeśli nie, to Wam przypomnę: Gra polega na tym, żeby atuty w ręku zużyć na przebijanie a atuty na stole na ściągnięcie atutów.

Popatrzmy: wyjście trefl bierzemy w rękę królem, zgrzywamy asa trefl i gramy blotkę karo do asa na stole. Zgrzywamy asa kier i gramy blotkę karo, którą bijemy nisko w rękę. Blotkę pik przechodzimy na stoł i gramy karo, które znów bijemy nisko w rękę. Ponownie przechodzimy na stoł i odwracamy karo. Tym razem bijemy waletem.

Mamy już 5 lew atut, 2 na trefl i 2 na czerwone asy. Łącznie 9. Wystarczy zagrać asa pik i już jesteśmy w domu. Resztę można mówiąc słicznym językiem brydżowym, "popuścić".

O jednym należy w tej rozgrywce pamiętać: trzeba wpiąć zgrac biorące honory, aby je nam w późniejszej fazie nie przebili.

SPORT

SZCZEGÓŁY XXII KOLEJKI

**Wisła Kraków -
Radomiak**
0 2

Konfrontacja piłkarzy Wisły z Radomiakiem była pokazem antyfutbolu, niewątpliwie jednym z najsłabszych meczów w rozgrywkach I ligi ostatnich kilku lat.

Tuz po przerwie Marek Wojdaszka w jednej z kontr znakomicie podał do Mirosława Sajewicza i kiedy ten wdarł się z piłką na pole karne, został podcięty przez Krzysztofa Budkę. Arbiter nie zaważał się z podyktowaniem rzutu karnego, który Paweł Zawadzki pewnie wykorzystał. Trzeci w tym meczu kontratak Radomiaka zakończył się drugim golem - znowu inicjatorem akcji był Wojdaszka, a skutecznym wykonawcą Sajewicz.

Bramki: Zawadzki (karny) 49 i Sajewicz 77. Widzów 10 000.

WISŁA Gaszyski, Motyka, Budka, Nawrocki, Jalocho, Lipka (37 Giszka), Iwan, Markowski (28 Krupinski), Klaja, Banaszkiewicz, Swierczewski.

RADOMIAK Koszarski, Mrozek, Skonieczny, Sadowski, Zawadzki, Benesz, Rybak, Andrzejewski, Niedziółka (46 Sajewicz), Szymanek, Banaszek.

Żółte kartki: Budka (Wisła) oraz Benesz i Mrozek (Radomiak).

**ŁKS Łódź -
Gornik Zabrze**
1 1

W pierwszej połowie obrona Gornika pozwalała łodzianom na częste zagrożenie bramki Eugeniusza Cebra, jednak z wielu dogodnych pozycji zawodnicy ŁKS wykorzystali tylko jedną i to tuż przed przerwą. Po wybieciu z autu piłkę otrzymał Ryszard Robakiewicz, który płaskim podaniem skierował ją do nadbiegającego Juliusza Kruszkankina, a ten w swym 16 występie w I lidze zdobył pierwszego gola strzałem z połwoleja.

Drugą połowę ŁKS rozpoczął wręcz fatalnie. Słabo grająca lewa strona łódzkiej drużyny sprawiła, że Andrzej Zgutczyński nie miał żadnych kłopotów, by ułokować piłkę w siatce.

Bramki: ŁKS - Kruszkankin 44, Widzów 15 000.

ŁKS Bako, Rozycki (80 Gajda), Wesołowski, Wenclewski, Sybilski, Chojnacki, Kruszkankin, Klimas (64 Gierke), R. Robakiewicz, Baran, Ziobor.

GONIK Cebra, Gunia, Dankowski, Klemenz, Kostrzewa, Majka (70 Cyron), Lesnik, Matysik, Komornicki (79 Piotrowicz), Zgutczyński, Pałasz.

**Pogon Szczecin -
GKS Katowice**
1 0

Chyba najbardziej zadowolony po meczu był Leszek Wolski.

Po rzucie rożnym wykonanym przez gospodarzy piłkę otrzymał Urbanowicz, precyzyjnie podał ją do nie obstawionego Marka Lesniaka. Ten jednak nie wykorzystał okazji, po jego strzale piłkę wybił w pole. Sput Upadła ona jednak wprost pod nogi Wolskiego, który nie dał żadnych szans bramkarzowi gości.

Portowcy przez całe spotkanie grali w niezłym tempie i przy tym bardzo ofiarnie. Tym razem monolit stanowiła obrona, która dzielnie radziła sobie z groźnymi przeciwnikami GKS. Tak np. Marek Ostrowski prawie wyłączył z gry Jana Furtoka.

Bramki: Wolska 4. Widzów 8 000.

POGON Długosz, Urbanowicz, Makowski, Sokółowski, Ostrowski, Czepan, Wolski, Kenty, Kuras, Lesniak (87 Żelazowski), Krupa (46 Miązek).

KATOWICE Sput, Matys, Piekarczyk, Zajac, Kapias, Morcinek (77 Heimanski), Łuczak, Krzyżos, Konarek, Kubisztal (56 Rzeszutek), Furtok.

Żółta kartka: Miązek (Pogon).

**Ruch Chorzów -
Lechia Gdansk**
1 0

Początek należał do gospodarzy, którzy mocno natarli. W 10 min po rzucie wolnym Krzysztof Warzycha głową zdobył prowadzenie.

W 73 min szanse nie wykorzystał Maciej Kaminski, który nie mógł się zdecydować na oddanie strzału, natomiast 5 minut później bardzo przytomnie wyłożył piłkę Jerzemu Kruszczyńskiemu, ow miał czas na dokładne złożenie się do uderzenia, jednak pechowo trafił w poprzeczkę.

Własnie ten zawodnik stanowił najpoważniejsze niebezpieczeństwo dla Janusza Jójki.

Bramka: Warzycha 10. Widzów 15 000.

RUCH Jójko, Fornalak, E. Kaminski, Waleszczyk, Fornalik, Nowak, Walot, Szewczyk (73 Jaworski), Mikulski, Szuster (46 Sermak), Warzycha.

LECHIA Wozniak, Kulwicki, Mójko, Salach, Grembocki, Kowalczyk (63 Cybulski), M. Kaminski, Małek (24 Pękala), Obłewski, Kruszczyński, Miller.

**Bałtyk Gdynia -
Słask Wrocław**
1 0

Mecz ze Śląskiem miał dwa wyraźnie odmienne oblicza. W pierwszej połowie gra była wyrównana.

W drugiej części meczu zaraz na początku po kilku podaniach pod bramkę Śląska do piłki zmierzającej wyraźnie za linię końcową dopadł Witold Witowski i przytomnie skierował ją do siatki rywali.

Wrocławianie nie rezygnowali z kontr, w których najgroźniejszy był Ryszard Tarasiewicz.

W Bałtyku pewnie zagrała cała defensywa.

Bramka: Witowski 47. Widzów 6000.

BAŁTYK Czyżniewski, Sieracki, Walczak, Konkolewski, Cirkowski, Kotas (od 48 min Miszewski), Rzepka, Witowski, Przygodzki, Filipczak, Kałużny.

ŚLĄSK Ambrosiewicz, Machaj, Krol, Rosa, Hasko, Kujawa, Rudy, Tarasiewicz, Prusik, Marciniak (59 Sucha), Mandziejewicz (59 Mikołajewicz).

Belgia - Polska 2 - 0

W fatalnym stylu rozpoczął nasz zespół majową serię spotkań piłkarskich w ramach eliminacji do przyszłorocznych mistrzostw świata w Meksyku. W Brukseli przegralismy 2-0, po strzałach Vanderberga i Vercauteren. Jak donosi agencja AP Polacy rozegrali słaby mecz, zupełnie nie istniała linia pomocy. Zbigniew Boniek wypadł błędnie. Obrona Belgów była bardzo słaba, mimo tego nasi nie potrafili jej sforsować. (Do szczegółów meczu wrócimy).

GRUPA I

	gry	punkty	bramki
1 Belgia	5	7	7
2 Polska	3	3	5
3 Albania	4	3	5
4 Grecja	4	3	5

Kolejne mecze drużyna polska rozegra 19 maja z Grecją i 30 maja z Albanią. Oba na wyjazdach. 11 września zagramy u siebie z Belgią.

Ostatnio rozegrano wiele spotkań eliminacyjnych i towarzyskich.

KANADA — GWATEMALA 1 - 1

Kanadzie pozostał do rozegrania mecz z Haiti. W przypadku remisu Kanadyjczycy spokoją się w dalszych eliminacjach z Hondurasem i zwyciężąc z grupy.

USA, Costa Rica, Trynidad. Niektóre mecze planuje się rozegrać w Toronto, na stadionie Varsity. W innych spotkaniach: Brazylia - Argentyna 2-1 (tow.).

W meczach eliminacyjnych do mistrzostw świata padły wyniki:

Bulgaria - Francja	2-0
ZSRR - Szwajcaria	4-0
Irlandia Półn. - Turcja	2-0
Holandia - Austria	1-1
Jugosławia - Luksemburg	1-0
Rumunia - Anglia	0-0
Irlandia Półd. - Norwegia	0-0

PUCHAR STANLEY'A

Rozgrywki w lidze hokejowej NHL weszły w decydującą fazę. Ostatni tydzień wyłonił mistrzów poszczególnych "division". W "Norris Division" triumfowało Chicago nad Minnesotą 4-2 (zwyciężyła drużyna najlepsza w serii siedmiu spotkań). W "Smythe Division" Edmonton gładko pokonał Winnipeg 4-0. Najwięcej emocji dostarczyły rozgrywki w "Adams Division", w których Quebec pokonał Montreal 4-3. W "Patrick Division" Philadelphia pogrążyła Islanders New York 4-1, którzy liczyli na odrodzenie swej drużyny, po ubiegłorocznej finałowej klęsce z Edmontem. W ostatnią sobotę rozpoczęły się gry półfinałowe. Edмонтom gościło u siebie Chicago 11-2, a Quebec zespół z Filadelfii 2-1. Hokejowe "maratony" w TV znów są bardzo emocjonujące. Szale zwycięstwa w Quebec przeważał Słowak z pochodzenia, Peter Stasny, oddając wiele atomowych strzałów na bramkę doskonałego Szweda Pelle Lindberga. Jeden z nich, oddany prawie z niebieskiej linii, znalazł drogę do siatki, dając zwycięstwo drużynie z Quebec.

Oba zespoły pokonały wcześniej ZSRR, Kanada wygrała 3-1, Czechosłowacja 2-1. W meczu o trzecie miejsce ZSRR pokonał USA 10-3. Jak podały agencje było to brutalne spotkanie, a po faulu kapitana drużyny ZSRR Fietisowa na amerykańskim obrońcy, kiedy ten ostatni zaczął krwawic, obie drużyny wyjechały ze swoich boksoch, stając się meczem boksem. Między oficjalnymi obydwu zespołów odbył się również pojedynek - słowno-gestykulacyjny. Tak więc w ubiegłym sezonie, biorąc pod uwagę puchar Kanady oraz mistrzostwa świata grupy A seniorów i juniorów, najlepiej wypadła Kanada, której zespół zdobył puchar Kanady, juniorzy mistrzostw świata, a teraz seniorzy zajęli drugie miejsce.

W czeskiej Pradze dobiegły końca hokejowe mistrzostwa grupy A. Tytuł zdobyła drużyna gospodarzy, bijąc w finale Kanadę 5-3. Mecz finałowy transmitowany był w Toronto "na żywo", toteż zapewne wielu z czytelników miało możność obejrzeć to spotkanie. Kanada rozegrała dobry mecz, ale trafiła na świetnie usposobionych Czechów, którzy konsekwentnie realizowali swoją taktykę gry, atakując Kanadyjczyków już na ich połowie. W ten sposób zespół "Klonowego Liscia" nie mógł nabrac odpowiedniego tempa gry. Czesi ani razu nie dali się sprowokować, zapominając o jakichkolwiek indywidualnych porachunkach na lodowisku. Niektórzy z nich nie wytrzymali nerwowo dopiero pod koniec spotkania uciekając się do szar-

paniny. Oba zespoły pokonały wcześniej ZSRR, Kanada wygrała 3-1, Czechosłowacja 2-1. W meczu o trzecie miejsce ZSRR pokonał USA 10-3. Jak podały agencje było to brutalne spotkanie, a po faulu kapitana drużyny ZSRR Fietisowa na amerykańskim obrońcy, kiedy ten ostatni zaczął krwawic, obie drużyny wyjechały ze swoich boksoch, stając się meczem boksem. Między oficjalnymi obydwu zespołów odbył się również pojedynek - słowno-gestykulacyjny. Tak więc w ubiegłym sezonie, biorąc pod uwagę puchar Kanady oraz mistrzostwa świata grupy A seniorów i juniorów, najlepiej wypadła Kanada, której zespół zdobył puchar Kanady, juniorzy mistrzostw świata, a teraz seniorzy zajęli drugie miejsce.

Hokej ZAGŁĘBIE MISTRZEM !

W decydującym o tytule mistrzowskim meczu broniąca trofeum Polonia Bytom przegrała z Zagłębiem Sosnowiec 3-5. Zagłębie grało przez cały sezon na równym poziomie, w eliminacjach wywalczyło wiele plusów, które dały mu korzystny układ gier finałowych. W innych, ostatnich meczach, które decydowały o układzie tabeli, padły rezultaty: Cracovia - GKS Tychy 4-7, ŁKS Łódź - Stoczniowiec Gdansk 7-9. Tytuł najlepszego strzelca sezonu zdobył Andrzej Zabawa z Zagłębia - 41 bramek.

Ostateczna klasyfikacja wygląda następująco:
1 Zagłębie Sosnowiec
2 Polonia Bytom
3 Podhale Nowy Targ
4 Naprzód Janów
5 GKS Tychy
6 Cracovia
7 Stoczniowiec Gdansk
8 ŁKS Łódź
9 GKS Katowice
10 Unia Oświęcim
Ekstraklasę opuszcza Unia, jej miejsce w przyszłym sezonie zajmie KTH Krynica.

**OSTATECZNA TABELA
MISTRZOSTW GRUPY A**
(W grupie medalowej uwzględniano jedynie mecze z rundy finałowej. W grupie spadkowej uwzględniano mecze z rundy eliminacyjnej oraz finałowej)

GRUPA MEDALOWA

	gry	pkt	bramki
1 CSRS	3	6	19-6
2 Kanada	3	4	9-8
3 ZSRR	3	2	12-8
4 USA	3	0	7-24

GRUPA SPADKOWA

5 Finlandia	6	8	28-15
6 Szwecja	6	8	30-17
7 RFN	6	7	22-19
8 NRD	6	1	9-38

Grupę A opuszcza NRD, a w jej miejsce w przyszłym roku w Moskwie wystąpi Polska.

ARDEX

ŻĄDAJcie
TYLKO
SIEKIER ARDEX'
NAJWYŻSZA JAKOŚĆ
ŚWIATOWA

ARDEX
CANADA

SIMPSON T.V. HI-FI STEREO

187 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont M6R 2L5

TEL. 533-3333, 534-4444

Autoryzowany fabryczny serwis ZENITH

Obsługujemy całą polską dzielnicę i inne okolice Toronto

• W każdym polskim domu

**VIDEO KASETY Z OSTATNIEJ WIZYTY
OJCA ŚW. JANA PAWŁA II**

na oba systemy Beta i VHS

AUTHORIZED FACTORY SERVICE

ZENITH

127 114

SPORT

Gornik Wałbrzych -
Legia Warszawa
1 0

Historia "złotego gola" dla Gornika rozpoczęła się od groźnego faulu Witolda Sikorskiego na Jerzym Kowaliku. Legionista za zbyt ostre wejście ukarany został żółtą kartką, zaś gornicy wykonywali rzut wolny. Włodzimierz Ciołek przez chwilę rozważał się i posłał piłkę do Tadeusza Dolnego. Po uderzeniu głową stopera Gornika, który z warszawskich obrońców zdołał ją odbić, ale trafiła ona wprost pod nogi Leszka Kosowskiego. Napastnik gospodarzy chociaż stał tyłem do bramki zdążył się odwrócić i oddać strzał.

Długo się zauważyło, że w Legii brakuje lidera potrafiącego dobrze pokierować grą i mądrze rozdzielać piłkę. Taką rolę miał zapewne spełniać Jan Karas. Tymczasem legionista uciekał gdzieś na prawe skrzydło, pozostawiając środek boiska do dyspozycji rywali.

Bramka Kosowski 41. Widzów 25 000.

GORNIK Walusiak - Wojcik, Spaczynski (77 Nykiel), Dolny Majewski, Kowalik, Truszczyński, Gora (85 Przybysz), Kosowski, Ciołek, Stelmach.

LEGIA Kazimierski, Kaczmarek, A. Sikorski, Gawara, Kubicki, Biernat, Buda, Karas (46 Cebula), Buncol, Cisek, W. Sikorski (65 Arceusz).

Żółte kartki: W. Sikorski i Gawara (Legia).

Lech Poznań -
Widzew Łódź
0 4

W 8 min. praktycznie przestał istnieć atak Lecha. Okonski w starciu z Kazimierzem Przybyciem doznał kontuzji kolana i musiał opuścić boisko.

Tuż przed przerwą Włodzimierz Smolarek poprowadził piłkę prawą stroną, oddał ją do środka Leszczykowi, a ten prostopadło właśnie Dziekanowskiemu. Stroński był daleko od swojej bramki, a łódzki napastnik nie marnuje ostatnio sytuacji sam na sam z bramkarzem.

Piłka zatrzepotała w siatce. W 60 min. meczu Kaminski dosrodkował na pole karne, gdzie znów znalazł się Dziekanowski i z dużym spokojem (jakby pytał Plesnierowicza - w który rog?) - strzelił w samo okienko. W 71 min. Dziekanowski skopiował poprzednią akcję, tym razem po dosrodkowaniu Leszczyka.

Bramki: Dziekanowski 44, 60 i 71, Mysliński 58. Widzów 35 tys.

LECH Plesnierowicz, Pawlak, Stroński, Łukasik, Barczak, Bak, Kofnyk (46 Jakóbczewicz), Niewiadomski, Rybak, Okonski (10 Kapica), Araszkiewicz.

WIDZEW Bolesta, Przybys, Wojcicki, Dziuba (75 Kunczyk), Kaminski, Świątek (83 Wasniewski), Świątek (83 Wasniewski), Dziekanowski, Mysliński, Romka - Leszczyk, Smolarek.

Zagłębie Sosnowiec -
Motor Lublin
3 0

Sosnowiczanie nie mieli problemów z pokonaniem Motoru.

W 24 min. Tomasz Jasina popchnął piłkę ręką, przez co składający się do strzału Jan Urban jej nie dosięgnął i sędzia słusznie podyktował rzut karny. Czesław Wyrobek strzelił w stylu Panenki.

Następnie w 38 min. obrońcy Motoru nie bardzo wiedzieli, jak wybić piłkę sprzed swojej bramki, nastąpiło zbyt krótkie podanie do Zygmunta Kalinowskiego i Wojciech Sączek skorzystał z prezentu.

Wprost nieuchwytny dla obrońców Rycek zdobył efektownego gola w 87 min. Modest Boguszewski przegrał z nim pojedynkę biegową, a Kalinowski nie zdążył przeciąć lotu piłki i było 3:0.

Bramki: Wyrobek 24 (karny), Sączek 38, Rycek 87. Widzów 20 000.

ZAGŁĘBIE Bęben, Plich, Romanowski, Kordysz, Włosowicz, Sączek (86 Skuta), Sołtyś (64 Liszka), Wyrobek, Urban, Śpiewak, Rycek.

MOTOR Kalinowski, Fiuta, Boguszewski, Milewski (51 Witkowski), Bartoszewski, Szaniawski, Iwanicki, Jasina (31 Kudyba), Gruszka, Gładysiewicz, Łatka.

23 kolejka I ligi
5 maja

Legia Radomiak	2-0
Lechia Wisła	2-0
Motor Pogon	2-0
GKS Katowice	1-1
Gornik Zabrze	0-0
ŁKS Łódź	3-1
Gornik Włb	4-0
Widzew Ruch	1-0

TABELA
PO XXIII KOLEJCE

	punkty	bramki
1 Gornik Zabrze	32	14 25 10
2 Widzew Łódź	31	15 28 11
3 Legia Warszawa	30	16 30 17
4 Lech Poznań	29	17 24 19
5 Zagłębie Sosnowiec	26	20 30 22
6 Gornik Wałbrzych	24	22 27 24
7 Ruch Chorzów	22	24 20 21
8 ŁKS Łódź	22	24 17 20
9 Śląsk Wrocław	20	26 25 27
10 GKS Katowice	20	26 16 20
11 Lechia Gdansk	20	26 17 25
12 Bałtyk Gdynia	20	26 15 25
13 Radomiak	19	27 19 23
14 Motor Lublin	19	27 20 27
15 Wisła Kraków	17	29 15 24
16 Pogon Szczecin	17	29 17 30

Z OSTATNIEJ
CHWILI
Kolarstwo

Kadra polskich kolarzy przygotowuje się do Wycigu Pokoju.

Oto nazwiska wybranców trenera **Ryszarda Szurkowskiego**: Paweł Bartkowiak (Unia Leszno), Marek Kulas (Flota Gdynia), Marek Lesniewski, Zbigniew Ludwiniak (obaj Legia Warszawa), Andrzej Mierzejewski (Agromel Toruń), Lech Piasecki (Orlęta Gorzów), Marek Szczyński (Gwardia Katowice) i Zdzisław Wrona (Ślęza Sobotka). Z tej właśnie osemki po moskiewskim rekonesansie zostanie wyłoniona szóstka reprezentantów na XXXVIII Wycig Pokoju.

Zapasy

W Lipsku (NRD) odbyły się mistrzostwa Europy w zapasach. Duże sukcesy odnieśli Polacy.

Roman Kierpacz mistrzem Europy, Bogusław Kłozik srebrnym medalistą, brąz dla Stanisława Bareja i Sławomira Luty, dziewięciu Polaków w pierwszej piątce, to bilans występu polskich zapasników w stylu klasycznym.

Zapasnicy stylu wolnego do czterech medali klasyków dorzucili swoje dwa - srebrny Władysław Olejnika, brązowy Leszka Cioty.

Z WOLEJA

PODSŁUCHANE...

PODSŁUCHANE

Tenis

W dniach 10-12 maja w Warszawie zostanie rozegrany mecz o Puchar Davisa pomiędzy Polską i Zimbabwem. Naszych barów bronić będą Wojciech Fibak oraz Wojciech Kowalski (przebywający na co dzień w szkole tenisowej na Florydzie). Być może w deblu obok Fibaka wystąpi jeszcze inny polski zawodnik.

Piłka ręczna

Osiem spotkań dzieli piłkarzy ręcznych od zakończenia rozgrywek. Na czele tabeli z przewagą 7 punktów znajduje się Wybrzeże Gdansk i ono najprawdopodobniej zdobędzie tytuł mistrzowski. Do drugiej ligi spada Grunwald Poznań. Drugi spadkowiec zostanie wyłoniony z par: AZS Warszawa - ASZ Gorzów Wielkopolski.

FORMUŁA I

"Grand Prix" San Marino, trzecie zawody Formuły I w tym sezonie, wygrał Elio De Angelis z Włoch na samochodzie Lotus-Renault. Pierwsze punkty uzyskał w tym roku Niki Lauda z Austrii (triumfator z 1984 roku) zajmując 4 miejsce. Lauda jeździ na McLarenie-TAG. W klasyfikacji po 3 wyścigach prowadzi De Angelis - 16 pkt.

MEXICO - 86

Od grudnia ubiegłego roku sprzedawane są w Meksyku bilety na piłkarskie mistrzostwa świata w 1986 roku. Karty wstępu idą jak woda. Kolejki do kas są bardzo duże. Wkrótce rozpo-

cznie się sprzedają bilety w innych krajach m.in. w Kanadzie. Wszystkich polskich kibiców odśladamy do włoskich biur turystycznych, które już rezerwują miejsca do Meksyku. Jeśli chodzi o formułę losowania turnieju, to 13 grudnia tego roku zostanie wytypowanych 6 drużyn, które zostaną rozstawione w poszczególnych grupach. Pozostałe 18 drużyn będzie rozlosowane 15 grudnia br. Na mistrzostwach akredytowanych będzie jedynie 5 tys. dziennikarzy.

Rugby

Na turnieju FIRA rozgrywanym w Belgii polscy juniorzy w rugby pokonali Szwecję 26-8. Wcześniej pokonali Maroko 23-10.

TENIS

Podwójny sukces na turnieju w Houston (USA) odniosła Martina Navratilowa. W singlu wygrała z Burgin (USA) 6-4, 6-1, zaś w deblu w parze z Burgin pokonała Maalew (Bułgaria) i Sukova (CSRS) 6-1, 3-6, 6-3.

Rundę wiosenną rozgrywek ligowych Widzew Łódź rozpoczął przy świetle jupiterów o mocy 1500 luxów. Pech chciał, iż stopy fundamentowe pod słupy z reflektorami umiejscowiono nie tam, gdzie trzeba. Część boiska pozostaje w cieniu. Łódzki klub postanowił więc przesunąć murawę boiska, dopasowując jej rozmiar do oświetlenia.

Niestety! Pierwszy z trzech majowych meczów w ramach eliminacji do meksykańskich mistrzostw świata przegrałszy 0-2 z Belgią poszło w świat i ucieszyło wszystkich optymistów (a do nich ja się zaliczam). Na nic teraz wszelkie dywagacje: kto gdzie? na jakiej pozycji? w jakim składzie? Zaczął się czas chłodnej kalkulacji. Nasz awans do Meksyku jest możliwy, ale po porażce w Brukseli cała sprawa stała się trudniejsza. Przyjrzyjmy się tabeli grupy I. Prowadzi Belgia z 7 pkt. Druga jest Polska z 3 punktami. Belgowie grają jeszcze 1 mecz z nami. My zaś mamy przed sobą 3 spotkania: 19 i 30 maja na wyjazdach z Grecją i Albanią oraz 11 września z Belgią w kraju. Aktualnie różnica bramek jest na korzyść Belgów - plus 4 (7:3) my zaś mamy 0 (5:5). W przypadku równej ilości punktów o miejscu w grupie decyduje właśnie różnica bramek. Trudno nam będzie ją odrobić, chyba że znów staniami się hurra optymistami i uwierzmy w nasze trzybramkowe zwycięstwa w Atenach i Tiranie. Na to się jednak nie zanosi. Gdybyśmy jednak pokonali Greków i Albńczyków np. po 1:0 to zrównamy się z Belgią. Ilość punktów a mając gorszą różnicę bramek musimy ich koniecznie pokonać w Polsce. Im wystarczy remis nam zwycięstwo nawet najskromniejsze. Jeśli stracimy w majowych dwóch spotkaniach 2 punkty to i miejsce w grupie będziemy mieć z głowy. Trudno bowiem przypuszczać abyśmy pokonali Belgów w Polsce różnicą 4 bramek (lub większą). W przypadku zajęcia 2 miejsca w grupie czekałyby nas pojedynki barażowe najprawdopodobniej z Austrią lub Holandią. My mamy takie zamiarowania a Włosi inne. Cała uwaga kibiców skupiona jest na rozgrywkach ligowych, bowiem Włosi w Meksyku wystąpią bez gier eliminacyjnych, jako aktualny mistrz świata. Otwarcie ligi dla graczy z granicznych miało wpłynąć na wzrost poziomu gry, większe emocje i w rezultacie na lepszy biznes. Dzis po trzech latach wielu tamtejszych działaczy i dziennikarzy zastanawia się nad słusznością tej decyzji. Wielkie nazwiska po części spełniły swoją rolę. Stadiony są pełne, kasy klubów też, ale najlepsi piłkarze włoscy obniżyli wyraznie swój poziom gry. Nadal panuje catenaccio, czyli wzmocniona defensywa skutkiem czego

pada mało bramek. Przełom czerwca i lipca to najgorętszy okres we włoskich. W tym czasie upływają bowiem zawodnikom kontrakty, załatwiane są transfery. Idol z Hiszpanii, król strzelców Paulo Rossi opuszcza Juventus przechodząc do Fiorentiny. Niewiadoma jest przyszłość Zbigniewa Bonka w tym klubie. Jak podała prasa trwają rozmowy gospodarcze pomiędzy koncernem Fiatu, którego własnością jest Juventus a Polską. Pozytywne ich zakończenie Boniek zostaje! Jeśli nie? - będzie musiał odejść. Być może do Realu Madryt lub do Romy. Myślę, iż sam Boniek najchętniej pozostałby we włoszech, gdyż dobrze się tam czuje, zna język, a córka chodzi już do szkoły. Ten słynny polski piłkarz bardzo nie lubi, gdy włoskie gazety sportowe wiążą jego przyszłość z wynikiem rozmów handlowych. Nie jestem towarem ani polityczną piłką! stwierdza nagabywany przez dziennikarzy, którzy żądni sensacji nie dbają wcale o etykę. Niewiadomo jeszcze co stanie się z innym polskim piłkarzem Władysławem Zmudą, który gra w Gremone. Zespół ten zajmuje ostatnie miejsce w tabeli i spadnie do II ligi, a tu zagranicznym piłkarzom grać nie wolno. Zmuda zatem odejdzie. Dokąd? nie wiadomo. Stoperzy nie są na rynku piłkarskim poszukiwani, o dobry kontrakt będzie trudno. Największym wzięciem cieszą się napastnicy. Sławą wśród nich jest Diego Maradona, najdroższy piłkarz świata grający w Napoli. Wyjechał on ostatnio do rodzinnej Argentyny, gdyż nie czeka seria spotkań m.in. z Brazylią. Na boisku pojawił się również jego brat 16-letni Hugo. W meczu juniorów Argentyna Brazylię strzelił dwie bramki. Debiut miał więc świetny. Za kilka lat zjawi się na boiskach Europy. Szlak ma przetarty, a na pewno będzie atrakcją dla kibiców chcących porównać jego umiejętności z grą Diega. Sezon piłkarski w Europie w pełni, a w Kanadzie piłka ledwo raczkuje. Kilkanastę lat istnienia ligi NASL nie wpłynęło na stabilizację tej dyscypliny sportu. Owszem, soccer się rozwinął, ale wśród młodzieży szkolnej. Na juniorach cała zorganizowana piłka się kończy. Niby ma powstać liga półprofesjonalna seniorów, tworzy się coś na kształt ligi na zachodzie Kanady, ale to wszystko to może tylko dobiec echa. Będą

jest dużych pieniędzy, czyli możliwych sponsorów, a ci pieniądze nie dadzą bo na piłce tutaj nie zarobią. Dlatego nie ma popularyzacji piłki w telewizji. Zginęła ona wśród innych dyscyplin. Być może kiedyś zainteresują się oni znowu piłką, sprowadzając gwiazdy stadionów z Europy, ale szkoda w tym, iż takich na miarę Pelego, Cruyffa czy Beckenbauma mogących swą grą przyciągnąć publiczność nie ma. Ci co są kosztowni za drogą piłką w Ameryce ożyje, jeśli będzie tu Platini, Rossi czy Maradona. Kanadyjczyki przyjdą wtedy na stadiony. Emigranci przyszlizby z chęcią oglądać swoich krajan. Torontowski Blizzard, który się niedawno rozwiązał, przed kilkoma laty miał obok graczy w swym składzie. Był tu Włoch, był Grek, potem sprowadzono Bettega, chcąc przyciągnąć Włochów. Swojego piłkarza w Blizzard domagali się Portugalczycy. Związałyby się wtedy duchowo z klubem. Nie rozumiał jednak tego zarząd klubu, który pokonczył torontowski szkoły biznesu, nigdy zaś na oczy nie widział przedtem piłki! Prowadzący w TV

Blizzard Hour, Dale Barnes starał się wpoić kibicom emigrantom miłość do zawodników kanadyjskich, których poziom gry jest delikatnie mówiąc daleki od doskonałości. Osmieszał zaś on wszelkie próby rozmów na temat międzynarodowego Blizzard. Skonczyło się tak, jak musiało. Trybuna świeciła pustkami, a klub upadł. Na zakończenie jeszcze jedna sprawa. Działalność w Hamilton, piłkarski klub Polonia. Podporą jego jest Krzysztof Rzesny, a od niedawna Grzegorz Lato. Obaj byli reprezentanci Polski, zasługi zaś Lato są wybitne. Drużyna skupia wokół siebie zawodników polskich z kraju, a także tych, którzy rośli już w Kanadzie. Nie wiem, kto się tym klubem opiekuje, kto łoży na sprzęt, czy opłatę stadionu. Chciałbym jednak to poznać. Chciałbym wiedzieć, jak polonijne organizacje pomagają klubowi, jakie jest zainteresowanie Credit Union tym klubem. To nie jest istotne, że jest on w Hamilton, a nie w Toronto. Skupia on Polaków, łączy ich, daje rozrywkę, reprezentuje nas wśród innych grup etnicznych i spełnia więc ważną rolę wychowawczą. Ten klub daje jeszcze więcej, daje zdrowie! Dlatego proszę wszystkich torontonskich, możliwych o zastanowienie, pomoście finansowo tym młodemu Polakom. Wygra cała Polonia!

SKRZYDŁOWY

DELIKATESY HALINA'S DELICATESSEN Świeże bułeczki, pieczywo i ciasta Europejskie wędliny i zakąski kawa importowane twarde sery OPEN WINDOW BAKERY 780 ANETTE STR TORONTO TEL 767-9129	THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB Dostarczamy do sklepów i domów 739 Queen St. W - Toronto, Ont. TEL 368-4235	HUMBERVIEW INSURANCE 337 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-4647 Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę	COMMUNITY DIRECTORY INFORMATOR Danuta H. RADOMSKI B.A.L.L.B. ADWOKAT - NOTARIUSZ 366-3875 164 Princess St., Toronto Konsultacje w godz. 9-17 lub za uprzednim telefonicznym porozumieniem się Władza płynnie jęz. polskim francuskim hiszpańskim Koresponduje z biurami adwokackimi w Polsce
ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD. 783 Queen St W TEL 364-7720 157 Roncesvalles Ave TEL 535-4648 Wędliny i wszelkie wyroby mięsne wytwarzamy wed- ług naszych własnych przepisów staropolskich które stanowią tajemnicę rodzinną przekazywaną z pokole- nia na pokolenie tylko najstarszemu synowi NAJWYŻSZA JAKOŚĆ KONKURENCYJNE CENY! Świeże mięso sery, pieczywo w bogatym wyborze Europejskie wyroby delikatesowe DOSTARCZAMY DO DOMÓW NA SPECJALNE OKAZJE WEDŁUG CEN HURTOWYCH	QUALITY SAUSAGE Nowo otwarte, eleganckie, polskie DELIKATESY Świeże mięsa apetyczne wędliny bezkonkurencyjne kielbasy sery i inne pyszności 2913 Dundas St W. TEL 769-4966 131 Roncesvalles Ave. (obok kina) Tel 533-7054	KARL'S BUTCHER & GROCERY Właściciel Karol Jarząbek Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze 105 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-1622	QUALITY AUTO SERVICE BODY SHOP WOJTEK GRABOWSKI Blacharstwo lakiernictwo i wszelkie naprawy samochodów SZYBKO SOLIDNIE 23 lata praktyki zawodowej 931 A Weston Rd (koło Black Creek) TEL 763-2618 lub 264-4982 Czynny również w sobotę 130-141
WĘDZONE NA MIEJSCU SŁYNNY NA CAŁE TORONTO I ONTARIO POLSKIE KIELBASY Szynki, kabanosy wędliny mięsa różne delikatesy <i>Superior Sausage Co.</i> 1004 DUNDAS ST W TEL 531-8422 KONKURENCYJNE CENY!	ONTARIO BREAD Co Ltd 178 Ossington Ave Toronto TEL 532-4929 Pyszny świeży chleb do nabycia we wszystkich sklepach	 dermatone ZAKŁAD KOSMETYCZNY • Pielęgnacja twarzy rąk i stóp • Usuwanie zbędnego owłosienia • Specjalistyczna aparatura • Jakosciowe kosmetyki • Wizyty prosimy zamawiać telefonicznie 2198 Bloor St W TEL 766-1867	ROWLAND LINCOLN MERCURY FORD TERESA BEDNAREK • nowe samochody • używane samochody • dobre warunki pożyczki lub wypożyczenia 1800 O'Connor Dr. TORONTO TEL (416) 759-4422 127-139
COPERNICUS MEAT PRODUCTS 79 Roncesvalles Ave TEL 536-4054 Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie Szynki boczki balerony kiel- basy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów ogorki kiszzone kapusze z beczki sędzkie pierogi T S PAKULSKI	PRZESZŁO \$20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz SWIADECTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI można uzyskać w Institute of Technical Trades który szkoli specjalistów już 25 lat • nowoczesne urządzenia • rysunek techniczny • kursy dzienne wieczorowe sobotnie i na zmiany • dogodnie opłaty tygodniowe 734 Kipling Ave TORONTO TEL 255-2369 po godzinach TEL 536-0008 921 3886 Informacji udzielają MARK NIEWIA DOMSKI lub ANDRZEJ MAJ	"FORTUNA" FLOWER SHOP Najstarsza polska kwiaciarnia 356 BATHURST ST przy Dundas TEL 368-0797 Właściciele WANDA I FRANCISZEK LISOWSCY • Bukiety ślubne • Wiązanki urodzi- nowe • kwiaty cięte i doniczkowe • piękne • świeże • tanie DOSTAWA DO DOMÓW	APPLIANCE CLINIC CO oferuje naprawę lodówek, pralek, su- szarek, pieców elektrycznych i automa- tycznych zmywarek do naczyń • Zniżka dla rencistów • Gwarancja na 1 rok • Obsługa 7 dni w tygodniu • Dzwonic całą dobę TEL TORONTO 261-7619 Kupuję i sprzedaję w/w sprzęt używany
M-C DAIRY co.Ltd. PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto Wyrabiamy kwasną śmietanę, yogourt, huslanke, sery białe i topione ŻĄDAJCIE NASZYCH WYROBÓW W SWOICH SKLEPACH Godziny otwarcia 7:00 do 4:00 212 Mavety St Tel 766-6711	BISTRO EUROPE Jedna z najlepszych małych restauracji w Toronto (wg gazet Toronto Sun) • Europejska atmosfera • Znakomite • miejsce na spotkanie • Ciepła na ząb 2390 Bloor West Toronto, Ont M6S 1P5 TEL (416) 767-0848	THOMAS ALUMINUM PRODUCTS TEL Toronto 239-6476 po 6 wieczorem TANIO i z GWARANCJĄ wykonujemy aluminiowe obicia domów (siding) Thermal Windows rynny krycie da- chów (Shingle i płaskie dachy) oraz roboty elektryczne Metro Licence B1390	EUROPEAN MASTER PAINTING Polska firma malarska oferuje swoje usługi w zakresie malowania z zewnątrz i wewnątrz tapetowania układania kafel- ków oraz renowacji domów Gwarantujemy szybką obsługę i najwyższą jakość Przystępne ceny TEL Toronto (416) 259-7984 albo (416) 259-6034 128-139
DOSKONAŁE WYROBY MIĘSNE I WĘDLINIARSKIE Sprzedaż detaliczna i hurtowa - dostarczamy do sklepów Ceny konkurencyjne PACIFIC WHOLESALE MEATS LTD JUREK ZOCHNIAK STEVE PAKLOS 2986 DUNDAS ST W Toronto TEL 767-0000 Sprzedaż detaliczna tylko w czwartki piątki i soboty	ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Str W Toronto TEL 769-4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje	jolanta interiors POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzić gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom Sprzedajemy nowoczesne zasłony okien ne tzw VERTICAL HORIZONTAL BLINDS po bardzo dogodnych cenach Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję 2368 BLOOR ST W TORONTO, ONT TEL 762-9638	FASHIONS Nowo otwarty polski sklep Posiada duży wybór pojedynczych fasonów Szyjemy na miarę i naprawiamy Ceny bardzo okazyste 1544 Bloor St W (rog Dundas i Bloor) TEL. 533-8881 od 119
	POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA POSIADA słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kulinarnie młodzieżowe bajki religijne karty świąteczne MONTREAL, P Q P Box - 647 N D G H4A 3R1 Canada TEL (514) 489-0396	ANDRE'S PHOTO Wykonuje wszelkie prace fotograficzne WEDDING S CHRISTENINGS, CHILD STUDIES ETC For appointment call A SLIWKA (416) 233-6550	
			ADWOKAT Kazimierz Bielski Q C NOTARIUSZ Załatwiamy • sprawy karne i rozwodowe • kupno • sprzedaż i hipoteki • spadkowe i testa- • menty 266 Roncesvalles Ave (obok Credit Union) Toronto, TEL (416) 533-6126 Biuro czynne codziennie od 10 rano do 6 wiecz

MASZ DUŻĄ SZANSĘ

NIE CZEKAJ JUTRA, NAPISZ ZARAZ.

OFERUJEMY PRACĘ KAŻDEMU BEZ WYJĄTKU

(TYLKO 50 OSOB)

Zarobki od 40 - 60 tys. rocznie (to nie praca od drzwi do drzwi)
 Praca "PART-TIME" i "FULL-TIME", BEZPŁATNE SZKOLENIE.
 Firma international działająca w Kanadzie, USA, Australii i Angli.
 ODPOWIADAMY NA LISTY TYLKO Z WASZYM TELEFONAMI
 PISZ PO INFORMACJĘ NA ADRES

Succ. JEAN TALON,

MONTREAL, P.Q. BOX 142

